Årsredovisning 2022

Länsstyrelsen Uppsala län

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Länsstyrelsen – en samlande kraft

Sverige är indelat i 21 län och varje län har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Utgivare: Länsstyrelsen i Uppsala län
Diarienummer: 106-1459-2023

Innehållsförteckning

Landshövdingen har ordet **4**
Om årsredovisningen **6**
Årsredovisningens kapitelindelning 6
Om resultatredovisningen 6
Om länsstyrelsen **8**
Våra uppgifter, uppdrag och mål 8
Strategisk styrning och planering 8
Organisation 9
Resultatredovisning **11**
Myndighetsövergripande redovisning 11
Redovisning av verksamhetsområden 25
Övrig redovisning 95
Året i siffror 98
Finansiell redovisning **114**
Resultaträkning 114
Balansräkning 115
Anslagsredovisning 117
Tilläggsupplysningar och noter 118
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen **136**
Bilagor **137**

Landshövdingen har ordet

År 2022 inleddes med en pandemitopp. Den 24 februari anföll Ryssland Ukraina och en kris avlöstes av en annan. Vid krigsutbrottet inledde länsstyrelsen regelbundna samverkanskonferenser med länets kommuner, Region Uppsala och Migrationsverket. Under året 2022 har länsstyrelsens arbete som geografiskt områdesansvarig därmed påtagligt påverkats av samordning av insatser relaterade till konsekvenserna av såväl kriget i Ukraina som covid-19.

Under 2022 har länsstyrelsen fastställt och implementerat nya beredskaps- och planeringszoner i länet för Forsmarks kärnkraftverk. Arbetet har gjorts i nära samverkan med länets kommuner, räddningstjänst, övriga kärnkraftslän, Strålsäkerhetsmyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Länsstyrelsens ledningsplats har utvecklats för att kunna leda framtida kriser i samverkan med länets aktörer. Flygflottiljen F 16 har återinvigts.

Samtidigt som kriserna avlöst varandra under året har samhället också återgått till en mer normal tillvaro med fysiska möten och arbete på kontoren.

Uppsala län tillhör landets mest expansiva regioner, med den procentuellt högsta befolkningsökningen i landet under flera års tid. Detta ställer krav på en långsiktigt hållbar samhällsplanering. Inom samhällsplaneringsområdet har tidiga samråd och dialoger mellan länsstyrelsens handläggare och kommunernas dito genomförts med målet att kunna lämna tidiga besked och påskynda ärendehanteringen. Länets fortsatta expansion är också nära sammanlänkad med förutsättningarna för in- och utpendling på Sveriges mest pendlingstäta sträcka, Stockholm–Uppsala. Under sommaren 2022 fick vi glädjande besked om att länet tilldelats betydande resurser för utbyggnad av fyra spår mellan Stockholm och Uppsala. För att försörja en ökande befolkning krävs fortsatt byggnation av bostäder i länet.

Energifrågor har under 2022 varit aktuella, både som förutsättning för en hållbar tillväxt i länet och som en konsekvens av kriget i Ukraina. Länsstyrelsen leder det regionala arbetet med säkrad tillgång till eleffekt genom plattformen #uppsalaeffekten där även Region Uppsala och Uppsala kommun, Handelskammaren Uppsala och regionnätsägaren Vattenfall Eldistribution deltar.

Länsstyrelsens tre regionala råd utgör grunden för arbetet med länsstyrelsens prioriterade frågor. Uppsala läns miljö- och klimatråds arbete utgår från *Färdplan för ett hållbart län* och dess åtgärdsprogram för miljömålen inklusive hållbarhetslöften. Under 2022 reviderade Råd för social hållbarhet sin överenskommelse och plan för regional samverkan för arbetet inom rådets två prioriterade områden (mäns våld mot kvinnor samt hälsa, trygghet och goda livsvillkor i socioekonomiskt utsatta områden och grupper). Krissamverkansrådet har fortsatt arbetet med att i samverkan bygga upp det civila försvaret i länet.

Miljö-, klimat- och naturvårdsarbetet har fortsatt prioriterats högt vid myndigheten. Under året har jag besökt ett naturreservat i månaden för att uppmärksamma betydelsen av skyddad natur. Politiker från samtliga besökta kommuner har deltagit och därmed fått inblick i skyddad natur i sin kommun och möjlighet att diskutera naturvårdsfrågor med länsstyrelsen samt att se hur medlen för skötsel av naturreservaten bidrar till utveckling av landsbygden genom biologisk mångfald, friluftsliv och lokalt entreprenörskap. Under året fattade myndigheten beslut om att bilda ett antal nya naturreservat.

Länsstyrelsen i Uppsala län avrapporterade i september 2022 ett särskilt regeringsuppdrag genom ett underlag till kommande klimatpolitiska handlingsplan, i form av förslag på styrmedel som påskyndar arbetet med att minska klimatpåverkan lokalt och regionalt.

Under året har arbetet med att ta fram Upplands nya landskapsmåltid, som en del av initiativet Sveriges Nya Landskapsrätt bidragit till att öka kunskapen om länets livsmedelsproduktion, både i nutid och i ett historiskt perspektiv.

I september 2022 genomfördes allmänna val i Sverige och länsstyrelsen är en viktig aktör i valadministrationen. Länsledningen har påbörjat besök till samtliga kommuner för att träffa de kommunledningar som just tillträtt.

Länsstyrelsen strävar ständigt efter att förkorta handläggningstider och att minska ärendebalanser, så även under 2022. Genom regelbunden uppföljning, särskilda satsningar inom vissa ärendetyper och genom årliga så kallade handläggningsveckor har vi fortsatt arbetat för att utveckla och förfina våra rutiner.

STUNS (Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle) fortsätter att vara en viktig samverkansaktör i länet. STUNS är en arena och mötesplats där näringsliv, offentlig sektor och länets två universitet förenas och bidrar till hållbar tillväxt i länet. Under 2022 har STUNS tagit fram en ny strategisk plan för den kommande treårsperioden.

Våra välrenommerade universitet och vår innovationsmiljö väcker stort internationellt intresse. Detta i kombination med ett strategiskt läge nära Stockholm och Arlanda gör att jag ofta tar emot internationella delegationer på Uppsala slott. Vid besöken skräddarsys programmen och lokala gäster bjuds in för att främja länets internationella samverkan. Under 2022 har ett flertal sådana besök och möten ägt rum, bland annat besökte Valloniens parlament länet i februari. Talmännen från både Schweiz och Georgien med delegationer samt medlemmar ur Vietnams nationalförsamling har också besökt Uppsala under året. Därutöver ett stort antal utländska ambassadörer.

Uppsala är ett län med mycket goda förutsättningar. Vi har en stark befolkningstillväxt, ett varierat näringsliv, en stark offentlig sektor och mycket fokus på forskning och innovation. Det är viktigt att nu inte slå sig till ro utan fortsätta utvecklingsarbetet för ett långsiktigt hållbart Uppsala län.

Göran Enander

Landshövding i Uppsala län

Foto: Sara Linderoth

Om årsredovisningen

Syftet med detta avsnitt är att informera om årsredovisningens upplägg och disposition samt att beskriva de huvudsakliga begrepp samt mät- och värderingsmetoder som vi använder. Redovisningsprinciper för finansiella delar, tabeller och ärendestatistik redovisas under rubriken *Tilläggsupplysningar och noter* i avsnittet *Finansiell redovisning*.

Årsredovisningens kapitelindelning

Länsstyrelsens årsredovisning är uppbyggd för att motsvara kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Den består av:

- Landshövdingen har ordet
- Om årsredovisningen
- Om länsstyrelsen
- Resultatredovisning
- Finansiell redovisning
- Landshövdingens underskrift av årsredovisningen
- Bilagor

Avsnittet *Om länsstyrelsen* beskriver länsstyrelsens övergripande uppgift, hur vi arbetar med den strategiska styrningen, verksamhets- och organisationsutveckling samt de länsstyrelsegemensamma stöd-verksamheterna. *Resultatredovisningen* innehåller bland annat en myndighetsövergripande redovisning och en redovisning per verksamhetsområde, som utgår från den länsstyrelsegemensamma verksamhets- och ärendestrukturen (VÄS). Den *finansiella redovisningen* innehåller resultaträkning, balansräkning, anslags-redovisningen samt tilläggsupplysningar och noter.

Bilaga A–C beskriver vilka paragrafer i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, regleringsbrevsuppdrag och övriga uppdrag som ingår i resultatredovisningen samt var i årsredovisningen de redovisas. *Bilaga D* tydliggör vilka regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning. *Bilaga E* innehåller länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som samordnas samt beskrivning av länsstyrelsegemensamma funktioner.

Om resultatredovisningen

Redovisningen per verksamhetsområde inleds med en tabell med instruktionsuppgifter, regleringsbrevs-uppdrag och andra återrapporteringsgrunder som redovisas i avsnittet. Därefter följer en redogörelse för verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål samt en beskrivning av hur vi genomför verksamheten. Därefter följer en resultatredovisning och slutligen en resultatbedömning.

Förklaring av begrepp

Nedan förklarar vi några av de begrepp som vi använder oss av i resultatredovisningen.

Uppgifter utgår i regel från förordningar, till största delen från det som står i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Uppdrag utgår till största delen från tidsatta uppdrag som regeringen angett i regleringsbrevet eller i något annat beslut.

Länsstyrelsens verksamhet styrs av att vi i utförandet av våra uppgifter och uppdrag ska bidra till att nationella och mer övergripande *mål* får genomslag i länet och där länsstyrelsens insatser i olika grad påverkar måluppfyllelsen. Dessa mål kan alltså vara olika verksamhetsnära, det vill säga de kan ha varierande koppling till de egna arbetsinsatserna.

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) använder länsstyrelsen *resultatindikatorer* som stöd för bedömningar av måluppfyllelsen och resultaten.

Det finns flera områden i resultatredovisningen som länsstyrelsen inte redovisar indikatorer för. Skälen till det är bland annat svårigheter inom vissa områden att definiera relevanta indikatorer som påvisar eller indikerar en resultatutveckling utifrån uppdraget.

Resultatbedömningen är den samlade bedömningen av resultatet av länsstyrelsens insatser inom verksamheten, i förhållande till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Bedömningsgrunder

I årsredovisningen används bedömningsgrunder i form av nyckeltal, indikatorer, statistik (exempelvis året i siffror) och övriga resultatbeskrivningar. För varje verksamhetsområde bedöms resultatet i förhållande till verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål.

De nivåer som vi använder för resultatbedömningen är:

- **Otillfredsställande:** Resultaten når inte upp till målen eller når endast i begränsad omfattning de uppsatta målen.
- **Utvecklingsbehov:** Resultaten når delvis upp till de uppsatta målen men inte i tillräcklig omfattning.
- **Gott:** Resultaten når i all väsentlighet de uppsatta målen.
- **Utmärkt:** Resultaten når i alla delar de uppsatta målen med god marginal.

Om länsstyrelsen

I förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) anges att i varje län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, om det inte finns någon annan myndighet som ansvarar för särskilda förvaltningsuppgifter.

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
1§ Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Länsstyrelseinstruktion

Våra uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelseinstruktionen anger övergripande inom vilka områden länsstyrelsen har uppgifter och hur länsstyrelsen ska styras och organiseras. Länsstyrelsernas uppdrag ges via lag av riksdagen och via förordningar eller beslut av regeringen, främst i vårt regleringsbrev. Även EU:s direktiv och förordningar styr länsstyrelsernas verksamhet.

Länsstyrelsen arbetar för det hållbara samhället. Utifrån de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet arbetar vi för en hållbar utveckling i länet. Länsstyrelsen ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen får regionalt genomslag och vi samordnar den statliga verksamheten. Vi ska tillvarata både individens och samhällets intressen i utvecklingen av länet. Vi bedriver verksamhet inom flera olika samhällsområden och vi ska vara en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta sektorsövergripande i många frågor.

Det saknas ett övergripande riksdagsbundet mål för länsstyrelserna som helhet. Övergripande ska dock länsstyrelserna verka för att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna. I redovisningen av respektive verksamhetsområde knyter vi an till relevanta nationella och regionala mål som uppgifterna och uppdragen ska bidra till att uppnå. Resultaten vi redovisar kan bestå av såväl prestationer som effekter på kort, medellång eller lång sikt.

Strategisk styrning och planering

Riktningen för länsstyrelsens verksamhet fastställs genom prioriterade mål i verksamhetsplanen. I den mån det är möjligt eftersträvas en långsiktighet i de mål som prioriteras genom att låta dessa återkomma i verksamhetsplanen över tid. Kopplat till de övergripande prioriteringarna identifieras delmål och aktiviteter, både på myndighets- och avdelningsnivå, genom vilka justeringar i de mer långsiktiga målområdena kan göras från år till år.

Utöver prioriterade verksamhetsmål innehåller verksamhetsplanen även ett så kallat ramverk. I ramverket målsätts övergripande perspektiv och verksamhetsområden som ska genomsyra och integreras i alla enheters och medarbetares arbete, till exempel jämställdhet, digitalisering, ledar- och medarbetarskap. Ramverket är en del av myndighetens systematiska verksamhetsutvecklingsarbete och följs upp på samma sätt som övriga mål.

Verksamhetsplanen följs upp genom tertialrapportering tre gånger per år då även en risk- och konsekvensanalys genomförs för målen. För mål med hög risk att inte kunna genomföras, i kombination med förväntat stora konsekvenser för myndigheten, tas en åtgärdsplan fram för hantering av identifierad risk och konsekvens.

Utvärdering av myndighetens måluppfyllelse är också en integrerad del i de återkommande medarbetarsamtalen.

Organisation

Figur 1. Länsstyrelsens organisationsschema per 2022-12-31.

Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter

Ett antal av länsstyrelsens stödverksamheter har inordnats i nationella funktioner med hemvist vid en länsstyrelse. Beskrivningar av länsstyrelsegemensamma stödverksamheter redovisas samlat i bilaga E. Dessa är:

- Länsstyrelsernas gemensamma IT-avdelning (värdlän Västra Götaland)
- Telefonistorganisation (värdlän Kronoberg)
- Samordnad löneservice (värdlän Kronoberg)
- Ekonomiadministration LstEA (värdlän Örebro)
- Dataskydd och informationssäkerhet (värdlän Stockholm)
- Gemensamma kansliet (värdlän Västmanland)

Resultatredovisning

Länsstyrelsens resultatredovisning är indelad i fyra avsnitt: myndighetsövergripande redovisning, redovisning per verksamhetsområde, övrig redovisning och året i siffror.

Myndighetsövergripande redovisning

I det här avsnittet redovisar vi resultat av verksamhet som berör flera verksamhetsområden eller som inte kan placeras i ett enskilt verksamhetsområde.

Verksamhetsöversikt

Nyckeltal: Verksamhetsöversikt	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	217,7	212,8	200,6
Antal årsarbetskrafter kvinnor	146,3	146,0	138,4
Antal årsarbetskrafter män	71,4	66,8	62,2
Antal ärenden, inkomna och upprättade	17 489	18 548	19 012
Antal beslutade ärenden	21 264	18 675	19 683
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3 639	4 976	5 315
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	247 959	225 473	205 857
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	40 557	41 710	84 452

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till tabellen Nyckeltal: Verksamhetsöversikt

Antalet anställda och antalet årsarbetskrafter har ökat mellan åren vilket beror på en viss utökning av antalet uppdrag och en ökad tilldelning av riktade sakanslagsmedel. Den största ökningen återfinns inom naturvårdsområdet. I samband med riksdagsvalet engagerades timanställd personal vilket motsvarar cirka 2 årsarbetskrafter.

Verksamhetskostnaderna har ökat med närmare 21,6 miljoner mellan åren. Ökningen beror dels på ökade personalkostnader, dels på ökade verksamhetskostnader. Personalkostnaderna har ökat med 8 miljoner, beroende på att antal årsarbetskrafter har ökat med 5 personer samt på den årliga lönerevisionen. Länsstyrelsen har köpt mer tjänster under året och övriga tjänster har ökat med ca 4 miljoner vilket till största delen beror på att ökade insatser i länsstyrelsens naturreservat. Aktivitetskostnaderna har legat relativt lågt under några år på grund av att fysiska sammankomster inte kunde genomföras som planerat under pandemin. Kostnaderna under 2022 speglar därmed en återgång till en verksamhet som i högre grad liknar den som rådde innan pandemin. Utöver detta har kostnaderna för lokaler och datatjänster ökat.

Antal inkomna och upprättade ärenden har minskat mellan åren, men det finns variationer mellan ärendegrupperna. Den största minskningen återfinns inom verksamhetsområde 40–41 Hållbar samhällsplanering och boende, 28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor och 60–62 Areella näringar. Minskningen inom verksamhetsområde 40-41beror på att flera olika typer av stöd har upphört eller inte varit sökbara under 2021 och 2022 (till exempel lagringsstöd, radonstöd och solcellsstöd). Även antalet ärenden inom fastighetsbildning, bygglov, infrastruktur och antagna detaljplaner har minskat under 2022. Minskningen inom verksamhetsområde 28 beror bland annat på en minskning i antal ny- och avregistreringar av livsmedelsproducenter, ett område som länsstyrelsen satsade särskilt på under 2021.

Myndigheten kan även se en normalisering av antalet inkomna tillståndsansökningar inom djurskydd, jämfört med den tidigare kraftiga ökningen under pandemin 2021. Minskningen inom verksamhetsområde 60–62 beror på färre inkomna ansökningar om stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar.

Antal beslutade ärenden har ökat med 2 589 ärenden och det är framför allt inom området 60–62 Areella näringar som ökningen återfinns och beror på något färre inkomna ansökningar och en kombination av förbättrade arbetsprocesser och handläggningsstöd från andra län.

Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
2§ p1 Verka för att nationella mål får genomslag	Länsstyrelseinstruktion
2§ p2 Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Länsstyrelseinstruktion
2§ p3 Följa tillståndet i länet	Länsstyrelseinstruktion
2§ p4 Främja samverkan	Länsstyrelseinstruktion
2§ p5 Ansvara för angivna tillsynsuppgifter	Länsstyrelseinstruktion
6§ Generationsmål för miljöarbetet och riksdagens miljökvalitetsmål (övergripande)	Länsstyrelseinstruktion
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Nationella mål

Länsstyrelsen verkställer genomförandet av de nationella målen bland annat genom att myndighetens verksamhetsplan utgör styrdokument som säkerställer att tillräckliga resurser läggs på de prioriterade verksamhetsområden. Länsstyrelsen styr och följer upp arbetet med tvärgående strategiska uppgifter genom en styrgrupp för tvärsektoriella uppdrag som består av cheferna för de verksamheter som berörs av respektive uppdrag. Detta arbetssätt möjliggör samordning av olika verksamhetsområden i genomförandet av de nationella målen och säkerställande av effektivt utnyttjande av resurser.

Länsstyrelsen driver också på genomförandet av de nationella målen i länet genom extern och intern samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser. En stor del av arbetet genomförs genom länsstyrelsens tre regionala råd: Råd för social hållbarhet, Krissamverkansrådet samt Uppsala läns miljö- och klimatråd. Råden och deras arbete presenteras närmare i nästa avsnitt, *Samordna samhällsintressen och främja samverkan*.

Länsstyrelsen arbetar med att integrera klimat- och energifrågor i samtliga relevanta ansvarsområden, funktioner och styrdokument. En viktig del är kommunikation, rådgivning och effektiv handläggning av klimatinvesteringsstöd, samt att bidra till att åtgärder genomförs genom att driva eller delta i projekt för riktade insatser i länet. Länsstyrelsen leder Uppsala läns miljö- och klimatråd och på så sätt förankras det strategiska klimat- och energiarbetet, till exempel länets klimat- och energistrategi, dess koppling till regional utveckling samt dess genomförande. Genomförande av klimat- och energistrategin sker bland annat genom arbete med åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan som är en del av miljömålsarbetet inom

Färdplan för ett hållbart län. Länsstyrelsen leder det regionala arbetet med fortsatt tillgång till elkraft. Samverkan sker genom plattformen #uppsalaeffekten där länsstyrelsen, Region Uppsala, Uppsala kommun, Handelskammaren Uppsala samt regionnätsägaren Vattenfall Eldistribution medverkar. Länsstyrelsen fick under 2021 ett särskilt regeringsuppdrag att ta fram underlag till kommande klimatpolitiska handlingsplan, i form av förslag på styrmedel som påskyndar minskad klimatpåverkan lokalt och regionalt. Uppdraget slutredovisades under september 2022.

När det gäller arbetet för att nå målen i livsmedelsstrategin har myndigheten en handlingsplan för konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion, *Ät Uppsala län*. Handlingsplanen ska bidra till mål-uppfyllelsen av indikatorerna för livsmedelsproduktionen i den regionala utvecklingsstrategin som tillika är länets Agenda 2030-strategi. Förutom Länsstyrelsen i Uppsala län som är sammankallande står LRF Mälardalen, Region Uppsala, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Uppsala kommun bakom handlingsplanen. Dessa organisationer tar gemensamt och individuellt ansvar för handlingsplanen och dess genomförande och utför gemensamma aktiviteter och främjar synergier. Detta samarbete möjliggör införlivandet av de nationella målen för en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion i det regionala utvecklingsarbetet.

För att uppnå de nationella kulturmiljömålen arbetar länsstyrelsen med förvaltning och vård av flera av länets värdefulla kulturmiljöer, såsom fornlämningsmiljöer och kulturreservat. Detta görs genom det egna arbetet, samt genom fördelning av kulturmiljövårdsanslaget till bland andra kommuner, fastighetsägare och markägare. Länsstyrelsen har under året arbetat tvärsektoriellt genom samverkan med exempelvis kommuner, Region Uppsala, Uppsala stift, Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Sveriges lantbruks-universitet (SLU), Upplandsmuseet och hembygdsföreningar. Samverkan har bland annat berört skötseln av länets kulturreservat, fornvård och kunskapsfrämjande insatser.

Länsstyrelsen arbetar kontinuerligt med samverkan i länet för att nå de nationella målen inom krisberedskap. Det finns en upparbetad samverkansstruktur och god personkännedom mellan länets krisberedskapsaktörer inom samverkansstrukturen C-sam, vilket ger goda förutsättningar att klara av att hantera olika typer av händelser i samhället. Krissamverkansrådet ansvarar för inriktning av C-sam på strategisk nivå. Under 2022 har hanteringen av Ukrainakrigets konsekvenser varit i fokus. Vid sidan av detta har även erfarenheterna från pandemihanteringen tillvaratagits, vilket lett till att samverkan har kunnat vidareutvecklas. Länsstyrelsen har även genomfört utbildningar och övningar, arbetat med aktiviteter utifrån länsstyrelsernas sammanhållna projektet 2019–2022 samt samverkat kring införandet av de förändrade beredskapszonerna kring Forsmarks kärnkraftverk.

Samordna samhällsintressen och främja samverkan

Länsstyrelsen arbetar i nära samarbete och samverkan med länets kommuner och Region Uppsala samt andra regionala och lokala aktörer. Detta arbete görs bland annat genom Uppsala läns miljö- och klimatråd, Råd för social hållbarhet, Krissamverkansrådet och Partnerskapet för landsbygdsutveckling samt plattformen #uppsalaeffekten.

Inom området social hållbarhet verkar länsstyrelsen övergripande för samverkan och samordning genom Råd för social hållbarhet i Uppsala län. I rådet ingår förutom länsstyrelsen även Region Uppsala, länets kommuner samt statliga myndigheter. Rådet har enats om två särskilt prioriterade områden: att motverka mäns våld mot kvinnor samt att stärka hälsa, trygghet och goda livsvillkor för socioekonomiskt utsatta områden och grupper. De gemensamma prioriteringarna möjliggör kraftsamling för att åstadkomma förflyttning i viktiga frågor. Arbetet ska även samordnas med framtagna prioriteringar och mål i länets regionala utvecklingsstrategi och Agenda 2030.

Hantering av samhällsstörningar kräver samverkan mellan aktörer för att skapa en gemensam inriktning av resurser och samordning av insatser. Detta görs i Uppsala län genom Krissamverkan i Uppsala län som utgörs av Krissamverkansrådet och Krissamverkansnätverket C-sam. Det finns en upparbetad samverkansstruktur och god personkännedom mellan länets krisberedskapsaktörer. Samverkan inom C-sam utgår från ett antal nätverksgrupper och arbetsgrupper som samordnas av en särskild ledningsgrupp. Krissamverkansrådet består av de högsta företrädarna på tjänstepersonsnivå för respektive aktör i länet ansvarar för inriktning på strategisk nivå. Rådet träffas tre gånger per år och leds av landshövdingen.

Partnerskapet för landsbygdsutveckling har samlat länets aktörer med koppling till landsbygden fyra gånger under året. Syftet med partnerskapet för landsbygdsutveckling är att följa arbetet med landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet men även fungera som en arena för att diskutera landsbygdsfrågor i ett bredare perspektiv. Länsstyrelsen planerar och arrangerar Partnerskapets möten i samarbete med Region Uppsala.

Länsstyrelsen berörs av de stora infrastruktursatsningar som planeras i Uppsala län genom utbyggnad av Ostkustbanan till fyra spår mellan Uppsala och Stockholm. Därtill berörs länet av de regeringsuppdrag av större samlade exploateringar som genererar flera projekt i Knivsta respektive Uppsala kommun. Länsstyrelsen har haft en ökad samverkan med Trafikverket och berörda kommuner i frågan och länsstyrelsen deltar i den chefsgrupp som Trafikverket etablerat inom fyrspårsprojektet. Målet för grupperingen är en god samverkan och att det ska finnas en gemensam målbild för projektet.

Inom miljö- och klimatområdet verkar länsstyrelsen övergripande för samverkan och samordning genom Uppsala läns miljö- och klimatråd. Rådets uppgift är att genom dialog, idé- och erfarenhetsutbyte bidra till att konkreta åtgärder genomförs för en bättre miljö i länet. Rådet leds av landshövdingen och består av representanter med mandat att fatta beslut från länets kommuner, regionen, universiteten, företrädare för företagen och ytterligare viktiga aktörer i länet. Länsstyrelsen har i samråd med miljö- och klimatrådet påbörjat ett regionalt åtgärdsprogram för samhällsutveckling som ska beslutas 2023. Åtgärdsprogrammet utgör den fjärde delen av *Färdplan för ett hållbart län* och ska komplettera de tre pågående åtgärdsprogrammen för minskad klimatpåverkan, ekosystem och biologisk mångfald samt vatten vilka beslutades 2019, 2020 respektive 2021.

Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet

I ett generellt perspektiv ger länsstyrelsens breda verksamhet goda förutsättningar för en myndighetsutövning som beaktar alla tre dimensioner av hållbar utveckling för att bidra till länets utveckling. Några av de viktigaste uppgifterna i länsstyrelsens arbete för att främja länets utveckling är att leda och driva strategiska processer inom länsstyrelsens verksamhetsområden, verka för kunskapsöverföring mellan nationell och kommunal nivå, att samordna staten regionalt genom att skapa arenor för samverkan mellan kommunerna och nationella myndigheter och bistå statliga myndigheter i samverkan med regionerna samt att företräda och representera staten och regeringen i nationella och internationella sammanhang som bidrar till länets utveckling.

I den regionala bostadsmarknadsanalysen konstateras att bostadsbristen fortsatt är allvarlig i länet. Analysen tar dessutom avstamp i ett rättighetsperspektiv och visar att det råder brist på bostäder för särskilda grupper i länets samtliga kommuner. Länsstyrelsen har i analys beskrivit årets insatser för att stödja kommunerna och andra aktörer i arbetet med att underlätta inträde på bostadsmarknaden med mera.

STUNS är en stiftelse för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringslivet och offentliga organisationer i syfte att stödja utveckling och innovation. Styrelsen består av ledande företrädare i länet och

är en mötesplats och ett strategiskt samverkansforum där lokala och regionala beslutsfattare från alla samhällssektorer samlas kring nya möjligheter och gemensamma mål.

Länsstyrelsen utvecklar, samordnar och genomför regionala åtgärdsprogram för miljömålen genom att ta fram en färdplan för ett hållbart län. Färdplanen innehåller fyra regionala åtgärdsprogram inom olika temaområden. Temaområden är klimat och energi, ekosystem och biologisk mångfald, vatten samt samhällsutveckling. Programmen bedöms kunna öka takten i genomförandet av åtgärder i länet, samt stimulera till ökad samverkan inom åtgärdsarbetet där länet kan nå en större förändring när olika regionala aktörer arbetar tillsammans mot samma mål.

För att säkerställa att tillgången till elkraft inte ska hindra länets tillväxt- och klimatarbete har den så kallade #uppsalaeffekten bildats. Den leds av länsstyrelsen och är en samverkan mellan offentliga aktörer och näringslivet i länet.

Länsstyrelsen berörs av de infrastruktursatsningar som planeras i länet genom utbyggnad av Ostkustbanan till fyra spår mellan Stockholm och Uppsala. Därtill berörs länet av de regeringsuppdrag om större samlade exploateringar som genererar flera projekt i Knivsta respektive Uppsala kommun. Bland annat har länsstyrelsen fortsatt deltagit i den chefsgrupp som Trafikverket etablerat inom fyrspårsprojektet, där syftet varit att stärka samverkan och att få gemensam målbild för projektet. Länsstyrelsen har haft kontinuerliga möten med Knivsta kommun för att samordna de frågor som är aktuella för kommunen kopplat till fyrspårsprojektet.

Planering av infrastruktur i Uppsala län har under året också berört flertalet koncessionssamråd. Svenska kraftnät planerar för utbyggnad av befintligt 220kV-nät till 400kV-ledningar vilket kommer öka överförings-kapaciteten genom länet. Många projekt relaterade till Svenska kraftnäts förstärkning har varit på samråd under 2022. I Svenska kraftnäts projekt förs en fortsatt dialog om ytterligare justeringar inför ansökan till Energimarknadsinspektionen.

Tillsyn

Länsstyrelsen i Uppsala län ingår i ett länsövergripande samverkansprojekt Regler och villkor tillsammans med länsstyrelserna i Södermanlands, Örebro, Östergötlands, Stockholms och Västmanlands län som syftar till att utveckla metoder och koncept som underlättar för det regionala arbetet med regler och villkor, samt att bidra till målen i den nationella livsmedelsstrategin. Målet är bland annat att minska skillnader i utfallet av kontroller.

Inom djurskyddstillsynen arbetar länsstyrelsen med samtalstekniken MI, motiverande samtal som syftar till att uppnå en ökad motivation till förändring hos mottagaren. Två av länsstyrelsens djurskyddshandläggare har slutfört utbildning till MI-coacher samt under året handlett och coachat övriga djurskyddshandläggare vid fem tillfällen . Denna metod ska senare även kunna införas inom andra tillsynsområden.

Länsstyrelsen i Uppsala län är en av initiativtagarna bakom Mitt miljösamverkan som är en regional samverkan mellan länsstyrelserna i Uppsala, Dalarnas och Västmanlands län samt kommunerna i Uppsala län och Dalarnas län. Samverkan syftar till att stärka kompetensen hos länens tillsynsmyndigheter inom miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens områden samt ge bättre resursutnyttjande, leda till samsyn och utveckling av arbetsmetoder. Mitt miljösamverkan har under året genomfört tre träffar. Inom Mitt miljö-samverkan har myndigheten även samordnat ett gemensamt projekt gällande provtagningsplan.

Generationsmålet, miljökvalitetsmål och Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 beskrivs i bilaga E.

Länsstyrelsens strategi för Agenda 2030 är en integrerad del av myndighetens verksamhetsplan. Länsstyrelsens verksamhet har starka kopplingar till i princip alla de globala målen i Agenda 2030. Länsstyrelsen sammankallar på regional nivå till samverkan och aktiviteter för genomförande och främjande av målen i Agenda 2030. Samverkan sker på en strategisk nivå, främst inom de regionala råden Uppsala läns miljö- och klimatråd, Råd för social hållbarhet i Uppsala län och det Krissamverkansrådet samt genom Partnerskapet för landsbygdsutveckling. Arbetet inom Råd för social hållbarhet har stärkt och främjat uppfyllandet av de sociala målen i agendan under året genom de insatser som rådsstrukturen arbetat med.

Länsstyrelsen medverkar i ett regionalt Agenda 2030-myndighetsnätverk. I nätverket ingår även Livsmedelsverket, Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Läkemedelsverket, Institutet för språk och folkminnen, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Uppsala universitet.

Alla nyanställda får en utbildning om målen i Agenda 2030 och hur länsstyrelsen arbetar med dessa. Dessutom integreras Agenda 2030 i det arbete som länsstyrelsen genomför i sina uppdrag.

NHT21 som är ett länsstyrelsegemensamt nätverk för hållbar tillväxt har Agenda 2030 som en naturlig punkt på dagordningen för kunskapsspridning och utbyte av erfarenheter så att de tre dimensionerna inkluderas och säkerställer att de är odelbara.

I Uppsala läns regionala utvecklingsstrategi (2021–2024) ska Agenda 2030 och hållbar utveckling fungera vägledande för det regionala utvecklingsarbetet. Genom att utvecklingsstrategin även är en länsstrategi för Agenda 2030 säkerställer länet att utvecklingsarbetet sker i linje med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Arbetet ska ske inom samtliga tre utvecklingsområden: En region för alla, En hållbart växande region och En nyskapande region. Samtliga prioriterade mål är kopplade till de långsiktiga utvecklingsmålen och täcker sammantaget samtliga globala mål i Agenda 2030.

Integrering av tvärsektoriella frågor

Förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) 5 § tar upp ett antal tvärsektoriella frågor som ska hanteras i vårt myndighetsarbete. Bland annat ingår jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, folkhälsa samt att förenkla för företag.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
5§ p1 Integrering av jämställdhetsperspektiv	Länsstyrelseinstruktion
5§ p2 Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Länsstyrelseinstruktion
5§ p3 Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Länsstyrelseinstruktion
5§ p4 Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Länsstyrelseinstruktion
5§ p5 Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Länsstyrelseinstruktion
5§ p6 Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Länsstyrelseinstruktion
5§ p7 Verka för att förenkla för företag	Länsstyrelseinstruktion
1C1 Förenkla för företag åtgärder	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Jämställdhet och könsuppdelad statistik

Länsstyrelsen har under året fortsatt sitt utvecklingsarbete för ökad samordning av nämnda § 5-uppdrag. Då dessa perspektivfrågor ska genomsyra myndighetens verksamhet har särskild vikt lagts vid att säkerställa att de inte konkurrerar med varandra. Syftet är att gemensamt verka för att aktuella mål ska få genomslag regionalt. Syftet är också att främja och inspirera till ett tydligare rättighetsbaserat arbetssätt som beaktar samtliga perspektiv där de är relevanta för den verksamhet som bedrivs. Länsstyrelsens ambition är att synliggöra hur olika rättighetsområden hänger ihop och uttrycks i praktiken genom att tillämpa ett holistiskt förhållningsätt. Den interna strategin för jämställdhet och jämlikhet samt myndighetens interna arbetsgrupp för jämställdhet och jämlikhet har utvecklats till ett viktigt verktyg för att säkerställa ett systematiskt arbetssätt som även inkluderar integrering av perspektiven i myndighetens verksamhet. Arbetet rapporteras kontinuerligt till den interna styrgruppen för tvärsektoriella uppdrag.

Myndighetens beslutsprocesser är centrala för arbetet med jämställdhets- och jämlikhetsintegrering. Ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv bör genomsyra beredningar och beslut på alla nivåer i verksamheten. Länsstyrelsen har därför fortsatt att prioritera följande fem områden: övergripande styrdokument, externa remissvar, större konferenser, översiktsplanering och tvärsektoriella uppdrag. Det har resulterat i att jämställdhet och jämlikhet på ett mer systematiskt sätt har integrerats inom ramen för nämnda områden och processer. Arbetet har följts upp tertialvis inom ramen för myndighetens ordinarie uppföljningsprocess.

Den interna strategin för jämställdhet och jämlikhet

Länsstyrelsen har en intern strategi för jämställdhet och jämlikhet. Strategin ska fortsatt ligga till grund för myndighetens vidare arbete med länsstyrelseinstruktionens 5 § 1–5. Länsstyrelserna har i regleringsbrevet för 2023 fått i uppdrag att ta fram nya länsstrategier som ska gälla för 2024–2027.

Inom ramen för myndighetens verksamhetsstyrning har samtliga enheter tagit fram verksamhetsnära aktiviteter. Dessa bidrar ytterligare till det systematiska arbetet för jämställdhet och jämlikhet internt på länsstyrelsen, vilket även på längre sikt bedöms kunna bidra till ökat genomslag för jämställdhet och jämlikhet i länet. Som exempel kan nämnas medarbetare inom naturvård, som under året har genomgått en fördjupningsutbildning i normer och genus samt genomfört en enkätstudie i två naturreservat i syfte att göra länets friluftsliv mer jämställt och jämlikt.

Ett annat exempel är kulturmiljöhandläggarna som under året arbetat med integrering av jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i handläggningen av kulturmiljöärenden genom utbildning av handläggare inom sakområdet i bemötandefrågor. Utbildningen har ökat handläggarnas kunskap och medvetenhet om dessa frågor.

Ytterligare exempel är miljöskyddshandläggarna som under året tagit fram en checklista och rutin för att säkerställa ett jämställt bemötande inom arbetet med miljö- och hälsoskydd samt miljöstrategienheten som fokuserat på att beakta jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv vid sammansättning av program för konferenser och möten.

Det finns ofta ett samband mellan våld mot djur och våld mot människor i nära relation. Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet inom området och bjudit in handläggare från länets socialtjänster till ett regionalt samverkansmöte för att dela kunskaper och diskutera framgångar och lärdomar i konkreta ärenden. Länsstyrelsen har även haft en intern utbildning med syfte att vidareutveckla rutiner för hur djurskyddshandläggare ska agera och kommunicera när misstanke finns om att våld förekommer i hushåll.

Länsstyrelsens arbetsgrupp för jämställdhet och jämlikhet

Länsstyrelsen har utvecklat den särskilda arbetsgruppen för jämställdhet och jämlikhet genom att öka samordningen mellan uppdragen för jämställdhet och inom mänskliga rättigheter (bland annat funktionsrätt) och barnrätt. Syftet har varit att nå en ännu mer framgångsrik integrering av perspektiven. Det har fungerat kvalitetshöjande för arbetet i stort på myndigheten och varje enhet har därigenom kunnat erbjudas tydligare stöd i sina prioriteringar inom aktuella rättighetsområden.

Övriga insatser inom jämställdhet och jämlikhet

Vid arbete med systematisk jämställdhets- och jämlikhetsintegrering krävs en generell baskunskap om berörda rättighetsområden. För att säkerställa en sådan baskunskap hos medarbetarna har jämställdhet och jämlikhet inkluderats som ett obligatoriskt moment vid myndighetens introduktionsutbildning för nyanställda. Flera kunskapshöjande insatser har även riktats till myndighetens arbetsgrupp inom området, framför allt med fokus på interna processer för integrering av jämställdhet och jämlikhet. Det har möjliggjort ett bättre stöd för chefer och medarbetare på enheterna. Under en personalinformation fick medarbetare på länsstyrelsen en presentation av begreppet minoritetsstress och hur det kan påverka individers förutsättningar till att ha och uppleva inflytande och delaktighet.

Under året har ett länsstyrelseövergripande samordnings- och utvecklingsarbete avseende en digital utveckling av det rättighetsbaserade arbetssättet (RBA) avslutats. Arbetet har genomförts i form av en förstudie i samarbete mellan länsstyrelserna i Uppsala, Värmlands, Västerbottens och Örebro län. Genom studien och utvecklad samverkan har länsstyrelserna ökat förutsättningarna för att bättre kunna anpassa myndigheternas arbetssätt så att rättighetsfrågorna får det likvärdiga och tvärsektoriella genomslag som de bör ha.

Rätt att försvara

Länsstyrelsen i Uppsala län har deltagit aktivt i det länsstyrelsegemensamma uppdraget ”Rätt att försvara” bland annat genom en skrivarstuga. Arbetet med att integrera jämställdhet och mänskliga rättigheter i kris- och beredskapsarbetet pågår och tack vare uppdraget har den interna samverkan mellan sakområdena stärkts.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med könsuppdelad statistik

Länsstyrelsernas arbete med könsuppdelad statistik beskrivs i bilaga E.

Barnrätt

Förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) 5 § tar upp ett antal tvärsektoriella frågor som ska hanteras i vårt myndighetsarbete. Bland annat ingår jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, folkhälsa samt att förenkla för företag.

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete gällande barnets rättigheter utgjorts av regleringsbrevsuppdraget 3B9, vilket redovisas i särskild ordning till Arbetsmarknadsdepartementet av Länsstyrelsen i Dalarnas län. Länsstyrelsen i Uppsala län har fortsatt att prioritera kunskapshöjande insatser internt genom att fokusera på integrering av barnrättsperspektivet i den egna verksamheten framför allt genom myndighetens interna strategi för jämställdhet och jämlikhet samt tillhörande arbetsgrupp som träffas regelbundet.

Under året har länsstyrelsen bland annat utvecklat en systematik för att säkerställa att barnrättsperspektivet är en naturlig del av länsstyrelsens samlade svar i remisser och andra processer.

Mänskliga rättigheter och folkhälsa

Mänskliga rättigheter

Utöver gemensamma insatser inom jämställdhet och jämlikhet (se föregående avsnitt *Jämställdhet och könsuppdelad statistik*) har myndigheten genomfört en rad specifika insatser som bidragit till att integrera de mänskliga rättigheterna i delar av verksamheten, i synnerhet kopplat till rätten till bostad och rätten till delaktighet och inflytande. Rättighetsperspektivet ingår bland annat i den regionala bostadsmarknadsanalysen och i analysen av grundläggande betaltjänster i länet.

Demokrati

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete för att värna demokratin utgjorts av regleringsbrevsuppdraget 3B13, vilket redovisas i särskild ordning till Kulturdepartementet via Länsstyrelsen i Jönköpings län. Att främja och öka jämställdhet och jämlikhet, såväl internt som externt, är en viktig del av det demokratifrämjande arbetet. Under året har Länsstyrelsen i Uppsala län regelbundet uppmärksammat medarbetare om den statliga värdegrundens betydelse för arbetet på myndigheten. Det har bland annat lyfts vid gemensam personalinformation. Särskilt fokus har då lagts vid vikten av ett inkluderande och normkritiskt bemötande såväl internt som i mötet med invånare och andra aktörer. Medarbetarna har även introducerats för begreppet minoritetstress och dess konsekvenser för individen. Detta är en viktig del av arbetet med att stärka förutsättningar för delaktighet och inkludering, vilket på sikt är att främja demokrati.

Rätt att försvara

Som nämns i avsnittet *Jämställdhet och könsuppdelad statistik* har Länsstyrelsen i Uppsala län deltagit aktivt i det länsstyrelsegemensamma uppdraget ”Rätt att försvara” bland annat genom en skrivarstuga i december. Arbetet med att integrera jämställdhet och mänskliga rättigheter i kris- och beredskapsfrågorna har medfört att samarbetet mellan sakområdena stärkts.

Rasism i arbetslivet

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete för att motverka rasism i arbetslivet utgjorts av regleringsbrevsuppdraget 3B14, vilket redovisas i särskild ordning till Arbetsmarknadsdepartementet genom Länsstyrelsen i Stockholms län. Uppdraget om rasism i arbetslivet har medfört att den ovan nämnda interna arbetsgruppen för jämställdhet och jämlikhet har fått fördjupad kunskap kring rasism i arbetslivet samt att medarbetare på länsstyrelsen blivit uppmärksamma på konsekvenserna av minoritetsstress kopplat till hudfärg. Det upplevs ha medfört ett ökat intresse för att motverka diskriminering och rasism såväl internt på länsstyrelsen som i länsstyrelsens roll externt.

Folkhälsa

I och med att länsstyrelserna under våren 2022 fick ett nytt uppdrag inom folkhälsa har folkhälsoperspektivet stärkts och kunnat integreras inom flera av myndighetens verksamhetsområden. Länsstyrelsen har haft ett stort fokus på att synliggöra förutsättningar samt risk- och skyddsfaktorer för att uppnå en god och jämlik hälsa. Arbetet genomförs bland annat i samverkan med Region Uppsala och Research Institutes of Sweden (RISE). Insatser inom folkhälsoområdet har även genomförts inom myndighetens ANDTS-förebyggande uppdrag, det brottsförebyggande uppdraget och uppdraget om föräldraskapsstöd samt i arbetet med att förebygga mäns våld mot kvinnor och att integrera folkhälsoperspektivet i den egna myndighetens verksamhet. Arbetet redovisas vidare under kapitlet *Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.* Länsstyrelsen har även drivit kommunikationsinsatser med syfte att inspirera till mer utevistelse och att upptäcka nya naturområden i länet. Detta beskrivs vidare i kapitlet *Naturvård och miljöskydd*.

Förenkla för företag

Länsstyrelsen har under 2022 fortsatt fokusera förbättrade handläggningstider. Detta inkluderar löpande insatser för att korta ner handläggningstider och förenkla exempelvis ansökningsprocesser. Genom de årliga handläggningsveckorna och genom regelbunden uppföljning av handläggningstiderna på ledningsnivå så förbättras myndighetens möjlighet att bibehålla kortare handläggningstider och omfördelning av resurser till områden med behov. Detta för att säkerställa en god nivå av service gentemot länets invånare och företag. Handläggningsveckorna ger också en möjlighet för medarbetarna att under en kortare tid arbeta koncentrerat och samordnat med ärendehandläggning. Länsstyrelsen har under flera år arbetat systematiskt med ärende-balanser och handläggningstider, vilket resulterat i att myndigheten har kortat sina handläggningstider.

Länsstyrelsen tar i huvudsak emot digitala ansökningar om finansiellt stöd, vilket underlättar möjligheten att hantera dem konsekvent, rättssäkert och skyndsamt. Sedan några år tillbaka tar myndigheten endast emot fakturor elektroniskt vilket påskyndar hanteringen. Arbetet med att förenkla för företag genomsyrar en rad olika uppdrag som länsstyrelsen har.

Inom landsbygdsprogrammet har Länsstyrelsen i Uppsala län deltagit i Länsstyrelsen i Södermanlands läns projekt *Regler och villkor*. Detta har bedrivits med det uttalade syftet att företagare ska uppleva enklare och mer likriktad kontakt med myndigheter. Under året har fem utvecklingsområden prioriterats: Kommunikation och bemötande, Kontroller och regelefterlevnad, Kunskap, samverkan och organisation, Utvecklingsbehov IT-system samt Regelverk. Projektet avslutas år 2023.

Inom ramen för uppdraget Grundläggande betaltjänster kartläggs föreningar och företags möjlighet att ta betalt samt lämna ifrån sig sin dagskassa. Dessa möjligheter har under året fortsatt att försämras i Uppsala län.

Arbetsmiljö och medarbetare

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Medarbetarundersökningar har under året genomförts två gånger, vår och höst. Liksom vid tidigare mätningar har svarsfrekvensen varit mycket god, 85 procent respektive 87 procent. Resultaten visar höga medelvärden på områdena arbetssituation, ledarskap och medarbetarskap. Medarbetarna upplever i hög utsträckning att de har meningsfulla arbetsuppgifter, ett gott samarbete med kollegor och stöd från sin närmaste chef. På vissa enheter kvarstår sedan tidigare ett lägre medelvärde på balansfrågan, det vill säga frågan om hög arbetsbelastning och möjligheten till återhämtning efter arbetstoppar.

Under året har ett digitalt ärendehanteringssystem för incidentrapportering *Information om arbetsmiljö* (AI) implementerats. Målet är att incidentrapporteringen ska upplevas som enklare och mer rättssäker. Det har lett till att fler rapporteringar av tillbud och arbetsskador har gjorts i jämförelse med tidigare år. Systemet stödjer ett systematiskt arbetsmiljöarbete

För att få ytterligare ett underlag för det systematiska arbetsmiljöarbetet avropades tjänsten *Organisations-anpassad Möjlighetskarta* (OMK) från Partsrådet. Denna analystjänst innebär att identifiera kritiska utmaningar och möjligheter för länsstyrelsen som hållbar arbetsplats. 25 anställda intervjuades av externa konsulter under perioden juni–augusti och två olika workshops genomfördes under hösten. Ett antal åtgärder har föreslagits som ett resultat av OMK. Exempel på åtgärder är att se över chefernas arbetssituation, ta fram en medarbetarpolicy samt öka frekvensen av sociala aktiviteter.

Kompetensförsörjning

Personalomsättning, tillsvidareanställning

År	Nyanställda	Nyanställda (%)	Avgångna	Avgångna (%)
2022	53	25,0	28	13,2
2021	29	14,4	26	12,9
2020	23	11,8	18	9,3

Personalomsättningen har ökat de senaste åren. En del av förklaringen tros vara att det har funnits ett uppdämt behov av förändringar hos anställda efter pandemin. Sammantaget har antalet tillsvidareanställda ökat totalt.

Under året har förändringar i lagstiftningen införts i riktning mot att tillsvidareanställning ska vara normen. Länsstyrelsen har många uppdrag som finansieras med tidsbegränsade finansiella medel och därför haft ett förhållandevis stort antal visstidsanställningar. En långsiktig kompetensförsörjning är mot bakgrund av detta ännu viktigare än tidigare. Under året har det vid ett flertal tillfällen utlysts tillsvidareanställningar i stället för visstidsanställningar och detta ställningstagande kan förväntas öka.

För vissa chefsanställningar har det krävts extra annonsering men rekryteringsläget generellt är gott. Chefer har fått utbildning i kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa rekryteringsprocesser av hög kvalitet som är fria från diskriminering. Kompetensutveckling för chefer har förutom nämnda utbildning getts inom områdena jämlika löner, våld i nära relationer och systematiskt arbetsmiljöarbete.

Sjukfrånvaro

Kön och ålder	År 2022: Antal anställda[1)]	År 2022: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2022: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk-frånvaro (%)	År 2021: Antal anställda[1)]	År 2021: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2021: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk-frånvaro (%)	År 2020: Antal anställda[1)]	År 2020: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2020: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjuk-frånvaro (%)
Män ≤ 29 år[2)]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Män 30–49 år	34,8	4,9	51,8	37,8	4,5	67,2	34,3	1,7	32,7
Män ≥50 år	37,0	3,2	18,9	32,1	2,7	43,8	28,3	2,4	52,4
Män totalt	74,8	3,9	40,6	71,6	3,6	60,7	66,0	2,0	40,7
Kvinnor ≤ 29 år[2)]	-	-	-	11,6	1,9	-	-	-	-
Kvinnor 30–49 år	109,9	5,5	59,8	107,7	4,1	70,8	107,0	4,5	69,2
Kvinnor ≥ 50 år	45,6	4,4	46,8	45,0	2	30,2	42,5	3,5	18,3
Kvinnor totalt	162,7	5,1	56,2	164,3	3,4	64,5	154,9	4,1	60,7
Samtliga ≤ 29 år	10,2	2,3	-	13,3	1,7	-	-	-	-
Samtliga 30–49 år	144,7	5,4	58,0	145,5	4,2	70,0	141,3	3,8	66,5
Samtliga ≥ 50 år	82,6	3,9	36,7	77,1	2,3	36,6	70,8	3,0	29,6
Samtliga totalt	237,4	4,7	52,1	235,9	3,5	63,5	220,9	3,5	58,1

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

1) Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

2) Enligt 7 kap. 3 § FÅB (2000:605) framgår att uppgifter för grupper med högst 10 anställda inte ska lämnas och inte heller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ. Grupperna *Män under 29 år* och *Kvinnor under 29 år* redovisas inte separat men ingår i totalsummorna.

Kommentar till tabellen sjukfrånvaro

Den totala procentuella sjukfrånvaron har ökat från 3,5 procent under 2021 till 4,7 procent under 2022. Bidragande orsaker till denna ökning tros vara återgången till arbetsplatsen och en ökad smittspridning i samhället.

Sjukfrånvaron 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro har minskat från 63,5 procent under 2021 till 52,1 procent under 2022. Chefer arbetar aktivt med stöd av HR i pågående sjukskrivningar för att möjliggöra en så tidig återgång till arbetet som möjligt.

Länsstyrelsens arbete med nationella stödverksamheter och resurssamverkan

Länsstyrelsen har under året deltagit i olika delar av det gemensamma arbetet med sammanlagt närmare tre helårarbetskrafter.

Länsstyrelsen har bidragit till det länsstyrelsegemensamma förvaltningsobjektet Samhällsplanering genom arbete i den Nationella redaktionen för planeringskatalogen till en omfattning av 30 procent av en årsarbetskraft. Uppdraget i Nationella redaktionen för planeringskatalogen omfattar att kategorisera, ajourhålla och kvalitetssäkra statligt underlag av betydelse för planupprättare enligt plan- och bygglagen och att hålla det tillgängligt och samlat för planerande aktörer. Uppdraget innebär även att vidmakthålla och utveckla produkten Planeringskatalogen samt samverka med de statliga myndigheter som har i uppdrag att tillhandahålla statligt planeringsunderlag enligt plan- och bygglagen och miljöbalken.

Länsstyrelsen har även deltagit i utvecklingsprojektet Prozesso som är ett länsstyrelsegemensamt system för handläggarstöd riktat till länsstyrelsernas handläggare inom plan- och bygglagsområdet. Länsstyrelsen har deltagit med totalt cirka 20 procent av en årsarbetskraft under året, framför allt som kravställare i en agil utveckling. Projektet är en del av länsstyrelsernas arbete med ensade processer enligt regeringsuppdrag (Fi 2021/00490) och ett bidrag till Sammanhållen digital samhällsbyggnadsprocess. Projektet har även utvecklat e-tjänster för inskick av kommunernas planremisser utifrån framtagen kravställan. Den första modulen av Prozesso hanterar ärenden om detaljplaner, även digitalt framtagna detaljplaner.

När det gäller dataskydd och informationssäkerhet har länsstyrelsen bidragit till arbetet genom att en medarbetare arbetat 20 procent av en årsarbetskraft med att stötta förvaltningsobjektet Ekonomi och personal och LstEA:s arbete i frågor om informationsklassningar, genom rådgivning, arbete med framtagandet av gemensamma texter och genom att medverka vid framtagandet av gemensamma underlag om informationssäkerhet och dataskydd.

Landshövdingemötet ställde sig i augusti 2021 bakom slutsatsen i *Framtidens länsstyrelser* att länsstyrelsernas digitala utveckling kan stärkas med gemensam målbild. En medarbetare från länsstyrelsen har på cirka 70 procent av en heltid haft i uppdrag av länsrådsgrupp G7 att, i en inkluderande process, leda arbetet med att ta fram denna. Uppdragsledaren har under genomförandet engagerat en brett sammansatt arbetsgrupp bestående av drygt tjugo personer från tolv län. Arbetsgruppen har tillsammans tagit fram vägledande principer och en strategi för länsstyrelsernas digitalisering som ska slutbehandlas under 2023.

Länsstyrelsen arrangerade i maj en utbildningsinsats med samtliga landshövdingar och länsråd som målgrupp. På agendan var myndighetsledningens ansvar för riskbaserat informations- och IT-säkerhetsarbete, särskilt länsstyrelsernas roll som totalförsvarsmyndighet och de kollektiva cybersäkerhetsrisker som de gemensamma arrangemangen för verksamhetsutveckling och IT medför. Utbildningen ingick som en del av ett regeringsuppdrag från oktober 2021 och genomfördes i samverkan med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och länsstyrelsernas stödfunktion dataskydd och informationssäkerhet (Safir) på Länsstyrelsen i Stockholms län. Länsstyrelsen i Uppsala län har arbetat cirka 10 procent av en helårsarbetskraft för att förbereda och genomföra utbildningen.

Länsstyrelsen i Uppsala län har även bistått IT-avdelningen på Länsstyrelsen i Västra Götalands län med anledning av regeringsuppdraget från juni avseende säkerheten i länsstyrelsernas digitala infrastruktur. Under hösten har en medarbetare medverkat till att ett särskilt utvecklingsprogram etablerats för att stärka cybersäkerhetsförmågan och flera grundförutsättningar för länsstyrelsernas totalförsvarsplanering.

Programmet startar under 2023 och dess genomförandestrategi utgår i stora drag från programmet för kontinuitet och resiliens (PKR) som länsstyrelsen ledde genomförandet av under perioden 2017–2021. Under 2022 har Länsstyrelsen i Uppsala län arbetat cirka 20 procent av en heltid med programetableringen.

Länsstyrelsen har under året även haft en kommunikatör som verkat på 95 procent av en heltid inom den länsstyrelsegemensamma verksamheten. Uppgifterna har i huvudsak varit inriktade på att ansvara för kommunikationen kopplat till olika typer av förändringsarbete. Tiden har fördelats mellan att stödja Safir på Länsstyrelsen i Stockholms län och att bistå flera av insatserna i länsstyrelsernas gemensamma utvecklingsportfölj, däribland arbete med processutveckling och digitala mål.

Redovisning av verksamhetsområden

Länsstyrelsen i Uppsala län bedriver följande verksamheter. För varje verksamhet redovisas årets resultatbedömning.

Verksamhet (VÄS)	Benämning	Resultatbedömning
20–21, 25	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Gott
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Utvecklingsbehov–Gott
30, 34	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Gott
40–41	Hållbar samhällsplanering och boende	Gott
42	Energi och klimat	Utvecklingsbehov–Gott–Utmärkt
43	Kulturmiljö	Gott
45–46	Samhällsskydd och beredskap	Gott
50–58	Naturvård och miljöskydd	Utvecklingsbehov–Gott–Utmärkt
60–62	Areella näringar	Gott/Utvecklingsbehov–Gott
70, 80–85	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.	Gott

Övrig förvaltning och trafikföreskrifter

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p1 De allmänna valen	Länsstyrelseinstruktion
17 § Kampsportsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
18 § Viltförvaltningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1B3 Endast (delar av) vilt- och rovdjursförvaltningen	Regleringsbrev
1D7 Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar många olika uppgifter och uppdrag. Som regionala valmyndigheter ansvarar länsstyrelserna för att planera och genomföra allmänna val, val till Europaparlamentet och nationella folkomröstningar. Mellan valen utses efterträdare för ledamöter och ersättare i region- och kommunfullmäktige som avgår under mandatperioden. Länsstyrelsen hanterar ärenden om auktorisation av bilskrotare samt deponering av hyra. Länsstyrelsen beslutar om förordnanden av skyddsvakter, notarius publicus, synemän, sysslomän, fisketillsynsmän och borgerliga vigselförrättare. Inom trafikområdet beslutar länsstyrelsen bland annat om lokala vägtrafikföreskrifter i vissa fall. Även tillstånd till tävling på vägar, skyltar och andra anordningar längs vägar samt beslut om sjötrafikföreskrifter ingår i länsstyrelsens uppgifter och uppdrag. Länsstyrelsen prövar överklaganden av beslut från andra myndigheter gällande till exempel parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Länsstyrelsen granskar också lokala ordningsföreskrifter meddelade av kommun enligt ordningslagen.

När det gäller jakt- och viltvård beslutar länsstyrelsen om licensjakt och skyddsjakt på stora rovdjur, hjortvilt och vildsvin, bedriver tillsyn, bildar och upplöser viltvårdsområden, arbetar för att öka den frivilliga jaktsamverkan inom älgförvaltningen, granskar förvaltningsplaner och skötselplaner, beslutar om bidrag ur älgvårdsfonden, informerar om skadeförebyggande åtgärder och beslutar om ersättning för viltskador. Detta sker i samverkan med regionala intressen genom länets viltförvaltningsdelegation, som också fastställer övergripande riktlinjer för verksamhetsområdet. Länsstyrelsen prövar även överklagande av beslut enligt lagen om viltvårdsområden och andra ärenden kopplade till jaktlagstiftningen.

Det övergripande nationella målet för viltförvaltningen är att alla djur som naturligt lever i Sverige ska finnas kvar på lång sikt i livskraftiga bestånd. Tamdjurshållningen får inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Det nationella målet kompletteras i vissa fall med nationella och regionala mål för specifika arter.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	11,4	10,0	4,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	6,9	6,0	2,4
Antal årsarbetskrafter män	4,5	4,1	2,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 068	1 415	1 095
Antal beslutade ärenden	1 067	1 422	1 035
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	5	3
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	13 819	11 829	5 712
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	729	1 482	504

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2022	År 2021	År 2020
Andel av länets totala jaktareal som ingår i något älgskötselområde (%)	Ökad samverkan i älgförvaltningen	Jakt och viltvård (218)	JaktAdm[1)]	100	96	92	92
Antal beslut om skyddsjakt på rovdjur som överklagats och slutligt ändrats i högre instans under året i relation till det sammanlagda antalet fattade skyddsjaktbeslut under året	Rättssäkerhet	Jakt och viltvård (218)	Platina[2)]	-[3)]	0/0	0/1	0/1

1) Administrationssystem, Länsstyrelsen

2) Administrationssystem, Länsstyrelsen

3) Länsstyrelsen i Uppsala län har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

Ökningen av årsarbetskrafter och inkomna ärenden under 2021 bestod till stor del av länsstyrelsens tillsynsuppdrag med anledning av pandemin det året. Att antalet årsarbetskrafter är högre än normalt även under 2022 beror på det allmänna valet. Under 2022 har länsstyrelsen lagt totalt 5,09 årsarbetskrafter på planering och genomförande av allmänna valet 2022. Arbetet har utförts både av egen personal och av timanställda.

Länsstyrelsen betalar ut bidrag för att förebygga skador av fredat vilt och ersätta skador orsakade av fredat vilt. Rovdjursnärvaron ökade i länet 2021, vilket ledde till att länsstyrelsen betalade ut högre ersättningar än tidigare år. Den minskade ersättningen 2022 beror framför allt på färre rovdjursangrepp jämfört med 2021.

Resultatredovisning

Ärenden avseende auktorisation av bilskrotare och sjötrafikföreskrifter uppgick sammantaget till endast ett tiotal ärenden. Ärendemängden avseende förordnanden av vigselförrättare, notarius publicus, synemän, sysslomän samt fisketillsynsmän är på samma nivå som föregående år. Ärenden avseende prövning av kommunala ordningsföreskrifter uppgår till ett tiotal liksom tidigare år.

När det gäller lokala trafikföreskrifter har antalet inkomna ansökningar minskat från ett 80-tal ärenden 2021 till ett 50-tal under 2022. Beslut i ärendeslaget hanteras numera åter som förvaltningsbeslut i stället för normbeslut, och handläggning sker enligt en länsstyrelsegemensam handläggningsrutin. Ärendegrupperna förordnande av skyddsvakter och delgivning har ökat något sedan 2021. Handläggningstiden för ärenden om tävling på väg har ökat påtagligt under 2022 på grund av ändrad handläggningsrutin initierad av Trafikverket. Ärenden om deponering av hyra har ökat svagt på årsbasis de senaste åren. På grund av den generellt mycket långa handläggningstiden för varje ärende innebär det sammantaget en ökad handläggningsinsats.

Handläggningstiderna inom ärendegrupperna övrig förvaltning har klarats med bibehållen kvalitet på handläggningen trots viss personalomsättning. Juridiskt stöd till myndighetens övriga verksamheter har getts på oförändrad nivå och under året har myndigheten vidareutvecklat det arbete som påbörjades 2021 med en översyn av rutiner och stöddokument i syfte att effektivisera arbetsmetoder.

Länsstyrelsen har under 2022 betalat ut bidrag för att förebygga skador av fredat vilt och ersatt skador orsakade av fredat vilt. Bidrag har framför allt betalats ut för att förebygga skada på tamdjur och hundar men även grödor. Bidragen har lämnats för rovdjursavvisande stängsel och skyddsväst för jakthundar samt skador på åkrar orsakade av betande fåglar. Utbetalningarna bedöms vara en viktig del för att öka acceptansen för rovdjur. Ersättningar för skador har främst betalats ut för skador på gröda, dessa är mer omfattande än skador orsakade av stora rovdjur. Effekten av lämnade bidrag och ersättningar bedöms vara god. En mer detaljerad redovisning av bidrag och ersättningar sker i särskild ordning till Naturvårdsverket.

Under 2022 har länsstyrelsen hanterat ett drygt tjugotal ärenden om skyddsjakt efter dovhjort, häger, bäver, skarv samt havs- och gråtrut. Därutöver har länsstyrelsen hanterat ett tjugotal ärenden om ändring av älg- och kronhjortskötselområden, ett trettiotal skötsel- och förvaltningsområdesplaner för älg och kronhjort samt hållit tre möten med länets viltförvaltningsdelegation. Delegationen består av regionpolitiker och representanter från ett antal myndigheter och organisationer. Under året har fokus vid sammanträdena legat på status och populationsutveckling för klövviltstammarna, rovdjursförekomst och rovdjurshändelser, samt på framtagandet av en regional förvaltningsplan för skarv. Myndigheten har fastställt en ny förvaltningsplan för skarv.

Länsstyrelsen har under året inte prövat något överklagande enligt lagen om viltvårdsområden.

Resultatbedömning

Gott: Arbetet med allmänna val genomfördes med gott resultat. Det kunde genomföras i tid trots att ny teknik medförde kraftiga förseningar bland annat eftersom registrering inte fungerade i VALID så som länsstyrelserna och Valmyndigheten hade planerat. Handläggningstiderna för ärendeslagen inom övrig förvaltning har klarats. Även effekten avseende lämnade bidrag och ersättningar för viltskador bedöms vara god. Resultatbedömningen för ärendeslagen inom övrig förvaltning bedöms därmed vara gott.

Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p2 Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Länsstyrelseinstruktion
4 a§ Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 m.m. (datum för ikraftträdande 2022-01-28 (SFS 2022:13))	Länsstyrelseinstruktion
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet kan delas in i områdena livsmedelskontroll, djurskydd, smittskydd, allmänna veterinära frågor, foder och animaliska biprodukter samt tillsyn av hund och katt. Tillstånd och prövning, tillsyn och kontroll, samverkan och samordning samt information är de arbetsmetoder som används för att genomföra uppdragen.

Inom livsmedelskontroll genomförs bland annat kontroll av verksamhetsutövare med primärproduktion av livsmedel.

Djurskyddsverksamheten omfattar planerade kontroller som anmälningskontroller, riktade både till verksamheter där djur ingår och till privatpersoner som håller djur. Även förprövning av djurstallar samt handläggning av tillståndsärenden ingår.

Smittskydd innehåller samverkans- och samordningsuppdrag kopplade till bland annat epizooti- och smittskyddslagens sjukdomar, hälsoövervakning samt kontroll av seminverksamhet.

Inom allmänna veterinära frågor bedrivs bland annat tillsyn av djurhälsopersonal, kontroll av läkemedel på gård samt kontroll av hästpass och avelsorganisationer.

Inom foder och animaliska biprodukter genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av foder samt till verksamheter där animaliska biprodukter hanteras.

Ärenden inom ramen för lagen om tillsyn av hund och katt är händelsestyrda och omfattar i allt väsentligt ärenden där hundar orsakat, eller riskerar att orsaka, skada.

Många av de nationella målen inom området framgår av den *nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan* (NKP). I NKP finns mål för olika områden. För *djurskydd* finns bland andra mål beträffande riskbaserad kontroll, resurseffektivitet och effekt av kontroll, och service. För *foder och livsmedel inom primärproduktionen* finns bland andra mål beträffande kontroll av primärproduktion.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsen i Uppsala län ingår i samarbetet Mitt miljösamverkan, tillsammans med länsstyrelserna i Dalarnas och Västmanlands län. Länens kommuner ingår också i samarbetet som omfattar miljö, hälsoskydd och livsmedelstillsyn. Syftet med samarbetet är samverkan i gemensamma projekt och kompetensutveckling.

Det som kallas Life Science med bioteknik, forskning och utveckling inklusive framställning av läkemedel är en av Uppsala läns viktiga industrigrenar. Denna bransch är beroende av att använda djur och landets

största försöksdjursverksamheter finns i Stockholms och Uppsala län, inom såväl akademi som industri. För att hantera kontrollen av djurskyddet inom detta område på ett enhetligt och professionellt sätt har Länsstyrelsen i Uppsala län byggt upp ett samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län.

Inom delområdena smittskydd och allmänna veterinära frågor bedrivs aktiviteter i form av tillsyn, information och samordning som bidrar i arbetet mot spridning av antibiotikaresistenta bakterier och för ansvarsfull läkemedelsanvändning. Länsstyrelsen i Uppsala län representerar också länsstyrelserna i arbetet med den nationella handlingsplanen mot antibiotikaresistens.

Länsstyrelsen har under året haft en dialog med Jordbruksverket rörande länsveterinärernas och länsstyrelsernas roll enligt krigsveterinärförordningen. Arbetet med civil beredskap beskrivs närmare i kapitlet Samhällsskydd och beredskap.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	11,4	11,1	10,3
Antal årsarbetskrafter kvinnor	11,4	11,0	10,3
Antal årsarbetskrafter män	0,0	0,1	0,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 605	1 830	1 780
Antal beslutade ärenden	1 595	1 785	1 751
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	13 916	12 656	12 143
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Totalt sett ökade antal årsarbetskrafter för området något under året jämfört med tidigare år. Detta beror till exempel på att myndigheten under året tillfälligt kunnat förstärka bemanningen inom området djurskydd. För djurskyddskontroller av försöksdjur har myndigheten ett samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län och handläggningen köps in till ungefär 20 procent av en årsarbetskraft. Detta framgår inte i tabellen men kan läggas till antal årsarbetskrafter, män (0,2).

Det totala antalet inkomna och upprättade ärenden har minskat i jämförelse med tidigare år. Detta beror bland annat på en minskning i antal ny- och avregistreringar av livsmedelsproducenter, ett område som länsstyrelsen satsade särskilt på under 2021. Myndigheten kan även se en normalisering av antalet inkomna tillståndsansökningar inom djurskydd, jämfört med den tidigare kraftiga ökningen under pandemin 2021.

I nedanstående tabell listar vi några relevanta indikatorer som är kopplade till länsstyrelsernas uppgifter, uppdrag och mål inom verksamhetsområdet.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2022	År 2021	År 2020
Andel genomförda normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) i förhållande till anmälningskontroller (kvot)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS[1)]	≥1	0,51	0,70	0,55
Andel kontrollobjekt med livsmedels-producerande djur som ingått i planerad normalkontroll (%)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS[1)]	10 %	2,3 %*	2,5 %*	1,8 %
Andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller (%)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Livsmedelskontroll	PRIMÖR[2)]	100 %	40 %	51%	40%

1) Register, Jordbruksverket

2) Register, Länsstyrelsen

* Med anledning av att DSK (Djurskyddskontrollregistret) under 2021 och 2022 inte är tillförlitligt, på grund av införandet av AHL (Animal health law), kan DUS inte användas för uttag av myndighetens resultat för indikatorn 10 % kontrollerade objekt. Resultatet baseras i stället på senast kända antal innan införandet av AHL (mars 2021).

Andelen utförda primärproduktionskontroller är 40 procent av tilldelat antal. Detta är en minskning jämfört med föregående år. Att antalet kontroller inte når upp till målet beror på att myndigheten haft en vakans under delar av året. Länsstyrelsen har även prioriterat nödvändig registervård och utveckling av rutiner. Under året har även ett utökat uttag av tvärvillkorskontroller gjort att myndigheten behövt göra nödvändiga omprioriteringar för att klara detta uppdrag.

Andelen utförda primärproduktionskontroller är 40 procent av tilldelat antal. Detta är en minskning jämfört med föregående år, 51 procent. Ett färre antal kontroller leder till att myndigheten inte har lika god insyn i hur länets primärproducenter lever upp till gällande regelverk. Att antalet kontroller inte når upp till målet beror på att myndigheten haft en vakans under delar av året. Länsstyrelsen har även prioriterat nödvändig registervård och utveckling av rutiner. Under året har även ett utökat uttag av tvärvillkorskontroller gjort att myndigheten behövt göra nödvändiga omprioriteringar för att klara detta uppdrag.

Inom djurskyddskontrollen är andelen genomförda normalkontroller i förhållande till antalet genomförda anmälningskontroller 0,51. Resultatet skiljer sig negativt från föregående års resultat. Andelen kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som har kontrollerats är 2,4 procent. Detta resultat liknar föregående års resultat. Bidragande orsaker till bristande måluppfyllelse är framför allt den omprioritering som gjordes i samband med utökat kontrollbeting av tvärvillkorskontroller. Länsstyrelsen deltog även i ett nationellt kontrollprojekt där länets samtliga slakterier kontrollerades. Dessa kontroller har varit mer tidskrävande i förhållande till ordinarie normalkontroller, vilket således resulterat i färre genomförda normalkontroller, men har bidragit till ökat djurskydd på länets slakterier.

Resultatredovisning

Samordning och revision av kommunal verksamhet

Länsstyrelsen har genomfört en fysisk länsträff för kommunernas livsmedelshandläggare och inom ramen för Mitt miljösamverkan även tre utbildnings- och samverkanstillfällen för samma målgrupp. Teman för dessa tillfällen har varit kosttillskott, dricksvatten och kommunikation vid myndighetsutövning. Mitt miljösamverkan har samordnat projekt inom livsmedelsområdet inriktat på gemensam provtagningsplan. Träffar, utbildningstillfällen och ett gemensamt projekt har bidragit till ändamålsenlig kontroll och kompetensutveckling i deltagande kommuner.

Revisionen av den kommunala livsmedelskontrollen har varit pausad.

Livsmedel och foder i primärproduktionen

Verksamheten inom området foder och livsmedel har omfattat arbete med registervård, stödjande administrativa rutiner på området och kontroller.

Länsstyrelsen har arbetat med utgångspunkt i den nationella kontrollplanen, de operativa målen och det nationella kontrolluttaget. Myndigheten har utfört kontroller inom det nationellt samordnade operativa projektet gällande mykotoxiner, för att verifiera att företagarna vidtar lämpliga åtgärder för att begränsa bildning av ochratoxin A i spannmål. Myndigheten prioriterade i viss mån ner den offentliga kontrollen andra halvåret för att kunna arbeta med ett utökat uttag av tvärvillkorskontroller som tog resurser i anspråk.

Antalet genomförda planerade kontroller inom livsmedel har minskat från 25 till 16 kontroller jämfört med föregående år. Kontrollobjekt väljs i huvudsak utifrån verksamhetens livsmedelsinriktning och foderkontroll har genomförts i samband med kontroll av livsmedel på alla anläggningar där det varit lämpligt, vilket varit sju anläggningar samt även en kontroll på anläggning med enbart foder. Länsstyrelsen har också genomfört händelsestyrda kontroller och uppföljningar i samtliga fall där behov funnits. Myndigheten har fortsatt med administrativa insatser i Primör genom att inventera och justera anläggningar som har grisar och nöt som huvudproduktionsinriktning. Genom länsstyrelsens arbete med registervård, har möjligheterna för ett korrekt riskbaserat uttag vid planering av den offentliga kontrollen kunnat stärkas ytterligare.

Länsstyrelsen har arbetat med fortbildning, samverkan och likriktning av bedömningar genom deltagande i en länsstyrelsegemensam samverkansgrupp i Mälardalen.

Länsstyrelsen har deltagit i en övning för beredskap inom dricksvattenförsörjning i syfte att höja kompetensen inom området.

Länsstyrelsens arbete med utveckling av rutiner har bidragit till förbättrad kvalitet av handläggningen och underlättat för nyrekryterad personal att introduceras till arbetet. Primärproduktionskontrollerna har medfört att företagare åtgärdat identifierade avvikelser och därmed bidragit till bibehållen eller förbättrad livsmedels- och fodersäkerhet.

Smittskydd, djurhälsa, hygien, allmänna veterinära frågor, veterinärmedicinska preparat, restsubstanser och djurhälsopersonal

Under året genomförde länsstyrelsen en krisberedskapsövning med epizootitema. Övningen bidrog till att höja beredskapen inför ett utbrott av en allvarlig smittsam djursjukdom. Arbetet med övningen har också bidragit till att integrera epizootiberedskapsplanen i länsstyrelsens ordinarie krisberedskapsorganisation.

Inom smittskyddsområdet har länsstyrelsen också genomfört interna och externa informationsinsatser kopplade till aktuella händelser i omvärlden. Information till veterinärer i länet och regionens smittskydd har skett löpande vid behov. Under året har myndigheten publicerat nyheter rörande aktuella händelser för att förhindra och informera om risker för spridning av olika smittsamma sjukdomar och antibiotikaresistens. Dessa aktiviteter har bidragit till förhöjd uppmärksamhet gällande insatser mot smittsamma sjukdomar hos allmänhet, kommuner i länet och internt.

Arbetet i länsstyrelsernas gemensamma nätverk för smittskydd samt allmänna veterinära frågor har bidragit till att på lång sikt förbättra förutsättningarna för tillsyn och samordning mellan myndigheter. Länsstyrelsen har höjt den egna kunskapsnivån genom omvärldsbevakning och deltagande i regelbunden fortbildning för länsstyrelserna. Till exempel vid länsveterinärkonferensen, Jordbruksverkets smittskyddskonferens, övning om livsmedelsburna sjukdomsutbrott, utbildning inom vårdhygien inom djursjukvården samt genom att delta i arbetet med den nationella handlingsplanen mot antibiotikaresistens. Sammantaget har detta gett förutsättningar för god tillsyn och framtida informations- och samordningsinsatser.

Inom tillsyn har länsstyrelsen fokuserat på hästsemin och hygien, där myndigheten kontrollerat rutiner hos veterinärkliniker och djurhållare för att förebygga spridning av antibiotikaresistenta bakterier och zoonoser. Vidare har länsstyrelsen utfört kontroll av ansvarsfull läkemedelsanvändning till framför allt livsmedelsproducerande djur. I samband med kontrollerna har länsstyrelsen kunnat konstatera avvikelser i varierande utsträckning. Åtgärderna för att komma tillrätta med avvikelser, och dialogen i samband med tillsynen, har bidragit till kunskapsspridning om antibiotikaresistens samt mer ansvarsfull användning av antibiotika och andra läkemedel. Ett viktigt resultat är också att de verksamhetsutövare som har fått kontroll har blivit uppmärksammade på brister som åtgärdats.

Vidare har länsstyrelsen regelbundet följt upp fjäderfäbesättningarnas rapportering av provtagning för salmonella där brister löpande upptäckts och åtgärdats.

Länsstyrelsen har agerat i ärenden gällande smittsamma djursjukdomar. Tillsyn, samordning och rådgivning rörande salmonella, antibiotikaresistenta bakterier (MRSA/MRSP) och tuberkulos är exempel på sjukdomar som omfattats. Detta har bidragit till förebyggande smittspridning och gott samarbete med andra myndigheter.

Länsstyrelsen har strävat efter att uppnå målbilden i myndighetens kontrollplan gällande kontrollfrekvens av djurhälspersonal och händelsestyrd tillsyn. Länet har ett stort antal verksamma veterinärer och annan djurhälsopersonal. Länsstyrelsen har inte uppnått de nationella målen för kontrollfrekvenser som beskrivs i föreskrifter och Jordbruksverkets vägledning. Länsstyrelsen har kontrollerat läkemedel på gård när det varit möjligt att samordna med andra kontrollområden.

Registervård av länsstyrelsens register över djurhälsopersonal har givit förbättrade förutsättningar för tillsyn, samordning och informationsspridning till länets djurhälsopersonal.

Länsstyrelsen har besvarat remisser och samråd vilket bidragit till kompetensutveckling och till att lagstiftning och vägledningar fått förutsättningar att bli lätta att tillämpa och till nytta för samhället när de är klara.

Animaliska biprodukter

Länsstyrelsen har gjort informationsinsatser i form av svar på interna och externa frågor löpande samt kontrollerat en omlastningsplats som finns i länet. Myndigheten har även beviljat en ansökan om förnyat godkännande.

Djurskyddskontroll

I länsstyrelsens arbete med planerade normalkontroller av livsmedelsproducerande djur har myndigheten använt riskklassificeringssystemet SToRK. Länsstyrelsen har använt en digital karta med de uttagna gårdarna markerade, vilket gör kontrollplaneringen effektiv.

Länsstyrelsen har gjort hårda prioriteringar av vilka ärenden som ska kontrolleras fysiskt. De ärenden som länsstyrelsen har kontrollerat fysiskt har ofta varit av allvarlig karaktär och krävt mer tid för rapportskrivning. Ärenden av denna karaktär har även krävt efterföljande nödvändiga beslut om omhändertaganden av djur, verkställighet av dessa samt senare djurförbudsprövningar. Länsstyrelsen har beslutat om 33 föreläggande. Detta är en ökning med 23 föreläggande jämfört med föregående år. Denna ökning visar att länsstyrelsens kontroll har fått stor effekt för djurskyddet i länet.

Andelen obefogade anmälningskontroller är i år 27 procent och ligger nära målet på 25 procent. Resultatet visar att länsstyrelsen har haft en bra träffsäkerhet vid urvalet av de anmälningar som ska kontrolleras.

Länsstyrelsen har arbetat med samsyn och likriktning inom djurskyddskontrollen. Vid två tillfällen under året har samsynsdagar genomförts tillsammans med länsstyrelserna i Stockholm och Södermanland.

Länsstyrelsen har deltagit i ett nationellt kontrollprojekt där länsstyrelsen har utfört kontroll på samtliga slakterier i länet, med huvudfokus på revision av slakteriets standardrutiner. Revisonerna har bidragit till identifierade avvikelser och djupare arbete med djurskyddsfrågor på slakterierna. Länsstyrelsen har följt upp avvikelser och slakteriernas åtgärder har bidragit till förbättrat djurskydd på slakterier.

Hot, hat och trakasserier i yrkeslivet kan påverka arbetsmiljön negativt för yrkeskategorier som djurskyddshandläggare. För att säkerställa att beslut tas utan yttre påverkan är det viktigt med verktyg för att hantera hot och obehagliga situationer. Länsstyrelsens djurskyddshandläggare och länsveterinärer har under en heldag deltagit i en utbildning i hur människor reagerar i hotfulla situationer och hur man kan hantera detta.

Två av länsstyrelsens djurskyddshandläggare har fortsatt fortbildningen inom motiverande samtal (MI) samt har vid fem tillfällen under året utbildat övriga djurskyddshandläggare. MI är en samtalsteknik med syfte att uppnå ökad motivation till förändring hos mottagaren.

Antalet utförda kontroller inom försöksdjursområdet överstiger en tredjedel av antalet kontrollobjekt vilket uppfyller kraven som ställs i EU direktiv 2010/63/EU. Ett gott djurskydd vid djurförsök bidrar till tillförlitliga resultat inom bioteknikforskningen, som är en viktig näringsgren i Sverige och i länet. Ett samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län ger bra samordning och effektivt utnyttjande av resurser och kompetens.

Målet inom område förprövning är att handläggningstiden understiger 56 dagar i minst 90 procent av ärendena. Länsstyrelsens resultat är att målet nås i 94 procent.

Länsstyrelsen arbetar på ett konkret och verklighetsnära sätt med barns rättigheter inom djurskyddskontrollen. På länsstyrelsen finns en hög grad av medvetenhet om barns situation i hemmet. Om det vid en djurskyddskontroll finns tecken på att barn far illa, finns rutiner för att göra orosanmälan till sociala myndigheter. Även vid en anmälningsupptagning kan det framkomma uppgifter som tyder på att såväl djurens som barnens situation inte är bra. Detta kan lyfta djurskyddskontrollen till en högre prioriteringsordning samt generera en orosanmälan till socialtjänsten.

Ett samband finns mellan våld mot djur och våld mot människor i nära relation. Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet inom området. Länsstyrelsen har bjudit in handläggare från länets socialtjänster har till ett regionalt samverkansmöte för att dela kunskaper och diskutera framgångar och lärdomar i konkreta ärenden. Länsstyrelsen har även haft en intern utbildning med syfte att vidareutveckla rutiner för hur handläggare ska agera och kommunicera när de misstänker våld i hushåll där de har djurskyddsärenden.

Resultatbedömning

Samverkan och revision av kommunernas livsmedelskontroll

Gott: Länsstyrelsen har inte genomfört några revisioner av kommunal livsmedelskontroll. Samverkansaktiviteter har genomförts som planerat och aktiviteterna inom Mitt Miljösamverkan har bidragit till ökad samordning och kompetensutveckling.

Kontroll av foder och livsmedel i primärproduktionen

Gott/utvecklingsbehov: Antalet kontroller har minskat jämfört med föregående år, men kontrollverksamheten har trots en längre vakans och behov av omprioriteringar under senare halvan av året kunnat upprätthållas. Myndigheten har nu rätt kompetens för uppdraget och bra rutiner vilket ger goda förutsättningar för att verksamheten ska fortsätta utvecklas i positiv riktning.

Det finns fortfarande utvecklingsbehov när det gäller registervård.

Smittskydd och djurhälsa

Gott: Det planerade arbetet med övning och fortsatt integrering av beredskapen vid smittsamma sjukdomar har gått enligt plan. Detsamma gäller de informationsinsatser om smittsamma sjukdomar som länsstyrelsen genomfört. Tillsynen, samordning och information inom hygien- och smittskyddsområdet har skett enligt plan förutom när det gällt planen att starta ett regelbundet nyhetsbrev till djurhälspersonal.

Allmänna veterinära frågor (Veterinärmedicinska preparat och restsubstanser samt djurhälsopersonal)

Utvecklingsbehov: Den kontroll som länsstyrelsen har genomfört har varit ändamålsenlig men inte uppnått de egna kontrollfrekvenserna enligt målen i kontrollplanen. Målet att utföra kontroller av veterinärer utifrån inkomna anmälningar har uppfyllts.

Animaliska biprodukter

Utvecklingsbehov: Informationsspridning har prioriterats under året tillsammans med en kontroll. Verksamheten har utvecklingsbehov.

Djurskyddskontroll

Gott/Utvecklingsbehov: Länsstyrelsen har vid kontroller uppmärksammat många djurhållningar där det har funnits behov av olika åtgärder. Under året har länsstyrelsen beslutat om 33 förelägganden, 39 omhändertaganden och 13 djurförbud. Det visar att länsstyrelsens djurskyddsarbete har haft en mycket god effekt och avsevärt bidragit till ett bättre djurskydd i länet.

Kontrollen inom försöksdjursområdet är väl strukturerad och uppfyller ställda krav. Området fungerar mycket väl.

Andelen normalkontroller som länsstyrelsen har genomfört är fortsatt låg och ett utvecklingsbehov finns.

Regional tillväxt och infrastrukturplanering

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p3 Regional tillväxt	Länsstyrelseinstruktion
3§ p4 Infrastrukturplanering	Länsstyrelseinstruktion
4§ p2 Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Länsstyrelseinstruktion
4§ p4 Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppgifter enligt förordningen (2022:1379) (se Länsstyrelseinstruktion före och efter 2022-09-20)	Länsstyrelseinstruktion
4§ p5 Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppgifter enligt lagen (2017:244) och förordning (2022:1381) (se Länsstyrelseinstruktion före och efter 2022-09-20)	Länsstyrelseinstruktion
4§ p6 I utpekade län vara ansvarig för kontroller enligt artikel 23.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1299/2013 m.m. (se Länsstyrelseinstruktion före 2022-09-20, datum för ikraftträdande 2022-01-28 (SFS 2022:13))	Länsstyrelseinstruktion
1C3 Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken	Regleringsbrev
1C4 Mål i regionala utvecklingsstrategin m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet, för att skapa tillväxt i länet.
- Fördela bidrag och stöd för strategiska utvecklingssatsningar i länet.
- Bevilja ekonomiskt omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag vars omsättning har minskat i större omfattning till följd av covid-19-pandemin.
- Bidra till planering av vägar och järnvägar genom att tillhandahålla statliga planeringsunderlag, godkänna miljökonsekvensbeskrivningar, samverka med sökanden i processen, besluta om tillstånd enligt miljöbalken och ha tillsyn över kommunala detaljplaner.
- Ingå i strukturfondspartnerskap för de regionala programmen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och för de regionala handlingsplanerna för Europeiska socialfonden+.

Målet för den *regionala utvecklingspolitiken* är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet, vilket inkluderar statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Den regionala utvecklingspolitiken ska även bidra till att nå andra mål:

- Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att nå det långsiktiga klimatmålet och de nya etappmålen för minskad klimatpåverkan samt bidra till att nå övriga relevanta miljömål.
- Den regionala utvecklingspolitiken har en geografisk utgångspunkt där landsbygder ingår och därför ska den bidra till att uppnå landsbygdspolitikens mål.

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Utöver det övergripande målet finns ett funktionsmål om tillgänglighet och ett hänsynsmål om säkerhet, miljö och hälsa.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsen driver och deltar i flertalet nätverk och samarbetskonstellationer som direkt bidrar till regionala utvecklingen och tillväxt på landsbygden. Exempel på initiativ som länsstyrelsen leder är STUNS, Partnerskapet för landsbygdsutveckling, Uppsala läns miljö- och klimatråd, Råd för social hållbarhet, Färdplan för ett hållbart län – regionala åtgärdsprogram för miljömålen och handlingsplanen Ät Uppsala län. Länsstyrelsen är också en del av det Nordiska skärgårdssamarbetet och deltar vid olika samverkansmöten inom Leader.

Länsstyrelsen i Uppsala län är invald i arbetsutskott och beslutsgrupp för Strukturfondspartnerskapet i Östra Mellansverige som prioriterar projekt från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF). Region Uppsala har en stor roll, inte minst genom sitt regionala utvecklingsansvar, och därför har de etablerat en samverkan med de aktörer från länet som ingår i strukturfondspartnerskapet (länsstyrelsen, politiker, Uppsala universitet). Syftet är att kunna samverka samt utbyta kunskap och information inom arbetet, exempelvis inför beslutsmöten.

Partnerskapet för landsbygdsutveckling är ett forum för landsbygdsfrågor som möjliggör ökad samverkan med regionen, kommunerna och landsbygdsaktörer i länet. Länsstyrelsen vill med detta forum aktivt lyfta landsbygdernas behov och förutsättningar i aktuella landsbygdsfrågor. En projektgrupp, där Region Uppsala ingår, samordnar insatser som berör landsbygderna på ett strukturellt sätt utifrån aktuella uppdrag. Under 2022 har det varit ett stort fokus på att bevaka och delta i arbetet med den nya strategiska planen för EU:s jordbrukspolitik som ersätter landsbygdsprogrammet från 2023.

Länsstyrelserna i Gävleborgs, Stockholms och Uppsala län har ett regeringsuppdrag att följa upp de överenskommelser som ingåtts av samordnaren för större samlade exploateringar. Länsstyrelsen i Uppsala län har ett uppdrag att samordna redovisningen.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	2,2	2,4	2,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	1,1	1,9	1,4
Antal årsarbetskrafter män	1,1	0,6	0,8
Antal ärenden, inkomna och upprättade	35	54	46
Antal beslutade ärenden	38	56	51
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	1	1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	3 251	3 483	2 802
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	2 129	2 314

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Lämnade bidrag har minskat år 2022, vilket beror på att ett villkor (01 05 001 002) är borttaget från regleringsbrevet och länsstyrelsen ska inte längre betala ut ett bidrag till Region Uppsala för finansiering av förvaltningskostnader.

Resultatredovisning

Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken

Arbetet med den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken är integrerat med myndighetens övriga förvaltningsuppgifter. Det har också utövats också genom aktiv medverkan i de regionala nätverken (se avsnittet *Regionala uppgifter, uppdrag och mål* ovan) och inom olika uppdrag som bredband, bostadsmarknadsanalys och grundläggande betaltjänster.

Länsstyrelsen har tydliga strukturer och rutiner för att samverka med andra aktörer inklusive andra länsstyrelser och Region Uppsala. Det sker bland annat via länsstyrelsernas chefsnätverk för hållbar tillväxt (NHT 21), länsstyrelsernas chefsnätverk för lantbruk/landsbygd (LD21) samt chefsnätverket för samhällsbyggande. Högsta ledningsnivåerna för länsstyrelsen respektive Region Uppsala har under året träffats regelbundet för att säkerställa att olika initiativ ligger i linje med befintliga strategier för den regionala utvecklingen.

Anslag 19, 1:1 för regional tillväxt

Länsstyrelsen har under året haft en mycket begränsad tilldelning från anslag 19, 1.1 för regional tillväxt. Myndigheten har därför endast beviljat stöd till ett internt projekt för att täcka länsstyrelsens licenskostnader för Tillväxtverkets handläggningssystem NYPS och tillhörande personalkostnader. Inga beslut om andra regionala tillväxtprojekt har fattats under 2022. Någon risk för regional dubbelfinansiering från anslaget har därför inte varit aktuell. Region Uppsala har löpande informerat länsstyrelsen om sina fattade beslut avseende projektfinansiering via anslaget 19, 1:1. Under 2022 har de prioriterat satsningar på kompetensfrågor, cirkulär ekonomi och elkapacitet och eleffekt, inklusive satsningar på laddinfrastruktur i landsbygd.

Bredband

En stor förändring jämfört med tidigare år är att länsstyrelsen nu fattat beslut om slututbetalning av samtliga medel inom landsbygdsprogrammet som rör bredband. Inga nya medel har beviljats och medlen finns heller inte i det kommande programmet. Länsstyrelsen har fortsatt haft en aktiv roll i Region Uppsalas bredbandsgrupp och stått värd för ett möte där det informerades om länsstyrelsens olika tillståndsprocesser kopplat till bredband samt om myndighetens arbete med grundläggande betaltjänster. Länsstyrelsen har deltagit i flertalet externa arrangemang via Post- och telestyrelsen, Region Uppsala och Tillväxtverket som rör bredband.

Bygdemedel

Bygdemedel är medel som kan sökas i bygder som påverkats av utbyggnaden av vattenkraften och har i länet under året bidragit till satsningar på friluftsliv och idrott i Tierps och Älvkarleby kommuner. Två projekt i Tierps kommun och ett i Älvkarleby kommun beviljades.

Tillgången till de grundläggande betaltjänsterna

Länsstyrelsen bedömer att tillgången till de grundläggande betaltjänsterna inte längre är tillfredsställande i Uppsala län. Möjligheten till kontantuttag, betalningsförmedling och dagskassehantering har försämrats och fler har fått längre till tjänsterna. För den som är digital är tillgången god men för de som inte kan eller vill vara digitala är tillgången avsevärt sämre. Länsstyrelsen ser en markant skillnad i tillgång mellan städer och större orter jämfört med mindre tätorter och landsbygderna. Betaltjänster finns nu i huvudsak kvar endast centralt i kommuners centralorter. Under 2022 genomförde länsstyrelsen ett projekt med namnet *Skicka vidare – Digitala betaltjänster för personer med intellektuell funktionsnedsättning*. Projektet genomfördes tillsammans med Biblioteksutveckling vid Region Uppsala. Fjorton föreläsningar hölls på bibliotek i länet, i syfte att göra anhöriga till och de som arbetar med personer med intellektuell funktionsvariation tryggare att

lära ut tjänsterna. Målet är att höja användningsgraden av digitala betaltjänster hos målgruppen så de blir mer självständiga. Projektet kommer att utvärderas 2023.

Infrastrukturplanering

Länsstyrelsen län berörs av de infrastruktursatsningar som planeras i Uppsala län genom utbyggnad av Ostkustbanan till fyra spår mellan Stockholm och Uppsala. Därtill berörs länet av de regeringsuppdrag om större samlade exploateringar som genererar flera projekt i Knivsta respektive Uppsala kommun. Länsstyrelsen har fortsatt deltagit i den chefsgrupp som Trafikverket etablerat inom fyrspårsprojektet, med syfte att stärka samverkan och att få gemensam målbild för projektet. Länsstyrelsen har haft kontinuerliga möten med Knivsta kommun för att samordna de frågor som är aktuella för kommunen kopplat till fyrspårsprojektet. Länsstyrelsens arbete med att följa upp efterlevnaden av de avtal som tecknats inom ramen för utredningen *Större samlade exploateringar* redovisas i särskild ordning till Finansdepartementet.

Länsstyrelsen har under 2022 haft ett fortsatt högt inkommande remissflöde kring pågående väg- och järnvägsplaner som berör Uppsala län. Länsstyrelsen har därtill lämnat yttranden i två förslag om ny väghållare i Heby och Storvreta tätorter.

Under året har Länsstyrelsen deltagit på en nationell handläggarträff, i ett regionalt cykelforum och i ett dialogforum där Trafikverket, Region Uppsala och Uppsala kommun medverkar.

Planering av infrastruktur i Uppsala län har under året också berört flertalet koncessionssamråd. Svenska kraftnät planerar för utbyggnad av befintligt 220kV-nät till 400kV-ledningar vilket kommer öka överförings-kapaciteten genom länet. Många projekt relaterade till Svenska kraftnäts förstärkning har varit på samråd under 2022. I Svenska kraftnäts projekt förs en fortsatt dialog om ytterligare justeringar inför ansökan till Energimarknadsinspektionen.

Resultatbedömning

Gott: Mot bakgrund av de insatser som gjorts under året på området bedöms resultatet av arbetet med regional tillväxt och infrastrukturplanering i länet vara gott.

Hållbar samhällsplanering och boende

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p5 Hållbar samhällsplanering och boende	Länsstyrelseinstruktion
5§ p9 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Länsstyrelseinstruktion
1A3 Tillsyn hyresbostäder, studentbostäder m.m.	Regleringsbrev
1C5 Planeringsstöd större industrietableringar	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelse-gemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna de planeringsunderlag som olika myndigheter tar fram som stöd till kommunens planläggning (natur- och kulturvärden, infrastruktur, militära intressen, vattenfrågor).
- Samordna sina uppdrag om rådgivning och vägledning till kommunerna inom ramen för tidig dialog för ökat bostadsbyggande.
- Utveckla sitt arbete med digital samhällsbyggnadsprocess.
- Samordna och ta tillvara statens intressen i den kommunala översiktsplaneringen och vid detaljplaner och områdesbestämmelser inom ett flertal områden.
- Pröva översikts- och regionplaner, detaljplaner, områdesbestämmelser, överklagande av kommuners beslut, tillsyn, vägledning och uppföljning enligt plan- och bygglagen.
- Ansvara för att analysera och rapportera hur bostadsmarknaden ser ut i länet, till exempel tar vi varje år fram en regional bostadsmarknadsanalys.
- Ge stöd till hyresbostäder och bostäder för studenter och till bostäder för äldre, samt stöd till energiåtgärder.
- Samordna arbetet med klimatanpassning, strandskyddsdispenser och havsplanering.

Det övergripande målet för området *samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteri-verksamhet* är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö. För området *bostadsmarknad* är målet långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Länsstyrelserna ska även verka för genomslag av andra nationella mål, som gestaltad livsmiljö och miljömålet god bebyggd miljö.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Hållbar samhällsplanering och boende (40–41)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	13,0	15,0	14,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	9,6	12,2	11,5
Antal årsarbetskrafter män	3,4	2,8	2,9
Antal ärenden, inkomna och upprättade	981	1 451	2 164
Antal beslutade ärenden	1 652	1 401	2 328
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	5	6	2
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	15 632	16 086	15 278
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	737	650

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2022	År 2021	År 2020
Antal påbörjade bostäder (st)	Ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostads-byggande och ekonomisk utveckling underlättas. Långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB[1)]	5 000	3 038	4 948	2 242
Antal färdigställda bostäder (st)	Se mål ovan.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB[1)]	-[2)]	-[3)]	2 138	3 332
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel avgjorda inom 80 dagar (%)	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina[4)]	75 %	86 %	94 %	94 %
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel ärenden avgjorda inom 120 dagar (%)	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina[4)]	90 %	100 %	97 %	100 %

1) Statistiska centralbyråns statistik: Nybyggnad av bostäder.

2) Länsstyrelsen i Uppsala län har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn

3) Antal färdigställda bostäder år 2022, är inte fastställt vid tidpunkten för denna årsredovisning. Mellan 1 januari till 30 september 2022 har 1 856 bostäder färdigställts enligt SCB kvartalsstatistik. Kvartalsstatistiken är preliminär.

4) Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen.

Antal inkomna och upprättade ärenden har varit väsentligen färre under 2022 jämfört med tidigare år. Därför har fler äldre inkomna ärenden kunnat avslutas under året. Den största minskningen av antal ärenden beror på att flera olika typer av stöd har upphört eller inte varit sökbara under 2021 och 2022 (till exempel

lagringsstöd, radonstöd och solcellsstöd). Även antalet ärenden inom fastighetsbildning, bygglov, infrastruktur och antagna detaljplaner har minskat under 2022.

Resultatredovisning

Nationell samverkan och nätverk

Länsstyrelserna samarbetar inom sakområdet hållbar samhällsplanering och boende genom Samhällsbyggnadsnätverket. Inom nätverket finns expertgrupper med tillhörande handläggarnätverk som bereder olika gemensamma frågor/remisser/regleringsbrevsuppdrag. Aktiva expertgrupper finns bland annat kopplat till översiktsplanering, bostadsförsörjningsplanering, detaljplanering och infrastrukturplanering. Länsstyrelsen i Uppsala län har under året bidragit med handläggare i expertgruppen för detaljplanering. Länsstyrelsens handläggare har under året deltagit i samhällsbyggnadsnätverkets nätverksträffar med tema Översiktsplanering och planeringsunderlag samt Dagvatten i detaljplanering. Deltagande i nämnda nätverk och träffar har bidragit till kunskapshöjning och erfarenhetsutbyte.

Länsstyrelsernas arbete med att bistå Rådet för hållbara städer

Länsstyrelsen i Uppsala län representerar länsstyrelserna i Råd för hållbara städer. Länsstyrelsen har även deltagit i den årliga konferens som arrangeras av Boverket, Riksantikvarieämbetet, ArkDes och Statens konstråd. Årets tema var *Gestaltad livsmiljö – när allt ställs på sin spets*. Länsstyrelsen har även deltagit i Boverkets dialogmöte inom gestaltad livsmiljö med temat återbruk och cirkularitet. Deltagandet har bidragit till kunskapshöjning.

Översiktsplanering

Efter att ha lämnat ett samrådsyttrande över Östhammar kommuns förslag till översiktsplan har länsstyrelsen träffat kommunstyrelses tekniska utskott för att föra en dialog med politiken om yttrandets innehåll. Detta har lett till en ökad förståelse i kommunen för hur allmänna och statliga intressen tillgodosetts i översiktsplanen samt resulterat i bättre granskningshandlingar. Länsstyrelsens handläggare har också deltagit i samhällsbyggnadsnätverkets nätverksträff riktad till översiktsplanerare, se avsnittet *Nationell samverkan och nätverk* ovan.

Havsplanering

Under året har länsstyrelsen medverkat i samråd gällande avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning till ändrade havsplaner för att möjliggöra för ytterligare energiproduktion i havet. Havs- och vattenmyndigheten har under året även gett kustlänsstyrelserna ett uppdrag att delge nya och ändrade planeringsunderlag med relevans för den nationella havsplaneringen. Länsstyrelsen i Uppsala län har redovisat relevant planeringsunderlag inom detta uppdrag till samordnande länsstyrelse.

Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen samlar årligen in uppgifter från länets samtliga kommuner om läget på bostadsmarknaden via Boverkets bostadsmarknadsenkät. Enkätsvaren är underlag till länsstyrelsernas årliga bostadsmarknadsanalys. På Länsstyrelsen i Uppsala län kvalitetssäkras enkätsvaren genom särskilda möten med varje kommun i länet. Vid mötena har kommunerna möjlighet att lyfta viktiga frågor eller slutsatser samtidigt som länsstyrelsen kan ställa frågor för att säkerställa att länsstyrelsen förstått kommunens svar på rätt sätt. Deltagande i dessa träffar har bidragit till kunskapshöjning och att länsstyrelsen får en bredare insyn i kommunernas bostadsförsörjning.

Länsstyrelsen genomförde under 2022 en regional bostadskonferens för länets kommuner samt bostadsmarknadens aktörer i sitt uppdrag enligt bostadsförsörjningslagen (2000:1383) att uppmärksamma kommunerna på regional samordning kring boendefrågor. Årets konferens hade temat klimatanpassning och

riktade sig till kommuner, allmännyttor och privata bostadsbolag i syfte att stötta deras arbete med klimatanpassning av nuvarande och kommande bostadsbestånd. Bostadskonferensen har bidragit till kunskapshöjning och erfarenhetsutbyte och har förtydligat att alla aktörer på bostadsmarknaden behöver arbeta aktivt med klimatanpassning och att länsstyrelsen kan vara ett stöd i sådant arbete.

Tillsyn hyresbostäder och studentbostäder m.m.

Enligt 9 § i förordningen (2016:880) respektive (2016:881) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande förbinder sig stödmottagare att följa vissa villkor i 15 år efter att beslut om utbetalning av stöd har fattats. Länsstyrelsen ska enligt 23 § respektive 21 § i förordningarna följa upp och utöva tillsyn över att dessa villkor följs. För att genomföra sitt tillsynsuppdrag följer länsstyrelsen en särskild granskningsmodell som har tagits fram med stöd av den nationella samordningen för energi- och bostadsstöd. Länsstyrelsen har påbörjat tillsynsarbetet enligt denna modell och kommer att genomföra det enligt bestämda tidsintervall under hela 15-årsperioden.

Tematträffar

Länsstyrelsen har under våren anordnat en tematträff om miljökvalitetsnorm (MKN) för vatten samt föreskrifter om detaljplan och planbeskrivning. Boverkets utbildningspaket om digitala detaljplaner låg som grund för det sistnämnda passet. Deltagande var planarkitekter, översiktsplanerare och miljöplanerare från länets kommuner. Träffarna har varit en kunskapshöjande insats och gett deltagarna möjlighet till erfarenhetsutbyte.

Intern och extern samverkan för ökad kompetensförsörjning

Flera utbildningsinsatser har hållits internt inom länsstyrelsen för att skapa ökad kunskap om plan- och exploateringsprocessen. Insatserna har bland annat varit utbildning om planprocessen och genomförandeprocessen samt genomgång av modelleringsverktyget Storm Tac. Medverkande har varit tjänstepersoner från olika enheter inom länsstyrelsen som deltar i remissyttranden över planer och program. Deltagarna har fått kunskapshöjning och en ökad förståelse för samhällsbyggnadsprocessen. Insatserna har även bidragit till ett mer enhetligt förhållningssätt inom länsstyrelsen kring hur vi yttrar oss i olika skeden under planprocessen. Länsstyrelsen har fortsatt haft tidiga dialoger med länets kommuner som en övergripande prioritering. En av framgångsfaktorerna i effektiva planprocesser har visat vara tidiga dialoger i länet. Det har underlättat hanteringen av komplexa frågor i den fortsatta planprocessen.

Resultatbedömning

Gott: Länsstyrelsen har under 2022 deltagit i och arrangerat olika forum som bidrar till kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte. Vidare har länsstyrelsen i enlighet med interna prioriteringar fortsatt att arbeta proaktivt med länets kommuner. Länsstyrelsen bedömer att detta lett till att myndigheten har verkat framåtsyftande mot uppställda nationella och regionala mål inom sakområdet genom vägledning, kunskapsförmedling och rådgivning gentemot kommuner och andra berörda aktörer.

Energi och klimat

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p6 Energi och klimat	Länsstyrelseinstruktion
5§ p8 Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Länsstyrelseinstruktion

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.
Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet sammanfattas i nedanstående punkter. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och leda det regionala arbetet med genomförande av energi- och klimatstrategierna.
- Administrera och vägleda länets aktörer för effektiva klimatinvesteringar genom arbete med Klimatklivet.
- Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat utifrån uppdrag i förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) samt målen i den nationella strategin för klimatanpassning.

Målen för *klimat- och energipolitiken* innebär att Sverige senast år 2045 inte har några nettoutsläpp av växthusgaser för att därefter uppnå negativa utsläpp. Energimålet omfattar att skapa villkor för en effektiv och hållbar energianvändning. Den svenska energiförsörjningen ska vara kostnadseffektiv med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat.

Regeringens mål för samhällets *anpassning till ett förändrat klimat* är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Det finns även andra relevanta mål för verksamhetsområdet, till exempel under generationsmålet i miljömålssystemet. I årsredovisningen redovisar vi information av väsentlig betydelse i förhållande till dessa mål.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Energi och klimat (42)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	4,4	4,9	3,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	3,7	4,2	2,4
Antal årsarbetskrafter män	0,7	0,7	1,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	97	75	45
Antal beslutade ärenden	81	59	73
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	13	33
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	5 001	5 352	4 651
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2022	År 2021	År 2020
Antal inlämnade ansökningar under året inom Klimatklivet per 10 000 invånare (st)	Sveriges klimatmål	Stöd till klimat-investeringar	Naturvårdsverket[1)]		1,80	1,20	0,89

1) Naturvårdsverkets ärendehanteringssystem.

Antal ärenden beror till stor del på antal inkomna ansökningar i Klimatklivet. Dessa ökade under 2022 jämfört med 2021 och 2020. Många ärenden inom Klimatklivet löper över flera år. Länsstyrelsen avslutar ett klimatklivetärende först när Naturvårdsverket fattar sitt slutgiltiga beslut i ärendet. Antal årsarbetskrafter har minskat under året till följd av en avslutad visstidsanställning inom energi och klimat kopplat till arbete med regeringsuppdraget om att lämna underlag till kommande klimatpolitiska handlingsplan. Verksamhets-kostnaden speglar den avslutade visstidsanställningen.

Ansökningsvolymen inom Klimatklivet har de sista åren påverkats av att:

- Under 2020 genomfördes enbart två ansökningsomgångar eftersom en omgång fick ställas in på grund av det begränsade bemyndigandet. Under 2021 ökade söktrycket i linje med att fyra ansökningsomgångar genomfördes.
- Antalet ansökningar under 2022 ökade jämfört med både 2021 och 2020. Delvis bedöms detta vara på grund av osäkerhet kring programmets fortsatta finansiering och utlysning av medel efter 2022.

Resultatredovisning

Länsstyrelsen driver det regionala åtgärdsprogrammet för minskad klimatpåverkan som har drivit på klimat-arbetet i länet. Åtgärdsprogrammet utgör en implementering av klimat- och energistrategin i samarbete med länets klimat- och energiforum och Uppsala läns miljö- och klimatråd.

Samverkan mellan åtgärdsprogrammet för minskad klimatpåverkan och de övriga åtgärdsprogrammen ger synergier och tvärkopplingar både internt för länsstyrelsens arbete och externt i länet.

Miljömålens betydelse för vårt samhälle har också lyfts fram i den regionala miljö- och klimatkonferensen för Uppsala län, Knivstakonferensen.

Fossilfria transporter är en viktig nyckel för att nå klimatmålen, under året har den regionala planen för infrastruktur för biodrivmedel och laddbara fordon aktualiserats. Informationsspridning om stödet Regionala Elektrifieringspiloter samt handläggning av ansökningar om stöd har genomförts.

Laddinfrastruktur är beroende av ett välfungerande elsystem och samarbetet #uppsalaeffekten har fortsatt under året med fokus på nätförstärkningar. Länsstyrelsen med samarbetsparter har fortsatt dialog och har genomfört kommunikationsinsatser som även inkluderat energieffektivisering och minskade effekttoppar.

Det särskilda regeringsuppdraget för underlag till kommande klimatpolitiska handlingsplan har lett till omfattande dialoger med både länets kommuner och Region Uppsala, samt andra kommuner, regioner och myndigheter. Uppdraget slutredovisades och remitterades i september.

Uppdraget i regleringsbrevet om Energiomställning och minskad klimatpåverkan har rapporterats i särskild ordning till Länsstyrelsen i Dalarnas län. Detsamma gäller för arbetet med klimatinvesteringsstödet Klimatklivet.

Intresset har varit fortsatt högt för klimatinvesteringsstöd via Klimatklivet. Klimatklivet bidrar till genomförandet av energi- och klimatstrategin bland annat genom minskade utsläpp till följd av energi-konverteringar från fossil olja till förnybara energikällor i jordbruk, fastigheter och industri samt genom att möjliggöra omställning av transportsektorn genom stöd till biogas, laddstationer och inköp av fossilfria fordon och arbetsmaskiner.

Länsstyrelsen har under året arbetat med remissyttrandena gällande förslaget på den regionala handlings-planen för klimatanpassning. Arbetet med handlingsplanen har ökat samverkan med såväl kommunerna som andra relevanta aktörer och ökat förståelsen för vad som bör prioriteras i klimatanpassningsarbetet. Handlingsplanen har presenterats under bostadskonferensen med tema klimatanpassning samt under kunskapsdagen om klimatrisker och risk- och sårbarhetsanalys. Detta har gett åtgärderna en solid förankring i de andra aktörernas verksamheter.

Länsstyrelsen har upphandlat uppdraget att genomföra en klimat- och sårbarhetsanalys (KSA) av natur-reservatet Tjäderleksmossen. Denna KSA färdigställs i början av kommande år och ska innehålla en checklista för klimatanpassningsåtgärder för Tjäderleksmossens skötselplan.

Under året har länsstyrelsen i Uppsala län, i samverkan med länsstyrelsen i Västmanlands län, anordnat en studiecirkel för kommunerna i de båda länen med utgångspunkt i den lathund för klimatanpassning som getts ut av Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI). Studiecirkeln har gett kommuner möjligheten att påbörja eller fortsätta sitt eget klimatanpassningsarbete med vägledning av länsstyrelserna.

Länsstyrelserna i Mälar- och Hjälmarregionen har fortsatt att samverka kring frågan om Mälaren i ett framtida klimat. Länsstyrelserna betonar vikten av att kartlägga hotbilden och sårbarheten för området samt behovet av nödvändiga åtgärder.

Länsstyrelsen har under året aktivt samverkat med övriga länsstyrelser för att tolka den gemensamma förordningen. Detta har skett genom att SMHI bjudit in till flertalet förordningsmöten för alla berörda myndigheter. Mötena har gett goda möjligheter för länsstyrelsen att nätverka och utbyta idéer samt samordna olika uppdrag. Vidare har länsstyrelsen bevakat klimatanpassningsrelaterade frågor i de planer och program som tagits fram av kommunerna inom ramen för plan- och bygglagen.

Klimatanpassningsarbetet rapporteras även enskilt till SMHI med en kopia till Regeringskansliet, enligt förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete.

Resultatbedömning

Genomföra de regionala energi- och klimatstrategierna

Utmärkt: fortsatt starkt engagemang för färdplanen med dess åtgärdsprogram (klimat och energi) bland länets aktörer. En del av arbetet är det regionala samarbetet med eleffektfrågan, #uppsalaeffekten. Regeringsuppdraget om lokal och regional klimatomställning har prioriterats under året. Resultatet för uppdraget bedöms vara utmärkt.

Främja effektiva klimatinvesteringar

Gott: Arbetet med klimatklivet har legat på en basnivå eftersom utveckling, information och kommunikationsinsatser om stödmöjligheter prioriterades ned under året då mycket resurser krävdes för arbetet med regeringsuppdraget om att lämna underlag till den klimatpolitiska handlingsplanen. Resultatet för uppdraget bedöms vara gott.

Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat

Utvecklingsbehov: den regionala klimat- och sårbarhetsanalysen för 2022–2026 är beslutad. Med utgångspunkt i den ska den regionala handlingsplanen för klimatanpassning för 2022–2026 beslutas under 2023. Åtgärderna planerade för 2022 släpar därmed efter. Det gäller även den beslutade riskhanteringsplanen gällande översvämning i Uppsala för 2022–2027. Under 2023 sker rekrytering för att återgå till full arbetsstyrka, vilket förbättrar möjligheterna att följa uppsatta tidsplaner. Resultatet för uppdraget bedöms ha utvecklingsbehov.

Kulturmiljö

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p7 Kulturmiljö	Länsstyrelseinstruktion
3B3 Samverkansråd vid Statens kulturråd	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamheten består av tillsyn och tillstånd enligt kulturmiljölagen och miljöbalken, samt prövning av kulturmiljöbidrag till vård, information, kunskapsuppbyggnad och tillgänglighetssatsningar. Kulturmiljöhänsyn tas till stor del i annan lagstiftning än i kulturmiljölagen. Samverkan genom dialog är ett viktigt verktyg för att främja, utveckla och förnya kulturmiljöarbetet i samverkan med länets aktörer.

Varje länsstyrelse har tagit fram en kulturmiljöstrategi där prioriteringar anges.

De fyra nationella kulturmiljömålen är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Kulturmiljöarbetet utgår också från fyra prioriterade miljökvalitetsmål: God bebyggd miljö, Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

För att uppnå de nationella kulturmiljömålen arbetar länsstyrelsen med förvaltning och vård av flera av länets värdefulla kulturmiljöer, såsom fornlämningsmiljöer och kulturreservat. Detta görs genom det egna arbetet, samt genom fördelning av kulturmiljövårdsanslaget till bland andra kommuner, fastighetsägare och markägare.

Länsstyrelsen har som mål att arbeta kunskapsfrämjande, dels genom myndighetens eget arbete, dels i samverkan med och genom stöd och bidrag till andra aktörer.

Med syfte att främja en hållbar samhällsplanering verkar länsstyrelsen för att effektivisera kulturmiljöprocessen, dels genom att effektivisera handläggnings- och samrådsprocesser, dels genom att arbeta med kvalitetshöjning och digitalisering av kunskapsunderlag. Länsstyrelsen arbetar för att förbättra samverkan med länets kommuner gällande kulturmiljövärden i fysisk planering i linje med miljökvalitetsmålen.

Länsstyrelsen arbetar för en nominering av länets Linnéminnen som en del i ett större internationellt världsarv, The Rise of Systematic Biology.

Ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv bör genomsyra beredningar och beslut på alla nivåer i verksamheten.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Kulturmiljö (43)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	9,9	9,4	8,9
Antal årsarbetskrafter kvinnor	5,7	5,6	5,5
Antal årsarbetskrafter män	4,2	3,8	3,4
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 276	1 250	1 336
Antal beslutade ärenden	1 276	1 302	1 276
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	20	32	23
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	14 964	14 191	13 984
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	5 205	6 906	5 138

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2022	År 2021	År 2020
Antal registrerade fornlämningar, exkl. marina lämningar (st)	Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas	Skydd av fornlämningar och deras kulturhistoriska information.	Fornreg[1)]	[2)]	20 942	20 762	20 551

1) Register, Riksantikvarieämbetet.

2) Länsstyrelsen i Uppsala län har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

Antalet årsarbetskrafter har under året varit något högre än under föregående år. Anledningen är förstärkning av personalstyrkan under delar av året i form av tre visstidsanställningar, en arkeolog och två byggnadsantikvarier. Ytterligare två visstidsanställningar under delar av året har varit kopplade till arbetet med utmärkning av kulturegendom och till projektet Kulturmiljövärden i den fysiska planeringen.

Det totala antalet inkomna och upprättade ärenden har varit något högre än föregående år. Liksom föregående år utgörs ungefär 75 procent av dessa av fornlämningsärenden. Cirka 18 procent av ärendena är relaterade till tillstånd och bidrag till bebyggelse och kyrkor.

Under året har länsstyrelsen haft som fokus att avsluta äldre ärenden. Detta har resulterat i att antalet ej beslutade ärenden äldre än två år har minskat med cirka 37 procent jämfört med föregående år.

En mindre ökning av antalet registrerade fornlämningar sker varje år, vilket är resultat dels av den arkeologiska verksamhet som länsstyrelsen årligen beställer, dels av tips från allmänheten som resulterar i nyregistreringar.

Resultatredovisning

Ärendehandläggning

En huvuduppgift för länsstyrelserna är ärendehandläggning med tillsyn och prövning enligt kulturmiljölagen. Ärendemängden inom kulturmiljöområdet ligger fortsatt på en hög nivå. Konsekvenserna är att det blir allt svårare för länsstyrelserna att hålla rimliga handläggningstider och att utrymmet för att bedriva egeninitierad tillsyn är små. Ett prioriterat mål för verksamheten under året har varit att nå uppsatta handläggningstider och att ge utrymme för andra arbetsuppgifter utöver handläggning.

Länsstyrelsen har under året fastställt handläggningstider och prioriteringsordning för ärenden inom kulturmiljöområdet med utgångspunkt i länsstyrelsens prioriterade områden. Länsstyrelsen har även implementerat rutiner för kontinuerlig uppföljning av handläggningstider och ärendebalanser inom sakområdet. Särskild uppföljning har även gjorts för internremisser som berör de prioriterade områdena. Prioriteringsordningen och uppföljningen har använts vid styrning av arbetsplanering. Effekten har varit att länsstyrelsen har kunnat upprätthålla en balans i antalet inkomna och beslutade ärenden under året. Ett större antal ärenden har även kunnat hanteras inom uppsatta måltider jämfört med föregående år. Ytterligare en effekt är att antalet öppna äldre ärenden minskat, vilket innebär bättre förutsättningar att hålla uppsatta handläggningstider.

Länsstyrelsen har under 2022 arbetat med digitalisering och kvalitetshöjning av digitala kulturmiljöunderlag. Under året har länsstyrelsen kvalitetssäkrat information om de flesta av länets byggnadsminnen och väckta frågor om byggnadsminnesförklaringar. Information i länsstyrelsens GIS-miljö och i Lantmäteriets fastighetsregister har uppdaterats för att stämma bättre med beslut och fastighetsgränser. Inaktuella belastningar har tagits bort ur fastighetsregistret och belastningar som saknades har lagts till.

Länsstyrelsen har även arbetat med digitalisering av äldre rapporter från arkeologiska utredningar och undersökningar och kopplat dessa till en geografisk databas (GIS). Arkeologiska rapporter från fem av länets kommuner har nu digitaliserats och arbetet med resterande kommuner kommer att fortsätta under 2023.

Under året har länsstyrelserna gemensamt infört fyra nya e-tjänster kopplade till kulturmiljöärenden som ersättning för tidigare blanketter. E-tjänsterna har under året gjorts tillgängliga via länsstyrelsens webbplats.

Åtgärderna med digitalisering och kvalitetshöjning av digitala kulturmiljöunderlag bidrar till effektiviseringen av plan- och kulturmiljöprocesser, samt underlättar handläggning och tidiga dialoger och samråd. Länsstyrelsens arbete har präglats av en god dialog och tidiga konstruktiva samråd med bland annat kommuner, fastighetsägare och länets församlingar och pastorat, vilket skapar goda förutsättningar för bevarande av kulturmiljöer och förenklar tillståndsprövningen.

Antalet inkomna ansökningar om skogsbruksåtgärder som berör fornlämningar under 2022 är omkring 260 stycken, vilket är i linje med tidigare år. De problem som uppkommit i och med den processförändring gällande skogsbruksärenden som genomfördes 2019, som en följd av Skogsstyrelsens förändrade hantering av avverkningsanmälningar, har lyfts i tidigare årsredovisningar. Dessa problem har kvarstått under året, vilket bland annat påverkar rättssäkerheten och inneburit merarbete för länsstyrelsen.

Jämställdhetsintegrering

Länsstyrelsen har under året arbetat med integrering av jämställdhet- och jämlikhetsperspektiv i handläggningen av kulturmiljöärenden genom utbildning av handläggare inom sakområdet i bemötande-frågor. Utbildningen har ökat handläggarnas kunskap och medvetenhet om dessa frågor.

Byggnadsminnen och byggda kulturmiljöer

Under det gångna året har länsstyrelsen fortsatt sitt arbete med att utreda väckta frågor om byggnadsminnes-förklaringar. Arbetet har följt den byggnadsminnesstrategi som upprättades i länet för några år sedan. Detta har resulterat i att snickeriverkstaden Kartan i Heby kommun, som länge har varit aktuell för en byggnadsminnesutredning, inom kort är färdigt för skyddsmärkning. Vidare har även en byggnadsminnes-utredning av Drömparken i Enköping färdigställts. Drömparken utgör en relativt sentida kulturmiljö och en byggnadsminnesförklaring av denna miljö skulle innebära ett komplement till länets byggnadsminnen som huvudsakligen utgörs av äldre kulturmiljöer.

Genom en effektiv tillståndsprövning har länsstyrelsen sett till att länets byggnadsminnen bevaras, används och utvecklas. Samtidigt som länets byggnadsminnen ska bevaras behöver de ofta utvecklas så att de fungerar för dagens användning och krav. Flera av de beviljade tillstånden rörande byggnadsminnen under året har handlat om underhållsåtgärder som resulterar i ett fortsatt bevarande av miljöerna. Länsstyrelsen har även beviljat tillstånd att genomföra förändringar i byggnadsminnen för att anpassa miljöerna till dagens verksamhet eller för att öka tillgänglighet och brandsäkerhet.

Kyrkliga kulturminnen

Genom handläggning och tillståndsprövning enligt kulturmiljölagen har länsstyrelsen under året verkat för att kyrkornas kulturhistoriska värden bevaras, används och utvecklas. Ett stort antal ärenden avser vård och underhåll kopplade till ansökningar om kyrkoantikvarisk ersättning. Andra typer av ärenden berör förändringar och tillägg kopplade till såväl en förnyad syn på liturgi såväl som nya krav på tillgänglighet, arbetsmiljö och brandskydd. Många ärenden handlar också om förnyade begravningstraditioner. Länsstyrelsen har till exempel hanterat ett flertal ärenden avseende askgravplatser.

Under året har många ärenden inkommit som har bäring på uppvärmning. De ökade elkostnaderna har bidragit till att många församlingar börjat undersöka möjligheterna till alternativa energilösningar som till exempel bergvärme, luftvärme och solceller.

Under ett flertal år har många församlingar av samma skäl valt att sänka inomhustemperaturerna i många av sina kyrkor. Detta är sannolikt ett av flera bakomliggande skäl till det ökade antalet ansökningar avseende klimatrelaterade åtgärder, som till exempel mögelsanering, som inkommit till länsstyrelsen under året.

Länsstyrelsen har under året hanterat ett flertal ärenden rörande Uppsala domkyrka. Som exempel kan nämnas omdaningen av domkyrkoplan och området runt domkyrkan, tillskapandet av en ny läktare i södra korsarmen samt nya förvaringsutrymmen, uppdatering av brandskydd, utlån av kyrkliga inventarier, med mera. Arbetet med restaureringen av domkyrkans tornspiror har efter flera års arbete avslutats under 2022. Länsstyrelsen har bidragit med en text till Uppsala pastorats bok om projektet.

Fornlämningar och arkeologi

Genom samråd och tillståndsprövning i fornlämningsärenden har länsstyrelsen under året medverkat till att fornlämningar och fornlämningsmiljöer kunnat bevaras i samband med olika typer av exploateringar och markingrepp. Uppsala län, särskilt dess södra delar, är expansivt, vilket innebär att risk för påverkan på kulturmiljö, fornlämningar och riksintressen för kulturmiljövård är återkommande.

Där konflikter mellan fornlämningsmiljöer och andra samhällsintressen inte har kunnat undvikas har länsstyrelsen under året beslutat om arkeologiska insatser. Länsstyrelsen har genom sitt arbete med beställning och tillsyn av arkeologiska undersökningar tillgodosett att dessa håller hög kvalitet, att de resulterar i ny kunskap om länets förhistoria och tidiga historia samt att resultaten presenteras för en bred allmänhet.

Ett flertal av de arkeologiska insatserna är kopplade till bostadsbyggande och infrastruktursatsningar. Till exempel har länsstyrelsen beslutat om arkeologiska utredningar med anledning av den planerade utbyggnaden av fyrspårig järnväg mellan Uppsala och Stockholm, samt Uppsala kommuns planerade utbyggnad av de sydöstra stadsdelarna. Bland annat har länsstyrelsen under året även genomfört en anbuds-upphandling gällande en arkeologisk undersökning i Linnéträdgården i Uppsala som anlades under 1600-talet och därmed är Sveriges äldsta botaniska trädgård.

Förvaltning och vård av värdefulla kulturmiljöer

Länsstyrelsen har under året arbetat med förvaltning och vård av flera värdefulla kulturmiljöer i länet. Under 2022 har fornvårdsinsatser genomförts på drygt 30 platser. Detta har gjorts både genom eget arbete men framförallt genom utbetalning av bidrag. Bidrag har lämnats till Enköpings kommun för vården av 18 platser och till Knivsta kommun för fem platser. Vidare har några kulturmiljöer vårdats i samarbete med Upplandsstiftelsen.

Kulturreservat

Under året har länsstyrelsen förvaltat och med bidragsmedel bekostat skötseln av länets två kulturreservat: Linnés Hammarby i Uppsala kommun och Lingnåre i Tierps kommun. Skötseln av kulturreservaten har fortlöpt bra under året. Kulturreservatet Linnés Hammarby har varit särskilt välbesökt då verksamheten kunnat fungera utan restriktioner för pandemin.

Byggnadsvård

Under det gånga året har länsstyrelsen lämnat bidrag till vård av såväl länets byggnadsminnen och fastigheter inom riksintresse för kulturmiljövård, som andra värdefulla kulturmiljöer som saknar lagskydd. Bland annat har liksom tidigare år bidrag lämnats till Grönsöö slott och byggnadsvårdsläger på Österbybruks herrgård. Lägren bidrar till förmedling av kunskap om byggnadsvård, samtidigt som byggnadsminnet Österbybruk får underhållsarbete utfört.

Länsstyrelsen har i fördelningen av bidragsmedel prioriterat vissa byggnader och objekt under ett par år i rad för att säkerställa ett effektivt vårdande och omhändertagande av dessa, vilket i sin tur även kan få följd-effekter på andra områden så som exempelvis turism. Till exempel kan nämnas byggnadsminnet Lancashire-smedjan, Tierps kommun, där bidrag lämnats för fortsatt restaurering och sanering enligt kommunens åtgärdsprogram. I några fall har bidrag även lämnats för att täcka fördyringar i samband med renoverings-åtgärder på byggnadsminnen som påbörjades föregående år, exempelvis Kvekgården och Lars-Larsgården i Tierp.

The Rise of Systematic Biology

Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet för att nominera Linnéminnen i Uppsala och Kronobergs län som en del i ett större internationellt världsarv, The Rise of Systematic Biology. Länsstyrelsen har fortsatt sin dialog med världsarvskommitténs kulturarvsexperter ICOMOS om deras möjligheter att göra en tematisk studie av hur arvet efter vetenskapshistoria passar in på världsarvslistan.

Utmärkning av särskilt värdefull kulturegendom

I enlighet med 1954 års Haagkonvention om skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt har länsstyrelsen under året arbetat med utmärkning av särskilt värdefull kulturegendom i länet. I dialog med Riksantikvarieämbetet, Försvarsmakten, Upplandsmuseet och berörda fastighetsägare har en lista omfattande 64 kulturegendomar tagits fram. Länsstyrelsen har gjort ett restriktivt urval av de objekt i länet som anses mest värdefulla. Listan omfattar såväl byggnadsminnen, kyrkor, fornlämningar och ett arkiv. Tillstånd om att använda det internationella kännetecknet för kulturegendom har ansökts hos Riksantikvarieämbetet. Arbetet med att genomföra själva utmärkningen av de listade kulturegendomarna planeras att fortsätta under 2023.

Kunskapsfrämjande

Länsstyrelsen har under året arbetat för och medverkat till framtagande av olika typer av kunskapsunderlag kring några av länets kulturmiljöer. Kunskapsunderlagen bidrar till bättre förutsättningar för kulturmiljö-verksamheten och för bevarandet av kulturarvet. Bland annat har länsstyrelsen i ett samarbetsprojekt med Upplandsmuseet och Göteborgs universitet låtit ta fram en handbok för vård av ristad sten, till exempel runstenar. Handboken kommer att tryckas och publiceras under 2023.

Som en del i det kunskapsfrämjande arbetet har länsstyrelsen även medverkat till tillgängliggörande av kulturmiljöer, till exempel genom bidrag till tillgänglighetsanpassning av Karlssongården i Ekeby by, Vänge. Ett antal nya informationsskyltar har tagits fram för såväl hela kulturmiljölandskap som för enskilda fornlämningar däribland runstenar och fornborgar.

Det kunskapsfrämjande arbetet bidrar till ett inkluderande samhälle där kulturmiljön är källa till kunskap, bildning och upplevelse. Det medverkar även till att kulturmiljö tas tillvara i samhällsutvecklingen och i förvaltningen av landskapet.

Tvärsektoriell samverkan

Länsstyrelsen har under året arbetat tvärsektoriellt genom samverkan med bland annat kommuner, Region Uppsala, Uppsala stift, Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Upplandsmuseet och hembygdsföreningar. Som framgår av ovan redogjorda insatser har samverkan bland annat berört skötseln av länets kulturreservat, fornvård och kunskapsfrämjande insatser.

Genom regional samverkan, tidiga samråd och snabb och rättssäker handläggning har länsstyrelsen bidragit till processen rörande infrastruktursatsningar i länet. Länsstyrelsen har verkat för att samordna kulturmiljö-intressen genom sektorsövergripande arbete, samt interna och externa samråd. De interna samråden har under året huvudsakligen berört kommunernas översiktsplaner och detaljplaner, samt vägplaner och prövningar enligt miljöbalken. Flertalet samråd har även berört länets elförsörjning, till exempel anläggande av vindkraftsparker till havs och solcellsparker.

Kulturmiljöverksamheten har medverkat i interna arbetsgrupper på länsstyrelsen för att uppnå effektivare samverkan med andra sakområden. Länsstyrelsen har tillgodosett att kulturmiljöaspekter lyfts inom arbetet med *Färdplan för ett hållbart län* och inom länsstyrelsens interna vattengrupp. Vattengruppens arbete berör bland annat det förslag till nationell plan för omprövning av vattenkraft som tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten.

Länsstyrelsen har under året genom intern samverkan arbetat för ökad kulturmiljöinformation inom natur-reservat. Samverkan har skett kring skyltningen inom Hårsbäcksdalens naturreservat som även rymmer hålvägar och en plats med tradition, samt gränsar mot flera stenåldersboplatser.

Genom intern samverkan har kulturmiljöaspekter tagits till vara i samband med olika åtgärder i naturreservaten och även bidragit till arbetet med bildande av nya naturreservat.

Projektet Kulturmiljövärden i den fysiska planeringen

Genom projektet Kulturmiljövärden i den fysiska planeringen har länsstyrelsen under året följt upp och verkat för att miljökvalitetsmålen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen. Länsstyrelsen har under året fört en utökad dialog med länets åtta kommuner och Upplandsmuseet med syfte att förbättra samverkan med kommunerna gällande kulturmiljövärden i den fysiska planeringen. Genom dialogerna har länsstyrelsen fått förbättrade kunskaper om det kulturmiljöarbete som bedrivs i den fysiska planeringen i kommunerna. Länsstyrelsen har även kunnat visa kommunerna på deras möjligheter att utveckla kulturmiljöarbetet. Länsstyrelsen har tagit till sig synpunkter som rör länsstyrelsens roll och ansvar att stötta kommunerna i kulturmiljöarbetet, vilket kommer att leda till konkreta åtgärder under 2023.

Länsövergripande samverkan i Kulturmiljöforum

Under året har Länsstyrelsen i Uppsala län bidragit till det gemensamma nationella arbetet genom att läns-antikvarien i Uppsala är vice ordförande i nätverket för länsstyrelsernas kulturmiljöforum. Arbetet inom nationell samverkan redovisas i huvudsak av ordförande i nätverket i årsredovisningen för Länsstyrelsen i

Kronobergs län. Länsstyrelsen i Uppsala län har aktivt deltagit i utvecklingen av fyra nationella handläggarnätverk, för att tillvarata och utveckla arbetssätt och rutiner. Vidare har uppdragen med utmärkning och undanförsel av kulturegendom inneburit samordnande insatser. Fortsatta kommunikationsinsatser både internt och externt, exempelvis i form av nyhetsbrev och tryckta skrifter, har medfört ett vidmakthållande av viktig samordning av länens kulturmiljöarbete och att detta arbete får exponering i samhället.

Resultatbedömning

Gott: Länsstyrelsens samlade bedömning är att myndighetens arbete inom kulturmiljö har haft ett gott resultat. Genom verksamheten har länsstyrelsen under året aktivt verkat för måluppfyllelsen av de nationella kulturmiljömålen och de prioriterade miljökvalitetsmålen. Samtidigt finns fortsatta utmaningar och utvecklingsbehov.

Genom tillståndsprövning, samverkan, fördelning av bidrag och vårdande insatser har länsstyrelsen bidragit till ett hållbart samhälle där en mångfald av kulturmiljöer bevaras, men samtidigt tillgodosett att dessa kan användas och utvecklas i dagens samhälle. Länsstyrelsen har verkat för tillgängliggörande av kulturmiljöer, samt spridning av information och kunskap, vilket skapat bättre förutsättningar för ett inkluderande samhälle där människor känner delaktighet och ansvar gentemot kulturmiljön.

Det ökande behovet av underhåll på kulturegendomar ställer höga krav på prioriteringar i bidragsgivningen. Då tillgängliga bidragsmedlen för byggnads- och fornvård inte har ökat under många år, blir följden ofta svåra överväganden mellan likvärdigt värdefulla objekt. En långsiktig utarmning av vårt kulturarv riskerar bli följden.

De kommande åren innebär fortsatt omfattande infrastruktursatsningar i länet. Utbyggnaden av en järnväg med fyra spår mellan Stockholm och Uppsala, byggandet av ett stort antal bostäder i Knivsta och Uppsala kommuner, samt övrig expansion inom länets samtliga kommuner, kommer att innebära utmaningar för en hållbar samhällsplanering. Länsstyrelsen har under året även erfarit ett ökat antal ärenden och samråd gällande förstärkt och klimatanpassad elförsörjning. Samhällsutbyggnaden innebär i hög grad påverkan på länets kulturmiljöer och riksintressen för kulturmiljövård.

Satsningarna innebär en ökad efterfrågan av länsstyrelsens kulturmiljökompetens i olika former av samverkan och samråd. Såväl den externa som den interna samverkan har fungerat bra under året, men länsstyrelsen ser ändå behov av en ökad dialog mellan olika sakområden för att skapa bättre ömsesidig förståelse för olika lagstiftning och processer.

Genom planerade insatser och bred samverkan har länsstyrelsen bidragit till en hållbar samhällsplanering där kulturmiljön tas tillvara i förvaltningen av landskapet. Genom projektet Kulturmiljövärden i den fysiska planeringen har länsstyrelsen verkat för att miljökvalitetsmålen ska få genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen. Arbetet är emellertid långsiktigt och det finns fortsatt stor utvecklingspotential när det gäller att tillvarata kulturmiljövärden i samhällsplaneringen.

De många och stora infrastruktursatsningarna innebär en ökad ärendemängd i form av såväl tillståndsärenden som bidragsärenden inom kulturmiljöområdet, vilket ställer krav på ett resurseffektivt arbetssätt. För att hantera ärendebalansen inom uppsatta handläggningstider har länsstyrelsen de senaste åren använt sig av extra tilldelade resurser och visstidsanställd personal, samt arbetat med prioriteringar och effektiviseringar i arbetet. Utan ökade resurser kommer det de kommande åren att krävas ytterligare prioriteringar och effektiviseringar i handläggnings- och samrådsprocessen och utmaningen blir att genomföra dessa utan att det har negativ inverkan på bevarandet och utvecklingen av länets kulturmiljöer.

Trots effektiviseringar och prioriteringar i handläggningen har länsstyrelsen under året haft svårt att frigöra mer utrymme för andra arbetsuppgifter inom kulturmiljöområdet. För att hantera den stora ärendemängden och de många samråden har länsstyrelsen till exempel prioriterat ned arbetet med egeninitierad tillsyn. Här ser länsstyrelsen behov av utveckling av arbetsformerna för att frigöra tid även för andra arbetsuppgifter, som tillsyn och strategiskt arbete.

Länsstyrelsens arbete under året med digitalisering av kunskapsunderlag och ärendeprocesser har bidragit till effektivisering av plan- och kulturmiljöprocesser, men det finns fortsatt behov av ytterligare insatser på detta område. Bland annat återstår fortfarande problem med funktionaliteten för den gemensamma digitala ärende-inlämningsfunktionen med Skogsstyrelsen. Det finns även behov av att fortsätta utveckla handläggar-systemet ASK, Fornreg och Kulturmiljöregistret.

Samhällsskydd och beredskap

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Länsstyrelseinstruktion
7§ Geografiskt områdesansvar (se Länsstyrelseinstruktion före och efter 2022-10-01)	Länsstyrelseinstruktion
7 a § Civilområdesansvar	Länsstyrelseinstruktion
7 b § Beredskapsmyndighet	Länsstyrelseinstruktion
1B1 Civilt försvar och beredskapsplanering	Regleringsbrev
3B12 Beredskap för testning och vaccination covid-19	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelse-gemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar och totalförsvaret. Nedanstående punkter sammanfattar de viktigaste uppgifterna och uppdragen. Länsstyrelserna ska:

- Vara sammanhållande inom krisberedskapen före, under och efter en kris inom sitt geografiska ansvarsområde och verka för en gemensam inriktning och vidta nödvändiga åtgärder.
- Utgöra civilområdesansvariga myndigheter från 1 oktober 2022 (gäller sex utpekade länsstyrelser, ej Uppsala län). De andra länsstyrelserna är skyldiga att samverka med dessa för att bidra till det gemensamma arbetet inom respektive civilområde.
- Ansvara för att vid behov att ta över kommunal räddningstjänst (gäller civilområdesansvariga länsstyrelser).
- Ansvara för räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning.
- Ansvara för att ständigt ha en tjänsteman i beredskap och en förmåga att snabbt upprätta en krisledningsorganisation och vid behov en krigsorganisation.
- Ansvara för uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- Ansvara för att bevaka riskhänsyn i samhällsplaneringen.
- Hantera uppdrag enligt Sevesolagen.

Målet för *Seveso-tillsynen* är att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt att säkerställa en nödvändig skyddsnivå ur miljö- och säkerhetssynpunkt. Att säkerställa att den kommunala räddningstjänsten har kunskap, bemanning och beredskap för Seveso-olyckor är också en viktig målsättning.

Målet för *skydd mot olyckor* är att, med hänsyn till de lokala förhållandena, i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Målen för samhällets *krisberedskap* är att:

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet

- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö när olyckor och krissituationer inträffar.

Mål för det *civila försvaret* är att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser med tillgängliga resurser.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Hantering av samhällsstörningar kräver samverkan mellan aktörer för att skapa en gemensam inriktning av resurser och samordning av insatser. Detta görs i Uppsala län genom Krissamverkan i Uppsala län som utgörs av Krissamverkansrådet och Krissamverkansnätverket C-sam. Det finns en upparbetad samverkansstruktur och god personkännedom mellan länets krisberedskapsaktörer. Samverkan inom C-sam utgår från ett antal nätverksgrupper och arbetsgrupper som samordnas av en särskild ledningsgrupp. Krissamverkansrådet består av de högsta företrädarna på tjänstepersonsnivå för respektive aktör i länet ansvarar för inriktning på strategisk nivå. Rådet träffas tre gånger per år och leds av landshövdingen.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Samhällsskydd och beredskap (45)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	17,4	17,5	22,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	6,7	10,0	14,5
Antal årsarbetskrafter män	10,7	7,5	7,7
Antal ärenden, inkomna och upprättade	436	388	366
Antal beslutade ärenden	431	387	316
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	5	12	13
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	26 291	24 037	27 441
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	254	0	35 828

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Arbetet inom skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap sker genom både långsiktiga projekt och, som en följd av omvärldsutvecklingen under 2022, genom snabbare insatser vad gäller utveckling och utbildning samt genom utförande av särskilda regeringsuppdrag.

Under året har nya strukturer för krisberedskap och civilt försvar införts och arbetet med anpassning och implementering har krävt en omfattande mängd arbetstid för möten och planering inte minst på ledningsnivå.

Planeringsarbetet för civilt försvar och höjd beredskap har prioriterats upp men även ärenden som rör samverkan, ledning och samordning har inneburit ett stort antal aktiviteter. Länsstyrelsen har arbetat för att

få ned antalet äldre icke avslutade ärenden och de som kvarstår beror bland annat på att vi avvaktar rättsliga processer angående juridiskt ansvar och tolkning av ansvar för icke aktiva gruvhål som är pågående.

Inom verksamhetsområde 45 (samhällsskydd och beredskap), redovisas bland annat Ukrainarelaterat lägesbildsarbete samt stabsarbete kopplat till konsekvenser av kriget i Ukraina.

Antalet årsarbetskrafter är i stort sett oförändrat jämfört med år 2021. Verksamhetskostnaderna är högre under 2022 jämfört med 2021 och det beror till del på att möten och resor blivit möjliga att genomföra i samband med pandemins minskade konsekvenser för verksamheten. Andra delar som förklarar högre verksamhetskostnader är konsekvenserna och arbetet med kriget Ukraina, arbete med de nya strukturerna och inte minst införandet av förändringar inom kärnenergiberedskapen.

Lämnade bidrag har ökat jämfört med 2021 och berör avgifter som länsstyrelsen betalar för nymonterade utomhusvarningssystem samt fasta mätstationer för kärnenergiberedskap.

Resultatredovisning

Länsstyrelsens sammanhållande roll

Krissamverkan i Uppsala län

Under 2022 har, vid sidan av hanteringen av Ukrainakrigets konsekvenser och den regelbundna lägesbilds-redovisningen som detta medfört, fokus för samverkan inom C-sam varit att ta vara på erfarenheter från pandemihanteringen samt från genomförda utbildningar och övningar, arbeta med aktiviteter utifrån länsstyrelsernas sammanhållna projektet 2019–2022 samt samverkan kring införandet av de förändrade beredskapszonerna kring Forsmarks kärnkraftverk. Under 2021 genomfördes en utvärdering av samverkan inom C-sam utifrån hanteringen av coronapandemin, vilket under 2022 har lett till en översyn av arbetet inom C-sam och nya regionala riktlinjer för samverkan och ledning i Uppsala län som kommer att beslutas i början av 2023.

Förutom de ordinarie möten som genomförts under året inom C-sam har även ett antal andra större aktiviteter genomförts för att stärka länets förmåga inom samhällsskydd och beredskap. Aktiviteter kopplade specifikt till kärnenergiberedskapen redovisas under avsnittet *Kärnenergiberedskap*.

C-sam stormöte 2022

Mötet genomförs årligen och erbjuder alla aktörer inom C-sam ledningsgrupp, nätverk och arbetsgrupper två dagar av samverkan, inspiration och gemensam verksamhetsplanering för kommande års arbete inom C-sam. Stormötet hade 2022 cirka 70 deltagare från länets kommuner, räddningstjänster, Region Uppsala, Mellersta militärregionen, Polismyndigheten, Forsmarks kraftgrupp och frivilligorganisationer. Stormötet är en viktig träffpunkt för länets beredskapsaktörer och främjar aktörskännedom och god samverkan i länet, samt bidrar till gemensamma inriktningar och mål för efterföljande arbete.

Årlig krisberedskaps- och totalförsvarskonferens

I november arrangerade länsstyrelsen den årliga totalförsvarskonferensen för länets aktörer. Årets tema var totalförsvarets uppbyggnad och målgruppen var beslutsfattare i Uppsala län såsom kommuner, regionen, Försvarsmakten, Polismyndigheten och näringslivsföreträdare med flera.

Kunskapsdag krisberedskap och livsmedel

I slutet av april genomförde länsstyrelsen i samverkan med Livsmedelsverket en kunskapsdag om livsmedel och krisberedskap. Dagen vände sig till beredskapssamordnare och kostchefer från kommunerna och regionen och riktade in sig på beredskap inom offentliga kök. Kunskapsdagen gav deltagarna flera goda exempel och en ökad kunskap om hur man kan arbeta vidare inom området.

Kunskapsdag RSA och klimatrisker

I november genomförde länsstyrelsen en kunskapsdag för länets kommuner och regionen kring klimatrisker och risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Detta är en del i det stöd länsstyrelsen erbjuder inför kommunernas och regionens RSA-redovisningar 2023. Med anledning av den pågående klimatkrisen finns ett stort behov av att belysa klimatförändringarnas effekter och hur vi begränsar påverkan från dessa i länet. Effekten av mötet var en ökad förståelse för de utmaningar vi står inför och vägledning i hur man kan arbeta vidare med frågorna.

Länsstyrelsens förebyggande roll

Uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar

Kommunerna rapporterar årligen in svar på indikatorer ställda från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gällande arbetet med krisberedskap och civilt försvar till länsstyrelsen. Detta utgör ett av flera underlag för länsstyrelsens uppföljning av kommunernas arbete enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), tillhörande förordning samt de överenskommelser som finns mellan MSB och Sveriges kommuner och regioner (SKR) angående kommunernas arbete enligt LEH.

Länsstyrelsen genomför också formella uppföljningsbesök hos länets kommuner. Länsstyrelsen bör enligt MSB genomföra uppföljningsbesök i respektive kommun minst en gång, men gärna minst två gånger, per mandatperiod. Under 2022 genomförde länsstyrelsen formella uppföljningsbesök i tre av länets åtta kommuner. För dessa kommuner lämnade länsstyrelsen formella yttranden angående kommunernas arbete enligt LEH. Länsstyrelsens bedömning är att de berörda kommunerna uppfyller kraven enligt LEH och kommunöverenskommelserna gällande krisberedskap och civilt försvar.

Länsstyrelsen lämnade också ett formellt yttrande angående arbetet enligt LEH till en kommun där formellt uppföljningsbesök skett tidigare. I detta fall var länsstyrelsens bedömning att kommunen delvis fullgjort uppgifterna enligt LEH och överenskommelserna mellan MSB och SKR.

Länsstyrelsen har också lämnat stöd och genomfört avstämningar med kommunerna angående arbetet enligt LEH via telefon och e-post, samt inom nätverket C-sam beredskapsplanering.

Länsstyrelsen bedömer att effekten av arbetet med uppföljningen av kommunernas arbete enligt LEH har bidragit till att stimulera kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar, samt till att överens-kommelserna mellan SKR och MSB följs.

Regional risk- och sårbarhetsanalys

Under 2022 har länsstyrelsen rapporterat in den regionala risk- och sårbarhetsanalysen för Uppsala län enligt regeringsuppdrag *(Ju2022/02143)* till MSB och Regeringskansliet. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen bidrar till ökad medvetenhet om risker i länet och identifierar åtgärdsbehov. Den regionala risk- och sårbarhetsanalysen utgör även ett underlag för kommunernas kommande RSA-rapporteringar under 2023.

Styrel

Länsstyrelsen har ett samordnande ansvar för Styrelsprocessen inom länet. Styrelsomgång 3 har pågått under året. Det har genomförts informationsmöten till kommunerna och regionen både på handläggar- och högsta beslutande nivå. Detta har bidragit till att öka kunskapen om och förståelsen för Styrelsprocessen och dess syfte.

Utbildning och övning
Under året har länsstyrelsen genomfört regelbundna träffar med länets utbildnings- och övningsnätverk, vilket utgör en del av länets krissamverkansnätverk, C-sam. Syftet med nätverket är att bedriva samverkan kring utbildnings- och övningsfrågor samt att stötta aktörerna i länet med utbildnings- och övningsplanering.

Länsstyrelsen har under året genomfört utbildningar inom området krisberedskap för egen personal som ingår i myndighetens krisberedskapsorganisation samt för aktörer i länet i syfte att öka myndighetens och länets förmåga att hantera samhällsstörningar. Länsstyrelsens utbildningar för den egna personalen har under 2022 fortsatt inriktats på grundläggande utbildningar inom krisberedskap och stabsmetodik, skyddsåtgärder med anledning av förändrade beredskapszoner runt Forsmarks kärnkraftverk, övning samt funktionsträffar. De regionala utbildningar som myndigheten arrangerat för länets aktörer har bland annat varit Regional samverkanskurs, säkra kommunikationer, WIS samt utbildning för frivilligresurser.

Ett flertal övningar har genomförts i länet under året. Länsstyrelsen var deltagare i mätövningen *Cygnus olor*, deltog som observatörer i kärnkraftsövning Ginsten i Halland samt genomförde övning utrymningsplats för berörda aktörer inom området kärnteknisk olycka i länet. Vidare har länsstyrelsen och delar av länets aktörer deltagit i ordonnansövningen Matteus 22 och nödvattenövningen Irma vilka båda syftar till att stärka förmågan att hantera en samhällsstörning. Året avslutades för länsstyrelsens del med att delta som motspel i Forsmark kärnkraftverks blockövning Gina.

Länsstyrelsens samlade bedömning är att de syften och mål som myndigheten tillsammans med aktörer inom länet satte upp för årets utbildnings- och övningsverksamhet till stor del har uppfyllts samt att verksamheten sammantaget har höjt länets samlade förmåga att hantera en samhällsstörning. Vidare bedömer myndigheten att samarbetsklimatet aktörer emellan är god i länet och att det finns en bra och stabil grund för fortsatt arbete.

Seveso-tillsyn
För Sevesotillsynen finns en tillsynsplan och ett tillsynsprogram. Samverkan sker med räddningstjänst och kommunernas miljöförvaltningar genom årliga planeringsmöten och inför respektive inspektion i de fall kommunen har miljötillsyn eller om det av andra skäl bedöms lämpligt att miljöförvaltningen deltar. De myndigheter som deltar i inspektionen får också kopior av de beslut och protokoll som skickas till verksamhetsutövaren. Räddningstjänsten och kommunernas miljöförvaltningar får även ta del av inkommande handlingar, exempelvis säkerhetsrapporter, interna planer för räddningsinsatser, handlingsprogram och anmälningar. Under 2022 har planerad tillsyn inom Sevesoområdet utförts. Utöver de planerade tillsynsbesöken har uppföljande besök genomförts på två av objekten som tidigare bedömts behöva uppföljande tillsyn. Dessa objekt har nått en betydligt högre nivå av medvetenhet och ansvar för sina risker under året.

I samverkan har MSB tillsammans med länsstyrelserna (AGS, arbetsgrupp sevesosamverkan) beslutat om rutiner för hur samordning med arbetsmiljötillsynen enligt 20 § Sevesoförordningen ska ske. 2022 är första året rutinerna börjat tillämpas.

MSB bedrev 2021 tillsyn av länsstyrelsens Sevesotillsyn. Länsstyrelsen har åtgärdat kvarvarande brister under 2022. Länsstyrelsen redovisar årligen tillsyn, intäkter och kostnader för Sevesoverksamheter till MSB. Detta styrs av förordningen (2016:986) om avgifter för tillsyn av åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. MSB sammanställer och gör en årlig uppföljning av utförd Seveso-tillsyn och resultatet redovisas till regeringen i april varje år.

Översvämningsförordningen
Länsstyrelsen har under 2022 fortsatt att utföra sina uppgifter enligt förordning (2009:956) om översvämningsrisker. Arbetet leds på nationell nivå av MSB. Länsstyrelsen har publicerat dokumentet *Riskhanteringsplan för Uppsala 2022–2027*. Länsstyrelsen arbetar med åtgärderna som beskrivs i riskhanteringsplanen.

Länsstyrelsens roll vid hantering av samhällsstörningar

Tjänsteman i beredskap
Länsstyrelsen har en tjänsteman i beredskap med uppgift att initiera och samordna det inledande arbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid allvarliga kriser som berör länet. Genom denna funktion kan länsstyrelsen i ett tidigt skede upprätta samverkan med berörda aktörer för att få en första samlad regional lägesbild och samordna eventuella kommunikationsbehov.

En återkommande uppgift för tjänsteman i beredskap är att varje vecka genomföra en samverkanskonferens med aktörer i länet. Länsstyrelsen bedömer att detta bidrar till att upprätthålla en god förmåga till samverkan i länet, samt främjar löpande utbyte av information angående läget mellan berörda aktörer.

Vädervarningar
En uppgift för tjänsteman i beredskap är att delta i den samverkan om vädervarningar som SMHI initierar, samt att svara på utvärderingar efter vädervarningar. Länsstyrelsen har också genomfört möten med aktörer i länet för att samla in synpunkter angående det nya vädervarningssystemet som infördes hösten 2021, samt lämnat ett yttrande till SMHI inför uppdateringen av nationell vägledning för vädervarningar.

Länsstyrelsens bedömning är att ovanstående arbete bidragit till att förbättra hanteringen av vädervarningar i länet samt till att ge SMHI underlag för att utveckla vädervarningssystemet och arbetet med vädervarningar på nationell nivå.

Arbete inför och under skogsbrandssäsongen 2022
För skogsbrandsbevakning med flyg har länsstyrelsen haft ett avtal med Aeronom AB. Rätten att besluta när bevakning ska genomföras har länsstyrelsen delegerat till brandchefen vid Uppsala brandförsvar. Som stöd för verksamheten finns länsstyrelsens plan för skogsbrandsbevakning med flyg, som beskriver uppdragets genomförande.

Under året genomfördes totalt 67 flyguppdrag, varav två var utbildningsflyg. Den första flygningen genomfördes den 2 maj och den sista den 17 augusti, flygningarna var relativt jämnt fördelade under sommaren. Vid dessa flyguppdrag upptäcktes sammanlagt tre bränder. Vid ett tillfälle bistod flyget räddningstjänsten med vägledning till brandplats.

I maj genomfördes en kunskapshöjande informationsträff om BrandGIS för aktörer i länet inför skogsbrands-säsongen.

Arbete med anledning av covid-19
Under början av året arbetade länsstyrelsen intensivt med hanteringen av coronapandemin utifrån givna regeringsuppdrag, den tillfälliga covid-19-lagen samt det geografiska områdesansvaret. Under mars månad avslutades större delen av arbetet.

Under resterande del av året har länsstyrelsen upprätthållit samverkan med Region Uppsala angående arbetet med vaccinationer mot covid-19, med anledning av regeringsuppdraget att i samarbete med regionerna bistå i arbetet att nå en högre vaccinationstäckning mot covid-19 (S2021/06455). Detta, tillsammans med omvärldsbevakning angående hur pandemin har utvecklats, har medfört att länsstyrelsen kontinuerligt har

hållit sig informerad om pandemins utveckling, och på så sätt kunnat ha en god beredskap för att återuppta det arbete som tidigare utfördes med att bistå regionerna i att säkerställa flöden för storskalig testning för covid-19 (S2020/05027) och uppdrag till länsstyrelserna att bistå regionerna i att genomföra vaccination mot covid-19 (S2020/09217).

Länsstyrelsen bedömer att förutsättningarna har varit goda för att återuppta detta arbete, om behov av detta skulle ha uppkommit.

Arbete till följd av kriget i Ukraina

I och med Rysslands anfallskrig mot Ukraina inledde länsstyrelsen samverkan inom länet för att utvärdera vilka behov av samverkan och samordning som kriget medför i länet. Under året har länsstyrelsen, utöver de regeringsuppdrag som lämnats, inom ramen för det geografiska områdesansvaret verkat för samordning inom länet genom att samverka brett och svara på samt förmedla frågeställningar till berörda aktörer. Detta har bland annat genomförts genom regelbundna samverkanskonferenser med länets kommuner, Region Uppsala och Migrationsverket. Denna samverkan har utvärderats genom en enkät till länets aktörer.

Länsstyrelsens roll som högsta civila totalförsvarsmyndighet

Länsstyrelsen har under året deltagit i en arbetsgrupp för totalförsvar inom Mellersta militärregionen (MRM). Utöver Försvarsmakten ingår övriga länsstyrelser inom militärregionen. Under året har ett arbete med att fastställa Högre regional grundsyn genomförts. I detta dokument beslutas bland annat gemensamma aktiviteter för att utveckla totalförsvarsförmågan inom MRM.

Länsstyrelsen har deltagit i kickoff med mellersta civilområdet för att gemensamt formulera nuläget och det fortsatta arbetet gällande totalförsvar och beredskapsplanering kopplat till det Mellersta civilområdet. Vidare har länsstyrelsen deltagit i samverkansmöten med mellersta civilområdet för att hitta rutiner och former för det fortsatta arbetet med totalförsvar inom det geografiska området. Länsstyrelsen åtgärder kopplat till civilt försvar har redovisats i särskild ordning.

Den regionala arbetsgrupp angående krigsorganisation som bildades under 2021 har fortsatt sitt arbete under 2022. Länsstyrelsen har varit sammankallande i arbetsgruppen där samtliga kommuner i länet, Region Uppsala samt Mellersta militärregionen har deltagit. Arbetsgruppen har haft möten ungefär en gång i månaden, med möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan deltagarna. Länsstyrelsen bedömer att arbetsgruppen har bidragit till att ge kommuner och region stöd i arbetet med att planera för sina krigsorganisationer.

Säkerhetsskyddsarbete

Under året har C-sam säkerhetsskyddsnätverk genomfört fyra nätverksträffar med aktörer inom Uppsala län. Vid dessa träffar har det även genomförts utbildning inom områdena säkerhetsskyddsanalys, fysisk säkerhet, personal- och informationssäkerhet samt säkerhetsskyddad upphandling, SUA. Aktörerna inom nätverket har erbjudits att bjuda in egna medarbetare till utbildningarna. Omvärldsbevakning delges inom nätverket. Genom dessa utbildningstillfällen och nätverksträffar har deltagarnas kunskap och förmåga inom säkerhetsskydd ökat.

Signalskydd och säkra kommunikationer

Länsstyrelsens signalskyddsarbete har under året upprätthållit myndighetens förmåga att sända och ta emot information via kryptografiska funktioner. Organisatoriska anpassningar är genomförda som främjar ett effektivt arbetssätt för förvaltning av signalskyddet. Kontroller och uppföljningar av myndighetens signalskydd är genomförda enligt kontrollplan. Signalskyddsinstruktioner och rutiner är uppdaterade. Länsstyrelsen har upprättat en expedition för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar (H-

expedition). Personal på H-expeditionen har fått grundläggande utbildning i signalskydd samt utbildning för användande av kryptosystemen som länsstyrelsen använder.

Införandet av Signe kryptodator i länen medför att länsstyrelserna får ett ökat regionalt åtagande inom signal- och säkerhetsskydd. Detta gäller särskilt i de fall användande aktörer saknar egen signalskyddschef. Denna aktörsgrupp blir då en del av respektive länsstyrelses signalskyddsorganisation. Utbildningar för Signe kryptodator har genomförts med alla kommuner i länet och regionen och Signe har implementerats i alla kommuner utom en. Det har under året även genomförts fortlöpande utbildning för nya användare av Signe för både kommuner och regionen.

I januari 2022 startades det ett nätverk för signalskydd inom C-sam. Där ingår alla kommuner i länet och Region Uppsala. Nätverket har haft fyra nätverksträffar under 2022 och det har även genomförts tio sambandsprov på Signe under året.

Kärnenergiberedskap

Arbete med implementering av förändrade beredskapszoner

Under året har, likt 2021, arbetet med kärnenergiberedskap präglats av implementering av de förändringar i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor som började gälla den 1 juli 2022. Arbetet har präglats av samordning och samarbete med övriga kärnkraftslän, grannlän, kommuner i länet, Strålsäkerhets-myndigheten (SSM) samt MSB. Länsstyrelsens samlade bedömning av genomförda åtgärder är att målen för länsstyrelsens ansvar för räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning i Uppsala län har uppnåtts med gott resultat.

Fastställande av beredskapszoner och planeringszon

Länsstyrelsen har fastställt den exakta utformningen av beredskaps- och planeringszoner enligt förordning om ändring i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor 21 c §.

Program för räddningstjänst och sanering

Under året har, efter remittering till berörda myndigheter, kommuner och regioner, ett program för räddningstjänst och sanering vid kärnteknisk olycka enligt förordning om ändring i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor 21 § fastställts. Programmet gäller från och med den 1 juli 2022.

Utbyggnad av varningssystem

Under året har sammanlagt 45 avtal skrivits med fastighetsägare och utplacering av tyfoner för utom-husvarning på deras fastigheter har genomförts. De nya tyfonerna har provats vid kvartalsprov efter att de installerats. Det första kvartalsprov av utomhusvarningssystemet som genomförs med samtliga nya tyfoner installerade sker i mars 2023. Länsstyrelsen har arbetat med att stödja MSB med att förbereda för distribution av det nya inomhusvarningssystemet. Systemet är fortsatt försenat och förväntas distribueras under 2023.

Förhandsutdelning av jodtabletter och information

Inom den nya yttre beredskapszonen och de delar av den inre beredskapszonen som inte fick nya jodtabletter 2021 har jodtabletter delats ut. Tillsammans med jodtabletterna har även uppdaterade informations-broschyrer delats ut innehållande information om de förändrade beredskapszonerna. Broschyrerna har delats ut inom både yttre och inre beredskapszonen.

Överenskommelse med angränsande län

Länsstyrelsen i Uppsala län har träffat en överenskommelse med länsstyrelserna i de län som berörs av planeringszonen kring Forsmarks kärnkraftverk (Dalarna, Gävleborg, Stockholm och Västmanland).

Överenskommelsen gäller samverkan och gemensamma rutiner inför och vid en radiologisk olycka vid en kärnteknisk anläggning.

Övrigt arbete inom kärnenergiberedskap
Det arbete som bedrivits inom ramen för kärnenergiberedskapen som inte direkt går att hänföra till införandet av de nya beredskapszonerna beskrivs i detta avsnitt.

Länsstyrelsen har tagit emot nya mobila dosratsinstrument från SSM och genomfört utbildning och övning med de nya instrumenten, både internt och i samverkan med de andra kärnkraftslänen. Se avsnittet om utbildning och övning ovan. De nya instrumenten har medfört att tiden för att kartlägga ett radioaktivt nedfall har kortats avsevärt och dessutom sker arbetet under betydligt säkrare former för den personal som utför det. Länsstyrelsen har även mottagit nya luftprovtagningsinstrument.

Länsstyrelsen har förvaltat de fasta mätstationerna runt Forsmarks kärnkraftverk för att säkerställa deras funktion, dessutom har länsstyrelsen förvaltat de dosimetrar som är en del av länets kärnenergiberedskap.

Resultatbedömning

Gott: Under året har det genomförts en mängd aktiviteter i det förebyggande arbetet såsom övning, utbildning och nätverksmöten. Den tidigare högre numerären förklaras av den extra och tillfälligt tillförda bemanning som pandemihanteringen medförde. Dessa aktiviteter har genomförts tillsammans med länets aktörer vilket medfört att länets förmåga att hantera samhällsstörningar har stärkts. Vidare har hanteringen av situationen i Ukraina medfört en ökad förmåga att hantera utdragna händelser. Även inom området civilt försvar har länet höjt sin förmåga genom arbetsgrupper och nätverksmöten både i ett regionalt och ett internt för länsstyrelsen perspektiv. Bemanningen inom länsstyrelsens enhet för samhällsskydd och beredskap har stärkts med ytterligare kompetens inom specifikt beredskapsplanering och kärnenergiberedskap trots att tabellen visar på en minskning sedan 2020. Detta ger ytterligare kraft och möjlighet att stödja länets aktörer i enlighet med deras behov.

Naturvård och miljöskydd

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Länsstyrelseinstruktion
6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Länsstyrelseinstruktion
14§ Miljöprövningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
15§ Vattendelegation	Länsstyrelseinstruktion
19§ Fjälldelegation	Länsstyrelseinstruktion
1A4 Bevarandeplaner Natura 2000-områden	Regleringsbrev
1A5 Nationella planen för moderna miljövillkor	Regleringsbrev
1A6 Handlingsplan för grön infrastruktur	Regleringsbrev
1A7 Tillsyn strandskydd	Regleringsbrev
1A8 Förorenade områden	Regleringsbrev
1B2 Miljökvalitetsnormer luftkvalitet	Regleringsbrev
1B3 Naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv m.m. (exklusive delar av vilt- och rovdjursförvaltningen)	Regleringsbrev
1D2 Brottslighet och gränsöverskridande avfallstransporter	Regleringsbrev
1D4 En hållbar rennäring och en gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur	Regleringsbrev
3C2 Förstudie vägledning miljötillståndsprövning m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelse-gemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna det regionala miljömålsarbetet, utarbeta åtgärdsprogram samt följa upp och redovisa det regionala läget för miljömålen. De ska också utarbeta miljöövervakningsprogram och genomföra miljö-övervakning.
- Samordna och stimulera arbetet med de nationella friluftslivsmålen samt samordna, stimulera och lämna bidrag till lokala naturvårdssatsningar och vattenvårdsprojekt.
- Skydda områden och arter genom bland annat beslut om områdesskydd samt utarbetande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.
- Bevara och förvalta naturvärden i skyddade områden.
- Besluta om tillstånd och dispenser för naturskydd, skydd för djur och växtarter inklusive rovdjur, terrängkörning och vilthägn samt ansvara för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken.
- Ansvara för prövning och tillsyn av vattenverksamhet och markavvattning.
- Samordna vattenförvaltningsarbetet genom de fem vattenmyndigheterna.
- Ansvara för samråd, yttranden och tillstånd för mineralfyndigheter, miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall.

- Planera och genomföra tillsynsvägledning inom miljöbalkens områden samt motsvarande vägledning för ansvariga huvudmän som tilldelas statliga bidragsmedel för utredningar och åtgärder av förorenade områden.
- Planera och genomföra tillsyn, granska miljörapporter och besluta om miljösanktionsavgifter och åtalsanmälan avseende miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall. Handlägga anmälningar om avfallstransporter.
- Samordna, följa upp och utvärdera kommunernas tillsynsverksamhet inom miljö- och hälsoskydd.
- Verka för att kartläggning, undersökning/utredning, riskklassning samt att åtgärder vidtas avseende förorenade områden fortlöper enligt precisering under målet ”Giftfri miljö”. Arbetet sker både genom tillsynskrav och bidragsmedel från Naturvårdsverket. Myndigheten ansvarar också för samordning av bidragsansökningar till Naturvårdsverket samt vidareförmedling av statliga bidrag för undersökningar och åtgärder.
- Genomföra restaurering av försurade, näringsrika och värdefulla vatten.
- Årligen genomföra inventering av stora rovdjur i länet samt betala ut bidrag och ersättningar kopplat till dem och stora betande fåglar.

Generationsmålet är det övergripande målet för *miljöpolitiken* och beskriver att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. De 16 miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Utöver *miljömålen* och dess preciseringar är nedanstående nationella mål av väsentlig betydelse för länsstyrelsernas miljöarbete:

- Senast 2015 ska alla miljöfarliga verksamheter med äldre tillstånd enligt miljöskyddslagen vara omprövade enligt miljöbalken.
- Tillsyn ska ske i sådan omfattning att den bidrar till att regelefterlevnaden överlag är god och att alla inkommande ärenden handläggs med tillfredsställande kvalitet.
- En effektiv och enhetlig miljötillsyn är avgörande för att säkerställa att en hållbar utveckling främjas som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.
- Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning i länet.
- Det övergripande målet för friluftslivspolitiken är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som grund.
- Samtliga omprövningar av vattenkraft ska genomföras under 2022–2042.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsen i Uppsala län har som övergripande mål att ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv bör genomsyra beredningar och beslut på alla nivåer i verksamheten.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Naturvård och miljöskydd (50–58)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	68,3	63,5	55,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	40,6	35,3	31,4
Antal årsarbetskrafter män	27,8	28,3	24,1
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 103	2 033	2 055
Antal beslutade ärenden	1 931	1 855	1 860
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	132	124	97
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	100 693	85 427	70 353
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	28 398	24 678	32 372

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2022	År 2021	År 2020
Antal miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är från Miljöskyddslagen, dvs tillståndet är äldre än 20 år (st)	Senast 2015 ska alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt Miljöskyddslagen vara omprövade enligt Miljöbalken	Miljöprövning	NikITA[1)]	0	29	29	
Areal strikt skyddad natur (nationalparker (NP), naturreservat (NR), naturvårdsavtal (NVA), biotopskydds-områden (BSO)) (ha)	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelse-instruktionen)	NVR (Naturvårds-registret)[2)]	-[3)]	104 886	103 629	103 413

1) Ärendesystem, Länsstyrelsen

2) Utdrag från Naturvårdsverkets system

3) Länsstyrelsen i Uppsala län har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

Under de senaste tre åren har antalet anställda ökat med 12,8 årsarbetskrafter. Den största ökningen återfinns inom naturvårdsområdet. Anledningen är ökade externa anslag för förvaltning av och bildande av naturreservat samt nya uppdrag inom till exempel pollinering och invasiva arter. De ökade verksamhets-kostnaderna är en följd av ökade externa anslag. Uppsala län är ett expansivt län och länsstyrelsen har prioriterat prövning och tillsyn med ytterligare fyra årsarbetskrafter under perioden 2020–2022.

Processen att ompröva miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt miljöskyddslagen är tidskrävande och komplicerad samt beroende av de verksamheter som innehar tillstånden. Länsstyrelsen bedömer att det kommer att ta ytterligare flera år innan målet är uppfyllt.

Resultatredovisning

3§ p 9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

Naturvård – prövning

Länsstyrelsen har beslutat i 274 prövningsärenden gällande naturvård (verksamhetsområdena 521, 522 och 523). Antalet inkomna ärenden av den typen var 18 fler än 2021 (en ökning med 7 procent) och antalet beslut 29 fler än 2020 (en ökning med 12 procent). Måluppfyllelsen (det vill säga procentandelen som klarar

den uppsatta måltiden) avseende handläggningstid för tillstånd och dispenser inom områdesskydd (verksamhetsområde 521) är 77 procent, något högre än föregående år (73 procent).

Naturvård – Tillsyn
358 tillsynsärenden har avslutats under året samtidigt som 380 nya ärenden initierats. Den största delen av dessa ärenden (255 respektive 260) är anmälningar om samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken. Antalet nya tillsynsärenden var 21 procent fler jämfört med år 2021 samtidigt som antalet beslut i tillsynsärenden var 13 procent fler. Redovisas i särskild ordning till Naturvårdverket.

Vattenverksamhet
Länsstyrelsen har beslutat i 118 tillsynsärenden gällande vattenverksamhet under året och 124 nya ärenden har initierats. Ökningen jämfört med föregående år var 14 procent respektive 15 procent. Måluppfyllelsen var 99 procent.

Miljö- och hälsoskydd
Prövningsärenden aktuella för prövning i mark- och miljödomstolen (A-verksamheter) handläggs enligt fastställd arbetsordning där länsstyrelsens sakområden bevakas genom interna remisser och möten mellan handläggare. Länsstyrelsen har lämnat yttranden samt deltagit i domstolsförhandlingar. Länsstyrelsen har hanterat 16 samråd gällande miljöfarlig verksamhet (A- och B-verksamheter), vilket är fler än föregående år. Prövning kopplat till slutförvar av låg- och medelaktivt radioaktivt avfall (SFR), prövning av flygbränsle-tillverkning, CO_2-infångning, havsbaserad vindkraft och solcellsparker har dykt upp som nya branscher under året.

Arbetet med tillsyn enligt miljöbalken har genomförts enligt framtagen tillsynsplan. Planeringen av den egeninitierade tillsynen utgår från miljökvalitetsmålen och tidigare erfarenhet av verksamheternas egen-kontroll kopplat till risk för påverkan på människors hälsa och miljön.

Länsstyrelsens arbete med miljötillsyn och tillsynsvägledning redovisas i särskild ordning till Naturvårds-verket enligt uppdrag i regleringsbrevet.

Arbetet med tillsyn inom förorenade områden har under året drivits för de mest prioriterade objekten (riskklass 1) genom bland annat samordning, tillsynsmöten och föreläggande för att initiera utredning och åtgärder. Ansvariga bolag för ett av länets mest prioriterade objekt, Dannemora gruvområde i Östhammars kommun, har gemensamt lämnat in en handlingsplan för fortsatta samordnade utredningar. Ett åtgärdsförslag för den förorening av PFAS i grundvatten som orsakats av en plastindustri i Knivsta har lämnats in av det ansvariga bolaget. Pumpning och rening av grundvatten är planerade att starta under 2023.

Länsstyrelsen arbetar med bidragsobjekt i olika faser, allt från översiktliga undersökningar (MIFO fas 2) till åtgärder. Detta för att kontinuerligt få in fler objekt i undersöknings- och åtgärdsfas. Under året har bidrag beviljats för flera nya undersökningar samt ytterligare bidragsmedel för pågående åtgärdsprojekt där åtgärder för att sanera klorerade lösningsmedel i grundvatten är det mest omfattande.

Länsstyrelsens arbete med tillsyn och bidrag för förorenade områden redovisas i särskild ordning till Naturvårdsverket.

Tillsynsvägledning inom miljöbalken
Arbetet med tillsynsvägledning enligt miljöbalken har genomförts enligt framtagen tillsynsvägledningsplan. Länsstyrelsens arbete med tillsynsvägledning redovisas i särskild ordning till Naturvårdsverket enligt uppdrag i regleringsbrevet.

Länsstyrelsen planerar tillsynsvägledningen utifrån identifierade behov av vägledning, aktuell lagstiftning, kommunernas önskemål och tillgängliga resurser. Aktiviteterna bidrar till att stärka kommunernas kompetens inom sakområdena, men även samsynen och samverkan mellan kommunernas handläggare ökar.

Under året har tre handläggarträffar inom miljöskyddsområdet genomförts. En träff med inriktning på tillsyn av IED- anläggningar och en med fokus på tillsyn av stora avloppsreningsverk. Även en handläggarträff inom små avlopp har genomförts. Temat på denna träff var tillsyn på minireningsverk.

Länsstyrelsen samverkar med angränsade län både inom samarbetsprojektet Mälsam (förorenade områden) men även inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Till exempel genomfördes en digital handläggarträff inom hälsoskyddsområdet i samverkan med länsstyrelserna i Gävleborgs, Dalarnas och Västmanlands län.

Inom samarbetsprojektet för tillsynsvägledning inom förorenade områden, ”Mälsam”, anordnades två utbildningar under året. I maj bjöds kommunerna i Mälarlänen (Västmanland, Stockholm, Södermanland, Dalarna, Gotland och Örebro) in till en digital interaktiv utbildning med tema *undersökningar och risk-bedömningar inom förorenade områden*. Deltagandet var cirka 170 personer från drygt 40 kommuner och organisationer. Den 19–20 september gick den årliga ”Mälarlänsutbildningen” av stapeln i Västerås. Drygt 120 personer från 54 kommuner/organisationer deltog, framför allt från miljökontor i Mälarlänen men även från övriga delar av landet i större utsträckning än tidigare.

Inom länet genomfördes även en handläggarträff inom förorenade områden i kombination med studiebesök vid ett pågående projekt för att åtgärda klorerade lösningsmedel genom termisk behandling.

Länsstyrelsen har fortsatt att utveckla samverkansarbetet om miljöbrott. En intern respektive extern arbets-grupp har bildats och de bidrar bland annat till att planera innehållet och inriktningen på den gemensamma samverkansträff om miljöbrott som numera genomförs årligen med länets kommuner, Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten. På träffen fick handläggarna bland annat en utbildning i provtagning vid miljöbrott men även möjlighet till erfarenhetsutbyte och samverkan.

Under året har arbete skett med revisioner av tre kommuner. För en kommun, Älvkarleby, inleddes arbetet 2021. För Östhammars och Sala och Heby kommuner inleddes arbetet med granskning under 2022. Kommunbesök har genomfördes i slutet på året, varav besöket i Sala och Heby tillsammans med Länsstyrelsen i Västmanlands län. Arbetet sker enligt framtagen cykel.

Samverkan

Länsstyrelsen i Uppsala län är en av initiativtagarna bakom Mitt miljösamverkan, som är en regional miljö-samverkan mellan länsstyrelserna i Uppsala, Dalarnas och Västmanlands län samt kommunerna inom respektive län. Samverkan syftar till att stärka kompetensen hos tillsynsmyndigheterna inom miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens områden samt ge bättre resursutnyttjande, leda till samsyn och utveckling av arbetsmetoder. Under 2022 har fokus på arbetet varit att genomföra projekt och utbildningsinsatser samt att fortsätta utveckla arbetsformer och processer för samverkan.

Tillsynsvägledningen för förorenade områden drivs sedan flera år genom ett samverkansprojekt mellan Mälarlänen (Uppsala, Stockholm, Dalarna, Gotland, Södermanland, Västmanland och Örebro). Ansvaret för att anordna utbildningar fördelas mellan länen genom avtal och en flerårig fördelningsplan. Projektet leds genom ett delat ledarskap mellan två län, för närvarande Uppsala och Dalarna. En samordnargrupp med representanter från samtliga län fungerar som styrgrupp för projektet samt ansvarar för övergripande frågor som exempelvis ramavtal.

6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling

Regionala åtgärdsprogram för miljömålen

Länsstyrelsen samordnar det regionala miljömålsarbetet, bland annat genom att ta fram regionala åtgärdsprogram och följa upp och redovisa regional utveckling och status för miljömålen. Med koppling till detta arbete har länsstyrelsen genomfört miljöövervakning i länet i enlighet med befintligt miljöövervakningsprogram. Genomfört arbete med koppling till miljömålen redovisas under övriga avsnitt i detta kapitel (Naturvård och miljöskydd), i kapitlet Energi och klimat, samt genom återrapporteringar av uppdrag till centrala myndigheter.

Länsstyrelsen har under året arrangerat två möten med Uppsala läns miljö- och klimatråd. Rådet har utgjort ett viktigt strategiskt forum för bland annat förankring och uppföljning av Färdplan för ett hållbart län med dess fyra regionala åtgärdsprogram för miljömålen inom områdena minskad klimatpåverkan, ekosystem och biologisk mångfald, vatten och samhällsutveckling.

Inom ramen för Färdplan för ett hållbart län genomförde länsstyrelsen under året implementering och uppföljning av åtgärdsprogrammen för minskad klimatpåverkan, ekosystem och biologisk mångfald samt vatten. För klimatarbetet sker ytterligare redovisning under verksamhetsområdet Energi och klimat. Den första programperioden för åtgärdsprogrammet för minskad klimatpåverkan tog slut 2022 och länsstyrelsen har därför påbörjat arbetet med att aktualisera programmet inför nästa programperiod. Det har skett genom bland annat en enkät samt förankring med Uppsala läns miljö- och klimatråd.

Under 2022 påbörjade länsstyrelsen framtagandet av den fjärde och sista delen av Färdplan för ett hållbart län – åtgärdsprogrammet för miljömässigt hållbar samhällsutveckling. Framtagandet sker i bred samverkan med berörda aktörer i länet och ett dialogmöte med syfte att inhämta idéer och synpunkter på programmets innehåll genomfördes i oktober. Åtgärdsprogrammet skickas ut på remiss i början av 2023 och ska enligt plan beslutas av landshövdingen i juni.

Den 25 november arrangerade länsstyrelsen en kombinerad inspirationsträff och ceremoni för nya hållbarhetslöften på Uppsala slott. Kommun- och regionledningarna deltog tillsammans med löftestecknare och kontaktpersoner för befintliga hållbarhetslöften för klimat, biologisk mångfald och vatten. Fyra aktörer (Fresenius Kabi, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Sjöutsikt AB och Öregrunds golfklubb) tecknade hållbarhetslöften för vatten respektive minskad klimatpåverkan.

Regional årlig uppföljning av miljömålen i Uppsala län

Länsstyrelsen sammanställer årligen en regional uppföljning av miljötillståndet för de 15 nationella miljökvalitetsmål som berör länet samt gör en regional bedömning av måluppfyllelsen för tolv av målen. 2022 års regionala årliga uppföljning av miljömålen visar att enbart miljökvalitetsmålet Bara naturlig försurning bedöms vara möjligt att nå och att Frisk luft är nära att nås till 2030. Utvecklingstrenden bedöms vara negativ för miljökvalitetsmålen Ingen övergödning och Ett rikt växt- och djurliv. Trenden för målet Frisk luft bedöms vara positiv medan den för Giftfri miljö är oklar (tillräckliga underlag för utvecklingen i miljön saknas, det är inte möjligt att ange utvecklingsriktning). För övriga elva miljökvalitetsmål är utvecklingstrenden neutral.

Övrigt arbete med koppling till miljömålen

Länsstyrelsen deltar i ett länsövergripande kemikalienätverk tillsammans med Region Uppsala, Kunskapscentret Arbets- och miljömedicin och samtliga länets kommuner. Nätverket syftar till att skapa en plattform för samarbete och gemensamt kunskapsutbyte inom kemikalieområdet, och därigenom verka för bland annat

ökad måluppfyllelse av miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. Under 2022 anordnades ett möte inom nätverket med fokus på PFAS.

Flera av länsstyrelsens ordinarie och löpande verksamheter genomför åtgärder och insatser som ger stöd till kommunerna i deras arbete för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Som exempel kan nämnas arbete med åtgärdsprogram för hotade arter, friluftsliv, invasiva främmande arter, lokala naturvårdsinsatser (inklusive pollinering) och lokala vattenvårdsinsatser, planhandläggning, tillsynsvägledning, tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet, vattendomar samt vattenförvaltning. De underlag som kan användas av kommunerna som stöd i samhällsplaneringen finns samlade i Planeringskatalogen, ett digitalt verktyg som uppdateras kontinuerligt. Statusklassning av länets vatten utifrån EU:s ramdirektiv för vatten är ett underlag som utgör ett stöd i samhällsplanering, prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet samt vatten-verksamhet. Det finns presenterat i databasen Vatteninformationssystem Sverige (VISS).

Flera program för regionala miljöåtgärder finns framtagna, de är alla starkt sammankopplade och ska ses som komplement till varandra. Utöver redan nämnda åtgärdsprogram för miljömålen inom ramen för Färdplan för ett hållbart län finns bland annat regional handlingsplan för klimatanpassning, Vatten-myndigheternas åtgärdsprogram för vatten enligt EU:s ramdirektiv för vatten, havsplanering, regional vattenförsörjningsplan och handlingsplan för regional livsmedelsförsörjning.

14§ Miljöprövningsdelegation

Under 2022 fortsatte det nationella samverkansarbetet inom nätverket för miljöprövningsdelegationer. Under året har två nätverksträffar för samtliga ordförande och sakkunniga genomförts. Fokus har som tidigare år legat på kompetensutveckling och diskussioner har förts om arbetssätt och sakfrågor i syfte att hitta goda exempel och få en likartad hantering och underlag för bedömning över landet.

Samverkan har därutöver bedrivits i organisationens samverkansgrupp som består av en företrädare för varje miljöprövningsdelegation. Samverkansgruppen har bland annat fortsatt arbetet med befintliga beslutsstöd. I övrigt har det förts diskussioner om samverkan och samsyn kring statistik, handläggningstider, bransch-specifika frågor, ändringar i lagstiftning och praxis samt handläggningsformer.

Mallar och rutiner har reviderats under året och flera nya har tagits fram med syfte att höja kvaliteten på arbetet. Ett nytt arbetssätt med planeringsverktyg på handläggarnivå, innehållande olika hålltider för ingående moment, har arbetats fram och implementerats i slutet av året. Syftet är att lättare få översikt, planera sin arbetstid samt att använda för arbetsfördelning och sammantaget minska handläggningstiderna. Under året har en enkät tagits fram som kommer att skickas ut till de verksamhetsutövare som fått sin verksamhet prövad vid miljöprövningsdelegationen. Enkäten innehåller frågor om hur de upplevt prövnings-processen och vårt bemötande. Syftet är att få underlag till eventuella förbättringar.

Under året har fler ärenden avgjorts i miljöprövningsdelegationen än året innan, 57 jämfört med 46 för 2021. Av de ärenden som rörde helprövningar och ändringstillstånd, 23 stycken, avgjordes 70 procent inom 180 dagar. Under 2022 kom det in 46 nya prövningar till Miljöprövningsdelegationen i Uppsala län, varav 18 för Uppsala län.

1A4 Bevarandeplaner Natura 2000-områden

Länsstyrelsen har tagit fram förslag till nya bevarandeplaner för Natura 2000-områdena Bredfors och Båtfors. Förslagen har tagits fram i samverkan med länsstyrelserna i Gävleborgs och Dalarnas län för att förbättra kunskapen och dialogen om naturvärden i och kring Dalälven. Verksamhetsutövare (Vattenfall och Fortum) har fått möjlighet att lämna synpunkter i ett tidigt skede som ett led i samverkansprocessen inför

nationella planen för moderna miljövillkor (NAP). Därefter har förslagen skickats på remiss till berörda sakägare, och planerna kan fastställas i början av 2024.

1A5 Nationella planen för moderna miljövillkor

Länsstyrelsen arbetar med genomförandet av den nationella planen för moderna miljövillkor. Arbetet bedrivs verksamhetsövergripande för att säkerställa att alla allmänna intressen beaktas. Samverkansprocessen pågår i de fyra kvarvarande prövningsgrupperna Sagån, Örsundaån, Fyrisån och Dalälven nedre. Samverkansprocessen i den tidigaste prövningsgruppen – Tämnarån – avslutades i samband med att verksamhetsutövarna lämnade in sina ansökningar om omprövning till Mark- och miljödomstolen. Domstolsprövningen av dessa anläggningar pågår.

Länsstyrelsen har genomfört möten med samtliga verksamhetsutövare i de prövningsgrupper som enligt planen ska lämna in sina ansökningar: Sagån, Örsundaån och Fyrisån. Under det andra halvåret har alla verksamhetsutövare anlitat konsulter för de undersökningar som ska göras och för att få hjälp med de kommande ansökningarna.

Inom samverkansprocessen för prövningsgrupp Dalälven nedre har regelbundna möten genomförts med verksamhetsutövarna för de stora kraftverken. Samverkansprocessen bygger där vidare på ett tidigare samarbetsprojekt, Hållbar vattenkraft i Dalälven, vilket är en fördel då ansökningarna enligt planen ska lämnas in redan den 1 februari 2024. Prövningsgruppen innehåller också ett mindre kraftverk där ett ägarbyte genomfördes under slutet av året. Länsstyrelsen avser att genomföra en i stort sett separat samverkansprocess för det kraftverket.

Dalälven nedre är ett komplext system med stora vattenkraftverk, höga naturvärden och flera Natura 2000-områden. Naturvärden inom prövningsgruppens geografi påverkas dels av vattenkraftverken, dels av reglering i kraftverk uppströms med senare prövningsdatum. På grund av komplexiteten har länsstyrelsen tagit initiativ till och genomfört flera möten för övergripande myndighetssamverkan med Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

1A6 Handlingsplan för grön infrastruktur

Under 2022 har länsstyrelsen samverkat med Upplandsstiftelsen i ett pilotprojekt för att stärka den gröna infrastrukturen i odlingslandskapet på Gräsö, Östhammars kommun. Projektet har finansierats med särskilda medel från Naturvårdsverket. Upplandsstiftelsen har i samarbete med privata markägare restaurerat cirka 20 hektar naturbetesmarker som enligt handlingsplanen ligger inom en värdetrakt för odlingslandskapet på Gräsö. Åtgärderna har resulterat i röjda och stängslade naturbetesmarker med beteshävd.

1A7 Tillsyn strandskydd

Länsstyrelsens egeninitierade strandskyddstillsyn under året har fokuserat på att minska olaglig exploatering inom naturreservat med grunda havsvikar. Tillsynsprojekten löper över flera år och fortsatt tillsynsarbete är nödvändigt. Över tid har den egeninitierade tillsynen medfört minskad olaglig exploatering och ökat medvetenheten om strandskyddslagstiftningen. Länsstyrelsen har väglett kommunerna i länet genom att löpande svara på de frågor som kommer in. Länsstyrelsens arbete med överprövning av strandskyddsdispenser redovisas i särskild ordning till Naturvårdsverket.

1A8 Förorenade områden

Länsstyrelsen arbetar med bidragsobjekt utifrån flera spår för att bidra till att öka takten i åtgärdsarbetet. Ett etablerat arbetssätt är att som projektledare driva miljötekniska markundersökningar av flera objekt inom en bransch. På så sätt erhålls samordningsvinster och ett större underlag för prioriteringar i det fortsatta utrednings- och åtgärdsarbetet. Under 2022 slutfördes utredningsarbete av fyra järnbruk enligt MIFO fas 2.

Länsstyrelsen är också pådrivande för att kommunerna ska ta på sig en roll som huvudman och för att stötta kommunerna i det pågående arbetet. Under 2022 anordnade länsstyrelsen en informationsträff med vägledning om huvudmannaskap för finansiering av undersöknings- och åtgärdsprojekt finansierade med statliga bidragsmedel. Programmet innehöll bland annat allmän information om huvudmannaskap från SGU och erfarenheter från en aktiv huvudman från ett pågående bidragsprojekt i Uppsala kommun.

1B2 Miljökvalitetsnormer luftkvalitet

Uppsala kommun antog 2014 ett åtgärdsprogram för att klara Miljökvalitetsnormer (MKN) för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO2). Under 2021 tog kommunen fram ett nytt åtgärdsprogram där länsstyrelsen var remissinstans. Åtgärdsprogrammet består av flera faktiska åtgärder som är uppdelade på två åtgärdsområden, ett åtgärdsprogram med åtgärder för att klara miljökvalitetsnormen för kvävedioxid på Kungsgatan samt ett handlingsprogram med åtgärder för att nå miljökvalitetsmålet Frisk luft och förebygga överskridande av miljökvalitetsnormer för luftkvalitet. Åtgärderna har genomförts enligt plan.

Enligt kommunens mätresultat överskrids normvärdena tidvis på delar av Kungsgatan. Men under de senaste två åren har MKN för partiklar (PM10) samt för kväveoxid klarats för Kungsgatan i Uppsala. Dygns-medelvärdet för PM10 överskreds 12 respektive 4 dygn av tillåtna 35 dygn (dygnsnormen 50 mikrogram per kubikmeter luft). Dygnsmedelvärdet för kvävedioxid överskreds 2 dygn mot tillåtna 7 dygn (dygnsnormen 60 mikrogram kvävedioxid per kubikmeter luft) för både 2021 och 2022.

1B3 Naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv m.m. (exklusive delar av vilt- och rovdjursförvaltningen)

Under processen kring områdesskydd sker samverkan mellan länsstyrelsen samt privata markägare, skogs-bolag, kommuner, ideella föreningar och Naturvårdsverket. I år har länsstyrelsen beslutat om tre nya statliga naturreservat. Ett befintligt reservat har utvidgats. Dessutom har tre nya kommunala naturreservat bildats under året.

Länsstyrelsen har föreslagit fyra nya eller utvidgade SPA-områden för skydd av sjöfåglar i syfte att stärka Natura 2000-nätverket enligt EU:s fågeldirektiv.

Marint

Länsstyrelsen har under 2021–2022 lett ett utvecklingsprojekt som resulterat i förslag till metodik för övervakning av bottenvegetation i grunda havsvikar. Kustlänen i Bottniska viken och SLU Artdatabanken deltog i projektet. I samband med detta har länsstyrelsen byggt upp förmåga att genomföra undersökningar i grunda vattenmiljöer genom snorkling och drönare, och deltagit i utveckling av fjärranalysmetoder för kartläggning av bottenvegetation.

Länsstyrelsen har kartlagt art- och habitatdirektivets marina naturtyper *laguner* samt *stora vikar och sund* som ett viktigt underlag för förvaltning av länets kustvattenmiljö.

Länsstyrelsen har deltagit i pilotprojektet Ekosystembaserad havsförvaltning i södra Bottenhavet som syftar till att utveckla ett arbetssätt för adaptiv och hållbar förvaltning med tydligt regionalt inflytande och delaktighet.

Förvaltning av skyddad natur

En stor del av arbetet har genomförts inom regleringsbrevsuppdragen 3C6 och 3C7, vilket redovisas i särskild ordning till Naturvårdsverket.

Landshövdingen har under året besökt ett naturreservat i månaden för att uppmärksamma betydelsen av skyddad natur för biologisk mångfald, friluftsliv och lokalt entreprenörskap. Politiker från samtliga besökta kommuner har deltagit och därmed fått inblick i skyddad natur i sin kommun och möjlighet att diskutera

naturvårdsfrågor med länsstyrelsen. Flera av besöken har genomförts i samverkan med lokala aktörer. Förutom dialogen med deltagarna har besöken även resulterat i minst ett 30-tal inlägg på länsstyrelsens sociala medier, en debattartikel i Uppsala nya tidning och nyhetsartiklar i olika regionala dagstidningar.

Länsstyrelsen förvaltar 149 naturreservat i Uppsala län. I detta arbete har cirka 120 lokala och regionala företag anlitats till ett värde av cirka 14 miljoner kronor. Några av resultaten från dessa uppdrag är restaurerade skogsbeten och brynmiljöer, hävdade ängs- och betesmarker och begränsade angrepp av granbarkborre i några av länets mest värdefulla kalkbarrskogar. Genom projekt i samverkan med markägare och lokala aktörer har länsstyrelsen genomfört åtgärder för att väsentligt öka tillgängligheten för olika målgrupper i två av länets naturreservat.

Länsstyrelsen har under året givit övriga förvaltare av statliga naturreservat i länet möjlighet att söka medel för åtgärder i reservaten. Totalt beviljades medel för cirka 1,8 miljoner kronor, huvudsakligen för restaurering av naturtyper och anordningar.

Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har gemensamt inlett regional samverkan kring frågor om våtmarks-restaurering. Inom våtmarksuppdraget har länsstyrelsen samverkat med Upplandsstiftelsen, markägare och lokala entreprenörer. Det har resulterat i utredningar och underlag för framtida arbete samt i restaurerad hydrologi och borttagen igenväxningsvegetation i olika typer av våtmarker, främst rikkärr som är en nationellt prioriterad naturtyp.

Invasiva främmande arter
Länsstyrelsen har som en första övergripande tillsynsinsats skickat ut informationsbrev till samtliga fastighetsägare som har kända förekomster av invasiva växter listade på EU:s förordning om invasiva främmande arter. I brevet informeras fastighetsägaren om sitt ansvar enligt förordningen som innebär både att hindra spridning och utrota kända förekomster av invasiva växtarter.

Länsstyrelsen har genomfört en upprepad bekämpning av vresros i Billuddens naturreservat samt bekämpning i de närliggande områdena Häcksören och Långsandsörarna.

Övrig medverkan i lokal media har skett med anledning av de 22 nya arterna på EU:s förordning för invasiva främmande arter. Länsstyrelsen har deltagit och lagt upp inlägg på sociala medier i den nationella informationskampanjen mot invasiva främmande arter.

Länsstyrelsen har utlyst medel för kommuner och Upplandsstiftelsen för åtgärder mot invasiva arter. Länsstyrelsen har deltagit i möten och seminarier med länsöverskridande nätverk och nationella myndigheter. Under vintern har länsstyrelsen initierat ett möte för länets kommuner, Trafikverket, forskare och andra regionala aktörer i syfte att ge stöd för att utveckla kommunernas arbete mot invasiva främmande arter men även förbättra samarbetet och kunskapen om invasiva främmande arter hos länets aktörer.

Åtgärdsprogram för hotade arter
En stor del av arbetet har genomförts inom regleringsbrevsuppdragen 1B3 och 3A7, vilket redovisas i särskild ordning till Naturvårdsverket. Uppsala län berörs av cirka 70 åtgärdsprogram för hotade arter. Under 2022 har länsstyrelsen genomfört inventeringar och åtgärder inom 45 program.

I början av juni genomfördes den tredje nordiska gölgrodekonferensen med deltagare från Sverige, Norge och Finland. Konferensen arrangerades på Örskär med Länsstyrelsen i Uppsala län som värd. Under konferensen diskuterades ett utökat samarbete mellan länderna för att bevara arten samt att verka för större kunskap om artens historia och invandring i Norden.

Flera intressanta upptäckter har gjorts i samband med årets inventeringar. Inom åtgärdsprogrammet för bin och småfjärilar på torräng har de två vildbiarterna märgelsandbi och fransgökbi eftersökts i lerslänter i hela Uppsala län. Någon av arterna har påträffats på sammanlagt 15 lokaler i Uppsala län, vilket innebär att länet tillsammans med Östergötlands län har särskilt ansvar för att bevara populationen i landet.

I samband med att bevarandeplaner för Natura-2000 områden runt Dalälven skulle uppdateras inventerades (inom ramen för åtgärdsprogrammet för ävjepilört) ävjebroddsamhällen i Uppsala läns del av Dalälven. Glädjande visade det sig att ävjepilört finns kvar i länet.

Inom biogeografisk uppföljning och åtgärdsprogram för hotade arter har inventering av asknätfjäril utförts på länets alla kända lokaler. Dessutom har en förflyttning av larvkolonier genomförts till en ny lokal för tredje året i rad, med gott resultat.

En satsning har genomförts för att få aktuell information om länets samtliga kända förekomster av fältgentiana, vilka inventerades under året.

Länsstyrelsen har initierat länets första stående faunadepå som en kompensationsåtgärd i samband med nedtagning av alléträd i Ekolsunds slottspark. Faunadepån står i Djurgården, synlig från riksvägen.

Inom åtgärdsprogrammet för mosippa har, i samarbete med länsstyrelsens reservatsförvaltning och personal från Försvarsmakten, en lyckad bränning genomförts på Marma skjutfält i maj, med kommunikation genom Sveriges Radio P4-Uppland. I ett angränsande område har stöd getts för att precisera en avverkning för att gynna alvarvägstekel.

Lokala naturvårdssatsningar

En stor del av arbetet inom LONA har genomförts inom regleringsbrevsuppdraget 3A7, vilket redovisas i särskild ordning till Naturvårdsverket.

Under 2022 har totalt 52 LONA-projekt drivits i länet, ytterligare elva har beviljats bidrag men har inte hunnit starta. Vid årsskiftet 2022/2023 finns minst två aktuella LONA-projekt i var och en av länets kommuner. Tre av kommunerna har tio eller fler aktuella projekt vardera.

Av de 52 LONA-projekt som drivits i Uppsala län under 2022 handlar 16 om våtmarker och fem om pollinering.

Friluftsliv

En stor del av arbetet har genomförts inom regleringsbrevsuppdraget 3B7, vilket redovisas i särskild ordning till Naturvårdsverket.

För att nå de tio nationella friluftsmålen i Uppsala län arbetar länsstyrelsen och andra regionala aktörer samordnat med friluftslivsfrågor. Friluftslivet i länet bidrar till folkhälsa, ökad kunskap om natur- och kulturmiljöer hos allmänheten och hållbar utveckling på landsbygderna och i tätorterna.

Länsstyrelsen bjöd under våren in till den årligt återkommande regionala konferensen för friluftsliv för dialog, erfarenhetsutbyte och samverkan. Årets tema var Friluftslivet i en tid av förändring och innehöll bland annat diskussioner om nutid och framtid ur ett friluftsperspektiv liksom samtal inför valet med politiker från länet.

Med syfte att utveckla stöd för informationsspridning, erfarenhetsutbyte och fortbildning för länets kommuner och andra aktörer för att effektivare kunna arbeta mot friluftsmålen har en digital samarbets-plattform byggts upp. Tillsammans med länsstyrelserna i grannlänen har länsstyrelsen också arrangerat

frukostseminarier för länens kommuner med syfte att ge verktyg och inspiration som underlättar i kommunernas arbete med friluftslivsfrågor. Fokus på seminarierna har varit på hur arbetet med friluftsliv kan organiseras och om utveckling av friluftslivsplaner. Detta samarbete planeras att fortsätta under 2023.

En kartläggning och analys av aktörer och verksamhet i länet som bidrar till uppfyllelse av de friluftspolitiska målen har påbörjats under året och kommer att avslutas i början av 2023. Syftet med kartläggningen är att skapa överblick, kartlägga behov och lägga en bra grund för fortsatt effektivt och målinriktat arbete mot friluftsmålen.

Med syfte att inspirera till och underlätta för upplevelser i naturen tas ett årligt utflyktsprogram fram i samarbete med Upplandsstiftelsen och Biotopia. I Utflyktsprogrammet för våren och sommaren 2022 samlades 80 utflykter i Uppsala läns natur. Kommuner, naturskolor, Upplandsstiftelsen, Biotopia och en mängd olika ideella föreningar står för arrangemangen, och länets bibliotek hjälper till att sprida programmet. Länsstyrelsen deltar även i ett Mistra-projekt för att utveckla mobilappen Naturkartan. Under utesäsongen 2022 genomfördes en kampanj på länsstyrelsens sociala medier med flertalet inlägg och filmer kring allemansrätten. Särskilt fokus låg på att visa hänsyn när man rör sig vid odlad mark och hagar.

Rovdjur

En stor del av arbetet inom vilt- och rovdjursförvaltningen har genomförts inom regleringsbrevsuppdraget 3A7, vilket redovisas i särskild ordning till Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen inventerar årligen stora rovdjur samt har miniminivåer för de arter som har Uppsala län som utbredningsområde. Under 2022 kunde det konstateras att ett genetiskt viktigt vargpar fortsätter hävda revir och att det skett en föryngring med minst åtta valpar. Länsstyrelsen har under året jobbat mycket med informationsinsatser i vargreviret, bland annat genom att ringa upp alla fårägare inom revirets gränser.

1D2 Avfallsbrottslighet

Länsstyrelsen har deltagit och fortsätter att delta aktivt i nationell samverkan med övriga länsstyrelser där erfarenhetsutbyte stärkt kompetens och lett till en likvärdighet i uppdraget men med anpassning till regionala skillnader och utmaningar. Goda kontakter med andra länsstyrelser med motsvarande uppdrag innebär ett stöd för arbetet eftersom det är ett nytt uppdrag där rutiner och informationsmaterial behöver tas fram.

Länsstyrelsen har under året lyft in avfallsbrottsligheten i den regionala miljöbrottssamverkan. Vid samverkansträffen i november informerade länsstyrelsen kommunernas miljöinspektörer om avfallsbrottslighet i Sverige, länsstyrelsens och kommunernas uppdrag samt gemensamma tillsynsinsatser framöver. Resultatet av informationen innebär en ökad kompetens och förståelse för avfallsområdet i stort och avfallsbrottslighet i synnerhet.

Eftersom avfallsbrottslighet ofta är förknippad med annan typ av brottslighet; narkotika, penningtvätt etcetera har uppdraget lyfts vid samverkansmöte för poliser och kommunala brottsförebyggande samordnare. Genom att lyfta avfallsbrottsligheten i forum där miljöbrott vanligtvis inte diskuteras i stor omfattning ökar medvetenheten för problematiken. Det är av stor vikt att samarbeta och se samband mellan olika typer av brottslighet för att arbeta förbyggande och därmed minska avfallsbrotten i länet, något som länsstyrelsen upplever har påbörjats i och med deltagande på detta tvärsektoriella möte.

Länsstyrelsen har lyft frågan för kommunernas miljöchefer vid miljöchefsmöte i december. Där togs avfallsbrottslighet, lagstiftningsförändringar samt vikten av samarbete mellan kommuner och länsstyrelse för att komma åt illegal avfallshantering upp. En effekt av detta är ökad förståelse för avsättning av personella resurser för arbete med förebyggande tillsynsinsatser på anläggningar där avfall hanteras samt vid nationella avfallstransporter.

3C2 Förstudie vägledning miljötillståndsprövning mm

Det finns ingen länsstyrelsespecifik information att rapportera då uppdraget innebär att länsstyrelserna ska samråda med Naturvårdsverket i deras uppdrag att genomföra en förstudie.

Arbete inom jämställdhet och jämlikhet

Personal som arbetar med miljö- och naturfrågor har som stående inslag under året haft övningar och informationspass för att öka jämställdhet och jämlikhet bland egen personal såväl som besökare i länets naturreservat.

Under året har en rutin tagits fram för att säkerställa ett jämställt bemötande i mötessituationer i arbetet med bland annat tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet och förorenade områden. Rutinen beskriver vilka förberedelser man bör vidta inför ett möte, vad man ska tänka på under mötessituationen samt efter mötet. Under året planerades även en utbildningsinsats i jämlikt bemötande, som genomfördes i januari 2023.

Naturvårdshandläggare har under året genomgått en fördjupningsutbildning i normer och genus samt genomfört en enkätstudie i två naturreservat i syfte att göra länets friluftsliv mer jämställd och jämlikt.

Vid arrangerandet av Knivstakonferensen, liksom i arbetet med Färdplan för ett hållbart län, har länsstyrelsen beaktat jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet, till exempel i sammansättning av program för konferens och möten.

Resultatbedömning

3§ p 9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

Gott: Länsstyrelsen har bevakat allmänna och enskilda intressen inom sakområdena samt levererat interna underlag och svarat på externa remisser med god kvalitet. Inkommande ärenden har avgjorts i stort sett inom handläggningstiderna. Resultatet för uppdraget bedöms vara gott. Vi noterar dock en viss ökning av ärendebalansen.

6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling

Utmärkt: Länsstyrelsens arbete med Färdplan för ett hållbart län, med regionala åtgärdsprogram för miljömålen, skapar förutsättningar för samverkan och ökat engagemang för miljöarbetet i länet. Många aktörer i länet tecknar frivilliga avsiktsförklaringar, så kallade hållbarhetslöften, och åtar sig att genomföra åtgärder. Färdplanen är brett förankrad i länet och åtgärder genomförs av aktörer inom olika typer av verksamhetsområden. Färdplanen bidrar till en ökad takt i genomförandet av åtgärder inom områden som såväl regionalt som nationellt pekats ut som viktiga att fokusera på; klimat och energi, biologisk mångfald, vatten samt samhällsutveckling. Resultatet för området bedöms som utmärkt.

14§ Miljöprövningsdelegation

Gott: Antal beslutade ärenden inom miljöprövningsdelegationen ökade 2021 jämfört med 2020 samtidigt som måluppfyllelsen för handläggningstiderna var i nivå med 2021. Parallellt har arbete med mallar och rutiner genomförts för att säkerställa hög kvalitet och effektiv handläggningsprocess. Resultatet för området bedöms som gott.

1A4 Bevarandeplaner Natura 2000-områden

Utmärkt: Ett omfattande arbete har lagts ner på att ta fram målformuleringar och tydliggöra områdenas ekologiska förutsättningar för svämnaturtyper längs Dalälven. Formuleringarna bedöms vara väl

genomarbetade och förankrade internt, med andra berörda län och med berörda verksamhetsutövare. Arbetet har löpt enligt plan och resultatet för uppdraget bedöms vara utmärkt.

1A5 Nationella planen för moderna miljövillkor

Utmärkt: Arbetet bedrivs med hög prioritet och hög kompetens. Uppdraget är högt prioriterat i länsstyrelsens verksamhetsplan och kompetensförsörjning till uppdraget säkerställs genom styrgrupp och kontinuerlig intern dialog. I de tre nästkommande prövningsgrupperna genomförs samverkan enligt plan. I prövningsgruppen Dalälven nedre borgar en god och långtgående samverkan och dialog mellan länsstyrelserna i Uppsala, Dalarnas och Gävleborgs län samt de stora vattenkraftsbolagen för ett gott resultat i samverkansprocessen. Resultatet för uppdraget bedöms vara utmärkt.

1A6 Handlingsplan för grön infrastruktur

Utvecklingsbehov: Konkreta åtgärder inom ett pilotprojekt har uppvisat bra resultat, men på länsnivå är effekten marginell. Volymen på arbetet har varit otillräcklig i förhållande till länets areal samt antalet markägare och andra avnämare. Resultatet för uppdraget bedöms som utvecklingsbehov.

1A7 Tillsyn strandskydd

Utvecklingsbehov: Den egeninitierade tillsynen är otillräcklig i förhållande till tillsynsbehovet och handläggningstiderna är otillfredsställande. Flera objekt i behov av tillsyn är identifierade men har inte hunnits med. Resultatet för uppdraget bedöms därför ha utvecklingsbehov. Den förstärkning som tillkommit för strandskyddstillsyn är nödvändig och målsättningen är att det ska resultera i fler tillsynsinsatser under 2023.

1A8 Förorenade områden

Gott. Länsstyrelsen är pådrivande i det tillsynsdrivna arbetet genom att ställa krav på utredningar och åtgärder samt genom att prioritera, ansöka om bidrag samt stödja huvudmännen i det bidragsfinansierade arbetet. Resultatet för uppdraget bedöms vara gott.

1B2 Miljökvalitetsnormer luftkvalitet

Gott. Länsstyrelsens bedömning är att trenden av minskande halter, främst av partiklar men också av kvävedioxid fortsätter. Länsstyrelsens bedömning är att framtaget åtgärdsprogram kommer att påverka koncentrationerna och underlätta att på sikt stabilt klara MKN. Resultatet för uppdraget bedöms vara gott.

1B3 Naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv m.m. (exklusive delar av vilt- och rovdjursförvaltningen)

Utmärkt: Länsstyrelsen leder och samordnar samtliga delar av uppdraget genom väl fungerande samverkan och samarbete med kommuner, andra myndigheter, skogsbolag, ideella organisationer, fastighetsägare och allmänhet. Länsstyrelsen bidrar till att upprätthålla gynnsam bevarandestatus i länet genom att ligga över sin miniminivå för varg och lodjur enligt det senaste inventeringsresultatet. Resultatet för uppdraget bedöms vara utmärkt.

1D2 Avfallsbrottslighet

Gott. Länsstyrelsen har under året deltagit aktivt i nationell samverkan samt informerat i olika forum för en ökad medvetenhet av hur avfallsbrottslighet kan se ut, vilka tillsynsinsatser som kan krävas för att leda till uppklarning av brott samt möjliggjort för kortare kontaktvägar inom och utanför organisationen. Resultatet för uppdraget bedöms vara gott.

Areella näringar

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p10 Lantbruk och landsbygd	Länsstyrelseinstruktion
3§ p11 Fiske	Länsstyrelseinstruktion
4§ p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Länsstyrelseinstruktion
4§ p3 I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Länsstyrelseinstruktion
16§ Delegation för rennäringsfrågor	Länsstyrelseinstruktion
1A2 Regionalt livsmedelsstrategiarbete	Regleringsbrev
1A9 Målsättningar för hantering av EU-stöd	Regleringsbrev
1A10 Landsbygdsprogrammet samt Havs- och fiskeriprogrammet	Regleringsbrev
1A11 EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Regleringsbrev
1C2 Omarrondering i Dalarna, Värmland och Västra Götaland	Regleringsbrev
1D3 Markärenden ovanför odlingsgränsen	Regleringsbrev
1D5 Långsiktigt hållbar rennäring	Regleringsbrev
1D6 Ersättning för skada på fisk och fiskeredskap	Regleringsbrev
1D8 Renbetesavtal	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Besluta om och kontrollera jordbrukarstöd till jordbruksföretagare som direktstöd och stöd inom Landsbygdsprogrammet.
- Kontrollera vissa andra stödformer till jordbrukare som Jordbruksverket handlägger, till exempel stöd för djuromsorg.
- Inom ramen för landsbygdsprogrammet besluta olika landsbygdsstöd som företagsstöd, miljöinvesteringar och projektstöd och arbeta med samarbetsprojekt kopplat till livsmedelsstrategin.
- Erbjuda kompetensutveckling, information och rådgivning till lantbrukare och företagare på landsbygden.
- Ansvara för ängs- och betesmarksinventering.
- Ansvara för behörighetsutbildningar för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus.
- Ansvara för tillsyn av flyghavre och vissa skadegörare.
- Ansvara för regionalt genomförande av de fiskeripolitiska målen för yrkesfiske och vattenbruk samt hållbar förvaltning och skydd av fiskbestånd.
- Ansvara för handläggning av jordförvärvsärenden vid köp av jord- och skogsbruksfastigheter.
- Förordna fisketillsynspersoner och ansvara för olika fiskevårdsåtgärder.
- Handlägga stöd inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

Målet för areella näringar, landsbygd och livsmedel är att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.

Riksdagen har även beslutat om ett övergripande mål för *livsmedelskedjan*:

- En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Det övergripande målet för *fiskepolitiken* är att bidra till livskraftiga fisk- och skaldjursbestånd, ett hållbart fiske och hälsosamma ekosystem samt att stärka måluppfyllnaden i Maritima strategin och Livsmedelsstrategin.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Areella näringar (60–62)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	31,1	33,2	33,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	23,9	26,6	26,9
Antal årsarbetskrafter män	7,3	6,6	6,6
Antal ärenden, inkomna och upprättade	9 159	9 343	9 539
Antal beslutade ärenden	12 444	9 761	10 483
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3 456	4 772	5 133
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	35 299	36 027	36 783
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	1 448	1 150	2 948

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2022	År 2021	År 2020
Andel ekologisk brukad jordbruksmark (%)	En konkurrenskraftig livsmedelskedja	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket[1)]	[3)]	*	19	19
Areal betesmarker och slåtterängar (ha)	Miljömål Ett rikt odlingslandskap	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket[1)]	[3)]	15 655	15 969	16 075

* Det saknas färdig statistik för 2022 när det gäller ekologiskt brukad mark.

1) Jordbruksverkets statistikdatabas.

2) Länsstyrelsens register.

3) Länsstyrelsen i Uppsala län har valt att inte ta fram målvärde.

Antalet beslutade ärenden har ökat jämfört med de två föregående åren trots att antalet årsarbetskrafter har minskat under samma tidsperiod. Delvis beror det på införandet av ett nytt, mer effektivt arbetssätt vad gäller jordbrukarstöden. Delvis beror det på att Länsstyrelsen i Uppsala län periodvis har tagit hjälp av länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborgs och Västra Götalands län, vilket inte syns i antalet årsarbetskrafter.

Resultatredovisning

Jordbrukarstöd

Länsstyrelsen handlägger och kontrollerar gårdsstöd, förgröningsstöd, stöd till unga lantbrukare, nötkreatursstöd, kompensationsstöd, stöd för ekologisk produktion och omställning till ekologisk produktion samt miljöersättningar för betesmarker och slåtterängar, restaurering av betesmarker och slåtterängar, vallodling, skötsel av våtmarker och dammar, skyddszoner samt minskat kväveläckage. Länsstyrelsen upprättar också åtagandeplaner för betesmarker och slåtterängar, planer för våtmarker och dammar samt restaurering av betesmarker och slåtterängar.

Verksamheten omfattar även ajourhållning av vissa block med markklass, kontroll av djurvälfärdsersättningar och hotade husdjursraser som handläggs av Jordbruksverket och registerkontroller för CDB (nötkreatur), får och get samt gris.

Handläggningstider och måluppfyllelse

Länsstyrelsen tog emot och hanterade 2 545 SAM-ansökningar 2022. En SAM-ansökan kan innehålla flera olika typer av ansökningar och stöd, betalningarna sker i flera omgångar. Under 2022 beslutade vi 21 520 ärenden för åren 2015–2022, av dessa var 15 291 beslut om stöd och slututbetalning och 2 484 beslut om delutbetalning. Både det nationella målet om minst 95 procent direktstödsutbetalningar samt målet om minst 85 procent delutbetalningar för miljöersättningar, ekologiska stödet och kompensationsstödet uppfylldes för 2022. Stödutbetalningarna är en viktig del av lönsamheten hos länets lantbrukare och bidrar till företagsutveckling och stärkt konkurrenskraft.

Det kvarstår fortfarande större mängd ärenden att handlägga från åren 2015–2021 trots att ärendebalansen har minskat väsentligt under 2022. Länsstyrelsen i Uppsala län har anlitat länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborgs och Västra Götalands län för stöd med handläggning under 2022. Dessutom har Länsstyrelsen i Västmanlands län bidragit med hjälp med arealkontroller på plats. Därmed kunde målet att vara klara i fält den sista oktober 2022 uppnås.

Inom miljöersättningen för betesmarker och slåtterängar inkom 67 ansökningar om särskild skötsel under 2022. Länsstyrelsen besökte 46 ansökningar i fält medan övriga kunde fastställas utan fältbesök. Syftet med åtagandeplanerna är att skötsel av marken främjar de natur- och kulturvärden som finns samt att bidra till att miljömålen uppfylls. De miljömål som främst berörs är *Ett rikt odlingslandskap* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Under 2022 inkom 17 nya åtagandeansökningar för skötsel av våtmarker och dammar. Länsstyrelsen besökte 11 i fält för fastställa åtagandet, övriga ansökningar kunde myndigheten fastställa utan fältbesök. Syftet med ersättningen är att gynna biologisk mångfald och minska växtnäringsläckage. Genom att ha ett åtagande där skötseln regleras bidrar ersättningen till en kontinuerlig skötsel och även till att uppnå flera miljömål. Det miljömål som främst gynnas är *Myllrande våtmarker*, men flera andra miljömål, exempelvis *Ingen övergödning* och *Levande sjöar och vattendrag,* gynnas av skötsel av våtmarker.

Det har inte varit möjligt att söka ersättning för restaurering av betesmarker och slåtterängar under 2022 eftersom det är en övergångsperiod mellan programperioderna i landsbygdsprogrammen. Länsstyrelsen genomförde tre slutbesiktningar av utförda restaureringar under 2022.

Landsbygdsstöd och fiskestöd

Länsstyrelsen handlägger ansökningar om stöd och utbetalningar inom landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet.

Effektivisering och förenkling
Länsstyrelsen har under året handlagt ansökningar om stöd och ansökningar om utbetalningar i landsbygdsprogrammet, och en utbetalningsansökning i havs- och fiskeriprogrammet. Länsstyrelsens handläggare har god kännedom om programmen vilket resulterar i en effektiv handläggning. Länsstyrelsen har arbetat mot uppsatta nationella mål och enligt Regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet som Jordbruksverket fastställde i januari 2022. Utbetalningar har prioriterats vilket medfört att effektiviteten i handläggningen ökat och att inneliggande balans för utbetalningar hållits på jämn nivå under året. Handläggarna utför handläggningskontroll av varandras ärenden i syfte att minimera fel och brister i handläggningen. Länsstyrelsen i Uppsala län har under året samverkat med länsstyrelserna i närliggande län för att uppnå bättre effektivitet i handläggningen. Handläggare som hanterar ansökan om stöd och ansökan om utbetalning i de olika länen har haft kontinuerliga och regelbundna möten för erfarenhetsutbyte.

Länsstyrelsen samverkar internt och med externa bidragsgivare och myndigheter, för att underlätta processen för de sökande vid beredning av ärenden och tillståndsgivning som berör ansökningar inom landsbygdsprogrammet samt havs- och fiskeriprogrammet. Effekten av samarbetet är att dubbelfinansiering av stöd kan undvikas.

Handläggningstider och måluppfyllelse
Ärendebalansen för ansökan om stöd inom landsbygdsprogrammet har sjunkit under året. Antalet ansökningar om stöd ökade under föregående år till följd av ett budgettillskott för övergångsåren 2021–2022. Dessa ärenden har fortsatt att hanteras detta år. Inom landsbygdsprogrammet har totalt 124 ansökningar om stöd och utbetalning kommit in under året och vid utgången av 2022 hade 169 ärenden blivit beslutade. Inom havs- och fiskeriprogrammet har inga ansökningar om stöd inkommit under året och inga har heller beslutats. En utbetalningsansökan inom havs- och fiskeriprogrammet har handlagts och avsåg en omprövning av ett tidigare beslut fattat av Jordbruksverket.

Kompetensutveckling och rådgivning inom landsbygdsprogrammet
Länsstyrelsen erbjuder kompetensutvecklingsaktiviteter såsom kompetensutveckling, information och rådgivning inom miljö- och klimatområdet för personer verksamma på landsbygden, samt för att skapa nya jobb inom främst livsmedelssektorn och besöksnäringen. De flesta aktiviteter genomförs av upphandlade konsulter, men en del arrangerar myndigheten själv. Kompetensutvecklingsaktiviteter har även i år påverkats av pandemin på så sätt att fysiska träffar ersatts av digitala.

Rådgivningar inom Greppa Näringen har under 2022 varit något färre än föregående år. Verksamheten har inte återhämtat sig efter de tidigare restriktionerna i samband med pandemin. Många planerade rådgivningar blev inte genomförda och alla upphandlade konsulter har inte fullgjort åtaganden enligt avtal.

Landsbygdsutveckling
Länsstyrelsen genomförde under 2022 fyra möten med länets partnerskap för landsbygdsutveckling, varav tre digitala och ett fysiskt. Förutom information och delaktighet om programmen, var teman för årets partnerskapsmöten *Den gemensamma jordbrukspolitiken och den nya programperioden*, *En attraktiv och levande landsbygd*, *Klimatfrågor på lokal och regional nivå samt Förankring av kommande landsbygdsprogram*, och *Extern finansiering*. Deltagarna representerade en spännvidd av organisationer och antalet var ungefär som under tidigare fysiska möten, drygt 120 personer.

Länsstyrelsen har kontinuerligt förmedlat aktuell information om läget i programmen, aktiviteter och kompetensutveckling via vår webbplats, Facebook och nyhetsbrevet Landsbygd Uppsala län samt i kontakt med sökande.

Under året har länsstyrelsen haft samverkansmöten med tre Leader-områden i länet; Mälardalen, Nedre Dalälven och Upplandsbygd. Under 2022 har Region Uppsala varit sammankallande. Genom samverkan har organisationerna arbetat mer samstämt och förenklat för föreningar och företag som vill arbeta för att utveckla landsbygderna i Uppsala län.

Länsstyrelsen har också samverkat med Region Uppsala inom ämnesområdena kommersiell service, digital inkludering och bredband. Samverkan har resulterat i en samsyn kring service och regional utveckling på länets landsbygder. Länsstyrelsen har deltagit aktivt på samverkan i länet kring bredbandsutbyggnaden.

Länsstyrelsen har fortsatt samverka med Skogsstyrelsen för att genomföra regionala insatser i enlighet med det nationella skogsprogrammets mål, och under året har aktiviteter fortsatt genomföras för att skapa en gemensam bild och förståelse för utmaningar och målbilder.

Arbetet med EU:s gemensamma jordbrukspolitik 2021–2027

Sedan 2018 finns ett länsrådsuppdrag om en länsstyrelsegemensam och sektorsövergripande arbetsgrupp för att samordna regleringsbrevsuppdraget om att bistå i Sveriges förberedelsearbete för den nya gemensamma jordbrukspolitiken 2021–2027.

Under 2022 har en medarbetare från Länsstyrelsen i Uppsala län deltagit i två arbetsgrupper i Jordbruksverkets reformorganisation. Alla länsstyrelser har fortlöpande deltagit i Jordbruksverkets reformorganisation i arbetsgrupper, tvärfunktionella stödgrupper samt i en strategisk beredningsgrupp på chefsnivå.

Under 2022 har Länsstyrelsen i Uppsala län samarbetat och samverkat i regionen Östra Mellansverige (LD/LB/JBR6) som består av Gotlands län, Västmanlands län, Örebro län, Stockholms län, Södermanlands län samt Uppsala län.

Inom jordbrukarstöden finns ett gemensamt mål: en effektiv handläggning och administration på respektive myndighet. Syftet med samarbetet är att öka likabehandlingen i regionen och landet samt att vara en länk mellan LD6 och JBR6 i framåtsyftande frågor. Tanken är också att lyfta upp frågor som behöver drivas gemensamt med SJV inom JBR-stöden. Syftet är också att ge varandra kollegialt stöd i ledarskapet och inom verksamhetsområdet med jordbrukarstöden.

Livsmedelsstrategin

Livsmedelsstrategins mål och intention har genomsyrat flera av länsstyrelsens verksamheter även under 2022. Ett exempel är arbetet med den regionala handlingsplanen för en hållbar och konkurrenskraftig livsmedelsproduktion i länet, *Ät Uppsala län*, som bidrar till målen kopplade till livsmedel i länets Regionala utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi. Bakom handlingsplanen står LRF Mälardalen, Länsstyrelsen i Uppsala län, Region Uppsala, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Uppsala kommun med länsstyrelsen som sammankallande. Styrgruppens organisationer tar gemensamt och individuellt ansvar för handlingsplanen och dess genomförande genom att genomföra gemensamma aktiviteter och främja synergier som bidrar till *Ät Uppsala län*. För att nå målen i livsmedelsstrategin är även riktade insatser såsom kompetensutveckling och rådgivning inom miljö- och klimatområdet, samt för ökad lönsamhet inom landsbygdsprogrammet, viktiga redskap som på sikt kan bidra till fler jobb på landsbygden och inom livsmedelsproduktionen.

Länsstyrelsen har valt att redovisa följande indikatorer för att illustrera hur myndigheten har bidragit till målen för den nationella livsmedelsstrategin.

Antal samverkansinsatser
Ät Uppsala läns handlingsplan pekar ut en gemensam viljeriktning för länet och dess genomförande bygger på prioriteringar i ordinarie verksamheter, samarbeten och nya initiativ. Under året har styrgruppen sammanträtt vid sex tillfällen och genomfört samverkansinsatser inom handlingsplanens samtliga tematiska områden.

Antal rådgivnings- och kompetensutvecklingsinsatser inom fokusområde Nya jobb och diversifiering
Länsstyrelsen i Uppsala län har medverkat i projektet *Smakrik och blomstrande besöksnäring* tillsammans med länsstyrelserna i Västmanlands, Örebro, Stockholms och Södermanlands län. Projektet bidrar till livsmedelsstrategins mål då många jordbruks- och trädgårdsföretag deltar på aktiviteter och rådgivningstillfällen.

Antal kommunikationsinsatser relaterade till strategins mål
Länsstyrelsen har under året genomfört ett antal större och mindre kommunikationsinsatser som direkt eller indirekt bidrar till livsmedelsstrategins mål. Länsstyrelsen har löpande arbetat med att det finns korrekt, lättförståelig och uppdaterad information på den egna webbplatsen. Länsstyrelsen har genom arbetet med handlingsplanen för livsmedel tagit fram en webbplats för Ät Uppsala län där information som är relevant för arbetet för en hållbar och konkurrenskraftig livsmedelsproduktion delas. Myndigheten har under året givit ut ett antal nyhetsbrev, varav fyra informationsbrev till sökande av jordbrukarstöd och elva digitala nyhetsbrev om landsbygdsutveckling som nått cirka 2 300 prenumeranter. Nyhetsbreven har kommunicerat information om länets landsbygd och de aktiviteter som arrangerats under året. Informationsbrev med information om rådgivning och kompetensutvecklingsaktiviteter har även gått ut till alla lantbruks- och trädgårdsföretagare som ansökt om jordbrukarstöd.

Antal insatser för lättnader i de administrativa processerna inom området regler och villkor
Under hösten 2022 genomförde länsstyrelsen handläggningsveckor som syftat till att minska antalet öppna ärenden på myndigheten, vilket bidragit till en minskad ärendebalans och kortare handläggningstider generellt.

Den länsstyrelsegemensamma kundtjänsten EVI har haft utökade öppettider under ansökningsperioden för att svara på frågor från sökande, vilket inneburit att länsstyrelsen har kunnat ge utökad service.

Länsstyrelsen ingår i det länsövergripande samverkansprojektet *Regler och villkor på regional nivå*. Projektet leds av Länsstyrelsen i Södermanlands län och sker i samverkan med länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län. Projektet syftar till att utveckla metoder och koncept som underlättar för det regionala arbetet med regler och villkor, samt att bidra till målen i den nationella livsmedelsstrategin. Under 2022 har handläggare som arbetar med livsmedelsstrategin, djurskydds- och livsmedelskontroller, länsveterinär samt handläggning och kontroller av jordbrukarstöd deltagit i projektet, bland annat genom att delta i nationell konferens samt hjälp till att sprida information om projektet till externa aktörer. Under nästa år kommer arbetet fortsätta genom att utforma och förankra en metodbok, var syfte är att förenkla och effektivisera länsstyrelsernas arbete mot företagare.

Antal insatser för att skapa högre förtroende för svensk livsmedelsproduktion inom området konsument och marknad
Under året har länsstyrelsen arbetat med att integrera och förankra arbetet med *Ät Uppsala län* vilket bland annat har bidragit till att skapa förtroende för och uppmuntra konsumtion och produktion av livsmedel från länet. En aktivitet under året som bidragit till att öka intresset för lokal mat är framtagandet av Upplands nya landskapsmåltid som är en del av initiativet *Sveriges Nya Landskapsmåltider*. Förutom att arbetet resulterat i fyra nya recept där livsmedelsproduktionen i länet lyfts har initiativet bidragit till ökad kunskap om länets

livsmedelsproduktion, både i nutid och historiskt perspektiv, landsbygdsutveckling och nya affärsmöjligheter för företagare i länet.

Under året har en kunskapsdag med fokus på livsmedel och krisberedskap inom den offentliga konsumtionen genomförts i samverkan med livsmedelsverket. Dagen vände sig till beredskapssamordnare och kostchefer från kommunerna och regionen och riktade in sig på beredskap inom offentliga kök. Kunskapsdagen gav deltagarna flera goda exempel och en ökad kunskap om hur man kan arbeta vidare inom området.

Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas

Länsstyrelsen har under 2022 fått in 81 underrättelser från Skatteverket om dödsbos innehav av lantbruks-fastigheter. Under året har 34 av dessa ärenden kunnat avslutas. Länsstyrelsen har skickat ut information om gällande regler till de dödsbon som inte avvecklat sitt fastighetsinnehav inom 18 månader från det att personen avled. Vid tre tillfällen under året har länsstyrelsen stämt av mot fastighetsregistret vilka dödsbon som blivit avvecklade, samt att lista över dödsbon som äger lantbruksfastighet är beställd från Lantmäteriet och kontrollerad mot våra listor. Länsstyrelsen förelägger de dödsbon som inte avvecklat fastighetsinnehavet inom fyra år efter utgången av det kalenderår då dödsfallet inträffade. Länsstyrelsen har beslutat om sex föreläggande 2022.

Fiske, fisketillsyn och ersättning för skada på fisk och fiskeredskap

Länsstyrelsen har under året beslutat 86 ärenden inom ramen för sakområdet fisk. Utöver det har länsstyrelsen svarat på en stor mängd frågor gällande fiske, fiskebestämmelser och fiskevård från allmänhet, föreningar och organisationer. Vidare har länsstyrelsen medverkat till regeländringar och genomförande av fisketillsynen i Mälaren samt längs kusten. Länsstyrelsen har även initierat och varit drivande i flera fiskevårdsprojekt och betalat ut 1 158 050 kronor i fiskevårdsbidrag från havs- och vattenmiljöanslaget 1:11.

Myndigheten blev under året tilldelad 500 000 kronor i bidrag (anslaget 1:7 Ersättningar för viltskador m.m. ap. 3) för skador orsakade av säl. Länsstyrelsen rekvirerade hela beloppet och samtliga medel har betalats ut. Medlen fördelades på tio registrerade yrkesfiskare på kusten och storleken på ersättningen varierade mellan 11 139 och 100 000 kronor, baserat på värdet av yrkesfiskarnas bruttoinfiskning.

Länsstyrelsen har fortsatt varit drivande för att genomföra fiskfrämjande åtgärder i vattendrag, sjöar och längs kusten. I samarbete med bland annat Sveriges lantbruksuniversitet har länsstyrelsen fortsatt arbetet med två större fiskmärkningsprojekt i Mälaren. Det ena gäller den rödlistade aspen och syftet är att täcka flera av de kunskapsluckor som finns beskrivna i det aktuella åtgärdsprogrammet. Det andra projektet gäller den ekonomiskt mycket viktiga gösen och syftet är att kunna ge svar på specifika frågor som uppstått inom ramen för arbetet med att ta fram en fiskförvaltningsplan för Mälaren.

Länsstyrelsen arbetar även med att utveckla en ekosystembaserad och adaptiv förvaltning av kustfisk-bestånden genom bland annat ökade kunskapsunderlag, fiskereglering och områdesskydd. Fokus har varit medverkan i Pilot Södra Bottenhavet där länsstyrelsen har initierat en egen arbetsgrupp under temat Lax och Havsöring samt medverkat aktivt i andra arbetsgrupper samt deltagit på seminarier och aktörsforum.

Via havs- och vattenmiljöanslaget har länsstyrelsen också finansierat ett pågående projekt vid namn *Många bäckar små*. Där det övergripande målet är att öka beståndet av havsöring i Uppsala län. Under sommarens provfisken konstaterades en generell ökning av öring i flera vattendrag och naturlig reproduktion i Forsmarksån för första gången på över 20 år.

Inom projektet *Samverkan mellan fiskets intressenter i Nedre Dalälven* har länsstyrelsen varit en aktiv part och medverkat i flera aktiviteter. Projektet har utvecklat ett nära samarbete mellan fiskerättsägarna i området där man under året jobbat vidare med underlag för en förenklad fiskeförvaltningsplan som nu ligger för

beslut i respektive fiskevårdsområdesförening. Huvudsyftet är att visa kraftbolagen och myndigheter att en framförhållning finns för att förvalta resursen när havsvandrande fiskar återkommer till älven med bäring på den nationella prövningsplanen för vattenkraft.

Resultatbedömning

Jordbrukarstöd

Gott/utvecklingsbehov: Länsstyrelsens måluppfyllnad kring arbetet med utbetalningarna har varit gott under 2022. Myndigheten uppfyllde de nationella SUSS-målen både för delutbetalningar och slut-utbetalningar. Under 2022 har länsstyrelsen jobbat med att effektivisera arbetssätt och prioritera stöd och ärenden som myndigheten inte haft möjlighet att prioritera tidigare. Utvecklingsbehovet kvarstår eftersom ”ryggsäcken” av äldre ärenden från 2015 och framåt behöver hanteras under 2023 för att de nya stöden i den strategiska planen ska kunna beslutas. Utvecklingsbehov finns för hantering av betesmarker och slåtterängar, våtmarker och dammar samt restaurering av betesmarker och slåtterängar framför allt kring ej hanterade ärenden från tidigare år.

Landsbygdsstöd och fiskestöd

Gott: Inom landsbygdsprogrammet har utfallet för handläggning av ansökan om utbetalningar och ansökan om stöd förbättrats. Ärendebalanserna för både ansökan om stöd och utbetalning har minskat under året. Resultatet får anses vara bra även om många ansökningar om stöd fortfarande inte är hanterade inom SUSS-mål. Den sammanfattade bedömning när det gäller området fiskestöd är att samtliga verksamhetsmål är uppfyllda och resultatet är gott.

Kompetensutveckling och rådgivning i landsbygdsprogrammet

Gott/utvecklingsbehov: Länsstyrelsen har under första halvåret fortsatt att anpassa kompetensutveckling och rådgivning till pandemin genom att utföra aktiviteter digitalt i större utsträckning. När det gäller råd-givningar inom Greppa Näringen finns ett utvecklingsbehov, men resultatet på området som helhet bedöms vara gott.

Landsbygdsutveckling

Gott: Länsstyrelsens arbete med att bidra till genomförandet av den sammanhållna landsbygdspolitiken är gott. Partnerskapet för landsbygdsutveckling fungerar som forum för information och diskussion om ett brett spektrum av sakområdesfrågor som rör landsbygden. Inom ramen för de åtaganden länsstyrelsen har som kan kopplas till landsbygdsutveckling sker samverkan med aktörer på regional och kommunal nivå.

Arbetet med EU:s gemensamma jordbrukspolitik 2021–2027

Gott: Länsstyrelserna bistår i förberedelsearbetet för den nya gemensamma jordbrukspolitiken 2021–2027 och resultatet på området bedöms vara gott.

Livsmedelsstrategin

Gott: Länsstyrelsen har under året arbetat med den nationella livsmedelsstrategin på flera nivåer. Allt från arbetet med den regionala handlingsplanen *Ät Uppsala län* till kompetensutvecklingsaktiviteter, prioritering av handläggningsresurser till utbetalning, handläggning av jordbrukarstöd och ett övergripande arbete med handläggningstider och kommunikation. Genom arbetet som utförs inom *Ät Uppsala län* närmar vi oss uppsatta mål samt inspirerar andra aktörer att ta initiativ inom livsmedelsstrategins utpekade områden. Resultatet inom detta område är gott.

Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas

Gott: Länsstyrelsen hanterar inkomna ärenden löpande och bedömer att resultatet på området är gott.

Fiske, fisketillsyn och ersättning för skada på fisk och fiskeredskap

Gott: Länsstyrelsen har genom sitt arbete under året skapat bättre förutsättningar för livskraftiga fiskbestånd. Det gynnar både allmänhetens tillgång till fiske, liksom en fiskerinäring som levererar hållbara råvaror av hög kvalitet, skapar nya arbetstillfällen i glesbygd samt bidrar till länets attraktionskraft och främjar utveckling av näringar baserade på fiske och turism. Den sammanfattade bedömning när det gäller området fiske och ersättning för skada på fiskeredskap är att samtliga verksamhetsmål är uppfyllda och resultatet är gott.

Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p12 Folkhälsa	Länsstyrelseinstruktion
3§ p13 Jämställdhet	Länsstyrelseinstruktion
3§ p14 Integration	Länsstyrelseinstruktion
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Regleringsbrev
1B4 Webbplatsen informationsverige.se	Regleringsbrev
1C6 Återfallsförebyggande insatser våld i nära relationer	Regleringsbrev
3B17 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Regleringsbrev
3C7 Länsstrategier för jämställdhet	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet omfattar områdena folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration. Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och utveckla det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) i länet. Länsstyrelserna har även ett regionalt tillsynsansvar inom alkohol och tobak.
- Samordna och ge stöd inom jämställdhetsområdet genom att kartlägga och följa utvecklingen av jämställdhet i länet.
- Ansvara för att den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor får genomslag i länen.
- Samverka och samordna arbetet med mänskliga rättigheter inklusive stöd till andra aktörer som arbetar med mänskliga rättigheter inom områdena barnets rättigheter och barnkonventionen, funktionshinder, nationella minoriteter och minoritetsspråk samt rasism i arbetslivet.
- Samordna och samverka när det gäller att driva och delta i planering, organisering, genomförande och uppföljning av integrationsinsatser.
- Bevilja statsbidrag till kommuner för personligt ombud.
- Ansvara för att utveckla det brottsförebyggande arbetet på regional nivå.
- att stödja det regionala genomförandet av den nationella folkhälsopolitiken

Följande punkter sammanfattar målen inom verksamhetsområdet:

- Det övergripande målet för *folkhälsopolitiken* är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.
- Målet för *alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken* (*ANDT*) är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk.
- Målet för *jämställdhetspolitiken* är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det finns också sex jämställdhetspolitiska delmål.

- Målet för politiken för *mänskliga rättigheter* är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.
- Det nationella målet för *funktionshinderspolitiken* är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.
- Målet för *politik mot diskriminering* är ett samhälle fritt från diskriminering.
- Det övergripande målet för *integrationspolitiken* är lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.
- Målet för samhällets insatser mot *spelberoende* är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.
- Målet för *kriminalpolitiken* är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet och verksamheten omfattar även brottsförebyggande arbete.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Inom området social hållbarhet verkar länsstyrelsen övergripande för samverkan och samordning genom Råd för social hållbarhet i Uppsala län. I rådet ingår förutom länsstyrelsen även Region Uppsala, länets kommuner samt nio statliga myndigheter. Rådet har enats om två särskilt prioriterade samverkansområden: att motverka mäns våld mot kvinnor samt att främja hälsa, trygghet och goda livsvillkor för socioekonomiskt utsatta områden och grupper.

Råd för Social hållbarhet utgör en struktur för samverkan som både främjar och stödjer dialog, informations- och erfarenhetsutbyte samt utveckling. Detta ger i sin tur effekter i form av nya samarbeten, nya infallsvinklar och en ökad förståelse för det förebyggande arbete som lägger grunden för ett socialt hållbart samhälle, där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Arbetet ska även samordnas med framtagna prioriteringar och mål i länets regionala utvecklingsstrategi och Agenda 2030.

Verksamhetens resultat

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Folkhälsa, Jämställdhet, integration m.m. (70, 80–85)	År 2022	År 2021	År 2020
Antal årsarbetskrafter totalt	12,1	11,2	10,3
Antal årsarbetskrafter kvinnor	9,2	8,2	7,2
Antal årsarbetskrafter män	2,9	3,1	3,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	132	162	178
Antal beslutade ärenden	144	131	171
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	7	8
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	15 700	12 233	11 958
Lämnade bidrag där länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	4 522	4 629	4 697

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Verksamhetskostnaderna liksom antalet årsarbetskrafter är något högre än de föregående två åren. Det beror dels på att länsstyrelsen har fått utökade uppdrag inom området, dels på att aktivitetskostnaderna har legat relativt lågt under några år på grund av att fysiska sammankomster inte kunde genomföras som planerat under pandemin. Kostnaderna under 2022 speglar därmed en återgång till en verksamhet som i högre grad liknar den som rådde innan pandemin.

Resultatredovisning

Folkhälsa

Länsstyrelsen har under året genomfört flera olika insatser som bidrar till folkhälsomålet om god och jämlik hälsa med minskade hälsoklyftor. Insatser inom folkhälsa har till stor del bedrivits genom myndighetens uppdrag om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS), den brottsförebyggande samordningen, föräldraskapsstöd samt arbetet med att förebygga mäns våld mot kvinnor. Dessa uppdrag redovisas i särskild ordning till Folkhälsomyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Socialdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet. Under året har en del av arbetet rörande folkhälsa även utgjorts av det nytillkomna regeringsuppdraget om att stödja den regionala implementeringen av den nationella folkhälsopolitiken (S2022/01941 (delvis)). Detta uppdrag redovisas i särskild ordning till Socialdepartementet via Länsstyrelsen i Västerbottens län.

Det nya uppdraget inom folkhälsa har stärkt myndighetens verksamhet inom området. Länsstyrelsen har påbörjat ett arbete med att systematiskt se över länets utmaningar och behov för att utveckla regionala och lokala förutsättningarna för ett framgångsrikt främjande och förebyggande arbete. Folkhälsouppdraget ingår även som en central del i länsstyrelsens utvecklingsarbete för samordnad prevention, kallat ”Prevention är livsviktigt”. Arbetet med ”Prevention är livsviktigt” har resulterat i en ökad intern samordning kring flera av länsstyrelsens uppdrag, till exempel att motverka mäns våld mot kvinnor, den brottsförebyggande samordningen och det ANDTS-förebyggande uppdraget. Problemen inom dessa områden har till stor del samma bakomliggande orsaker. Den förbättrade samordningen har lett till ökad effektivitet och gemensamma prioriteringar. De olika sakfrågorna har därigenom stärkts och satts i ett bredare sammanhang. Inom ”Prevention är livsviktigt” har länsstyrelsen genomfört fokusgruppintervjuer med länets kommuner i syfte att undersöka vilka förväntningar, utmaningar och behov dessa har för att åstadkomma ett systematiskt och hållbart preventionsarbete.

Folkhälsoperspektivet har även varit centralt vid utvecklingsmöten med forskarstöd som länsstyrelsen och Region Uppsala har genomfört tillsammans. Syftet har varit att synliggöra hur det regionala arbetet för sociala hållbarhet kan stärkas och utvecklas. Som utgångspunkt vid dessa möten har såväl forskning som nationella mål och strategier legat till grund. För att diskutera och säkerställa ett behovsanpassat stöd har även resultaten från länsstyrelsens fokusgruppsintervjuer med kommunerna funnits med som ett viktigt underlag.

Länsstyrelsen har under året påbörjat ett arbete med att ta fram ett sakområdesöverskridande stöd till kommunerna kallat ”preventionspaketet”. Stödet ska anpassas utifrån kommunernas förutsättningar och behov och kan bland annat innefatta kommunbesök, kommundialoger, samverkanskonferenser eller utbildningar inom förebyggande och främjande arbete. Det kan även innebära en fördjupad samverkan mellan länsstyrelse, kommun och forskning. Länsstyrelsen har även påbörjat ett samarbete med RISE (Research Institutes of Sweden) i syfte att analysera och synliggöra data gällande risk- och skyddsfaktorer bland barn och unga med fokus på destruktiva maskulinitetsnormer, ungdomars uppväxtvillkor och levnadsvanor. I insatsen ingår även Region Uppsala som en part för att främja en fördjupad samverkan. Syftet har också varit att koppla an det preventiva arbetet till de prioriteringar och insatsområden som finns inom Råd för social hållbarhet i Uppsala län.

Länsstyrelsen har vidare påbörjat en fördjupad samverkan genom metoden CRM (Community Readiness Model) vilket är ett instrument för uppföljning och kvalitetssäkring och för att mäta förutsättningar gällande insatser, implementering och förändringsbenägenhet inom en organisation. Insatserna med både RISE och CRM har påbörjats och kommer fortlöpa även under 2023.

Aktörerna inom länets Råd för social hållbarhet har genomfört flera insatser under året som haft bäring på länets folkhälsa med mål att öka möjligheten till ett gott liv på lika villkor för hela länets befolkning. En av dessa insatser, som länsstyrelsen ansvarar för, rör våldsförebyggande arbete i skolan, med fokus på skadliga och begränsande normer för maskulinitet. Länsstyrelsen har i samverkan med Region Uppsalas verksamhet Hälsoäventyret satsat på att kompetensutveckla medarbetare i syfte att vara ett stöd för länets skolors hälsofrämjande arbete. Hälsoäventyret har i denna samverkan också fångat upp barn och ungas egna perspektiv på frågan och lösningar av problemet. Detta har resulterat i vägledningsmaterialet *En skola fri från allt våld*.

Länsstyrelsen har stärkt kapaciteten att tidigt i planprocessen lyfta in brottsförebyggande och trygghetsfrämjande perspektiv och kunskap. I syfte att skapa förutsättningar och ökad vägledning för byggnation av tryggare bostadsområden har länsstyrelsen även erbjudit länets kommuner ett kunskapshöjande webbinarium om BoTryggt 2030. Detta är ett evidensbaserat och strukturerat arbetssätt inom stadsplanering som kan bidra till att nya platser i staden byggs rätt från början och befintliga platser kan omvandlas till säkra, trygga och attraktiva mötesplatser. Medverkande var cirka 20 planhandläggare från länets kommuner. I det brottsförebyggande arbetet har fokus legat på att utveckla de lokala lägesbilderna genom samverkan mellan länsstyrelsens förebyggande uppdrag och genom utbildningar tillsammans med Polismyndigheten. Länsstyrelsen har bland annat genomfört en utbildningsdag med fokus på hur samverkan och lägesbilder kan stärkas genom ett tydligare jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv.

Jämställdhet

Länsstyrelsens arbete med att genomföra den externa länsstrategin har som mål att bidra till att påskynda arbetet för jämställdhet och samtidigt ta hänsyn till regionala förutsättningar och behov. Under året har länsstyrelsen startat ett regionalt samverkansforum för jämställdhet och jämlikhet. Forumet tar sikte på att stödja offentliga aktörer i arbetet med att integrera jämställdhet och jämlikhet i ledning och styrning i syfte att bland annat bidra till efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna i länet. Målgrupp för forumet är tjänstepersoner inom kommun, region och statliga myndigheter med ansvar för frågor om mänskliga rättigheter, diskriminering, barnrätt, jämställdhet, funktionshinder, nationella minoriteter, med mera. Forumet har hunnit träffas vid ett tillfälle under 2022, vilket har resulterat i en syftesförklaring och struktur för det gemensamma arbetet framåt. Nästa steg i arbetet är att identifiera gemensamma regionala utmaningar med avstamp i ett rättighetsbaserat arbetssätt. Under våren anordnade länsstyrelsen en kunskapshöjande insats inom området och har därigenom bidragit till att öka kunskapen om hur offentliga aktörer kan leda och styra mot ett hållbart samhälle, med jämställdhet och jämlikhet som ingång. Detta genom att, i samverkan med Sveriges kommuner och regioner och länsstyrelserna i Mellansverige, anordna ett seminarium på temat.

En väsentlig del av länsstyrelsens arbete inom jämställdhetsområdet har även utgjorts av regeringsuppdraget att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (S2017/07420/JÄM och A2021/02395 samt regeringsbeslut A2021/01299 och A2021/01538), vilka redovisas i särskild ordning till Jämställdhetsmyndigheten och Arbetsmarknadsdepartementet. Att motverka mäns våld mot kvinnor är också ett särskilt prioriterat samverkansområde i länets Råd för social hållbarhet. Under året har fokus varit på informationsspridning och kunskapshöjande insatser. Länsstyrelsen har bland annat erbjudit utbildningar i hedersrelaterat våld och förtryck för yrkesverksamma, våld i nära relation som arbetsgivarfråga, riskbedömning kring barn och vuxna som utsätts för och upplever våld, utsatthet bland personer med intellektuell funktionsnedsättning (IF) och Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Inom Råd för social hållbarhet har det även pågått en särskild insats på länsnivå för ett våldsförebyggande arbete i skolan, med fokus på skadliga och begränsande normer för maskulinitet. Ett annat exempel på tvärsektoriell insats är den fleråriga satsning och stöd som länsstyrelsen har bidragit till och som handlar om hur länets alla familjecentraler ska utveckla sitt arbete med ett jämställt föräldraskapsstöd. Länsstyrelsen och centrala barnhälsovården har tillsammans genomfört utbildningar och stöd för att all personal på en familjecentral ska ha ett jämställt bemötande. Under 2022 har

den gemensamma arbetsgruppen arbetat med att försöka få in insatsen och den framtagna handlingsplanen i regionens ordinarie uppdrag. Arbetsgruppen har även genomfört en boosterträff och spridit den filmade utbildningen utifrån metodstödet ”En förälder blir till”.

Flera av dessa insatser har utgjort ett led i ett systematiskt utvecklingsarbete såväl externt som internt.

Länsstyrelsen använder sig bland annat av Facebook-sidan *Jämställt och jämlikt Uppsala län* för att kommunicera information inom jämställdhet och jämlikhet, till exempel om konferenser, utbildningar, och aktuella nyheter inom området. Under året har länsstyrelsen publicerat inlägg så gott som samtliga helgfria vardagar. Under året har antalet följare av sidan och antalet som nås av inläggen ökat väsentligt. År 2022 nådde länsstyrelsen 2 019 personer med inläggen. Året innan nåddes 1 448 personer.

Mänskliga rättigheter

Länsstyrelsen har under 2022 arbetat med mänskliga rättigheter inom såväl ledning och styrning som inom specifika rättighetsområden. Med anledningen av valåret har länsstyrelsen bidragit till att öka kunskapen om hur valdeltagandet ser ut i länet, vilka grupper som i lägre utsträckning nyttjar sin rösträtt och vilka hinder som finns. Offentliga aktörer i länet har genom insatsen fått konkreta verktyg för att arbeta för ett mer jämställt och jämlikt valdeltagande.

Länsstyrelsen har, i samverkan med Raoul Wallenberginstitutet, anordnat en regional konferens med avstamp i rapporten *Roma and travellers in six countries* från EU:s byrå för grundläggande rättigheter. Genom konferensen har länsstyrelsen bidragit till att öka kunskapen om romers rättigheter och livsvillkor i Sverige. I förlängningen torde insatsen också ha bidragit till Sveriges internationella åtaganden inom området, i synnerhet till efterlevnaden av *Ramkonvention om skydd för nationella minoriteter.*

Länsstyrelsen har deltagit aktivt i det länsstyrelsegemensamma uppdraget ”Rätt att försvara” bland annat genom att delta i skrivarstuga i december. Arbetet med att integrera jämställdhet och mänskliga rättigheter i kris- och beredskapsarbetet pågår och tack vare uppdraget har den interna samverkan mellan sakområdena stärkts.

Rasism i arbetslivet

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete för att motverka rasism i arbetslivet utgjorts av regleringsbrevsuppdraget 3B14 vilket redovisas i särskild ordning till Arbetsmarknadsdepartementet genom Länsstyrelsen i Stockholms län. Länsstyrelsen har genomfört en extern utbildning som riktade sig till chefer, förtroendevalda, skyddsombud och HR-personal i offentlig verksamhet. Utbildningen genomfördes i samverkan med Antidiskrimineringsbyrån i Uppsala län. Utbildningens syfte var att öka kunskapen om rasism och hur normer kring hudfärg begränsar människor i arbetslivet. Deltagandet vid utbildningen var stort och en uppföljning är planerad under 2023.

Barnets rättigheter

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete med att samordna, utveckla och stödja tillämpningen av barnets rättigheter utgjorts av regleringsbrevsuppdraget 3B9, vilket redovisas i särskild ordning till Arbetsmarknadsdepartementet genom Länsstyrelsen i Dalarnas län. I Uppsala län finns en god och etablerad samverkan med bland annat Barnombudet i Uppsala län och Region Uppsalas verksamhet Hälsoäventyret. Hälsoäventyret har ett uppdrag att vara en förstärkt insats för skolornas hälsofrämjande uppdrag. Dessa parter har på olika sätt bistått länsstyrelsen i arbetet. I samverkan med länsstyrelsen har Hälsoäventyret även tydliggjort barn och ungas egna perspektiv på problem och lösningar. Goda exempel på detta har till exempel varit i länets våldspreventiva arbete med fokus på destruktiva maskulinitetsnormer i skolan, ANTS-

undervisningen, den regionala satsningen ”Tobaksfri skoltid och rökfria skolgårdar”, tystnadskulturer och i fråga om hur vi bättre kan nå och fånga upp särskilt sårbara gruppers perspektiv.

Länsstyrelsen har utifrån sitt utvecklingsarbete ”Prevention är livsviktigt”, tillsammans med Region Uppsala bjudit in till två regionala möten med nyckelfunktioner inom barnrättsfrågor. Syftet har varit att undersöka hur bra offentlig sektor är på att integrera barn och ungas olika perspektiv i de förebyggande och främjande frågorna. Det finns förbättringspotential när det gäller att ta reda på om det finns särskilt sårbara grupper vars behov behöver synliggöras och att göra dessa grupper delaktiga i de insatser som berör dem.

Demokrati

Att främja och öka jämställdhet och jämlikhet, såväl internt som externt, är en viktig del av det demokratifrämjande arbetet. Under året har länsstyrelsen vid upprepade tillfällen återkommit till den statliga värdegrundens betydelse samt vikten av ett inkluderande och normkritiskt bemötande både internt och i mötet med andra aktörer och länets invånare. Länsstyrelsen lyfter även ofta begreppet minoritetstress och vilka konsekvenser det kan få för individer, vilket är en viktig del av arbetet med att stärka förutsättningarna för delaktighet och inkludering, och som på sikt främjar demokratin.

Länsstyrelsen har även haft en nära samverkan med Uppsala universitet och dess uppdrag att stödja myndigheter i arbetet med mänskliga rättigheter. Det har medfört en fördjupad förståelse för länsstyrelsens roll inom det demokratifrämjande arbetet.

Länsstyrelsen i Uppsala län har under året besvarat en remiss med förslag om ett demokratiuppdrag för länsstyrelsernas räkning. I remissvaret framgår att länsstyrelsen välkomnar förslaget och ser ett stort behov av långsiktiga demokratifrämjande och demokratistärkande insatser. Länsstyrelsen anser att ett samordnande, långsiktigt uppdrag kan möjliggöra stöd till ett lokalt och regionalt demokratifrämjande arbete och även öka förutsättningarna för att myndighetens övriga uppdrag kan fungera demokratifrämjande.

Civilsamhällessamverkan

För att stärka rättighetsinnehavares ställning och perspektiv i myndighetens beslutsprocesser, styrdokument och arbete har länsstyrelsen tillsammans med Region Uppsala skapat ett regionalt nätverk för civilsamhällesaktörer. Nätverket har sammankallats vid två tillfällen under 2022 och då med hedersrelaterat våld och preventionsfrågor som tema. Organisationer från olika delar av civilsamhället fanns representerade vid respektive tillfälle och engagemanget var stort bland deltagarna. Länsstyrelsen och Region Uppsala bjöd gemensamt in föreläsare med expertkunskap och genomförde gruppdiskussioner. Några av slutsatserna från diskussionerna vid dessa seminarier var vikten av ökad samverkan och behovet av fler mötesplatser mellan civilsamhället och offentliga myndigheter i Uppsala län. Ett konkret resultat av seminarierna var alla de nya samverkanskontakter som etablerades mellan deltagarna. Det framkom även flera goda idéer och förslag på samverkan inom frågor som handlar om barn och ungas idrottande och rätten till en meningsfull fritid.

Nationella minoriteter

Länsstyrelsens arbete inom nationella minoriteter utgörs av regleringsbrevsuppdrag 3B4 som redovisas i särskild ordning till Kulturdepartementet, Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget. Länsstyrelsen har under året stärkt de nationella minoriteternas rätt till inflytande genom att under våren anordna ett strukturerat samråd som vände sig till samtliga nationella minoriteter i Uppsala län. Vid samrådet deltog både föreningsrepresentanter och personer som inte var organiserade genom en förening. Under året har länsstyrelsen även bistått Raoul Wallenberginstitutet i arbetet med att lansera rapporten *Roma and Travellers in six Countries*. Rapporten har tagits fram av EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA).

Funktionshinderspolitiken

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete med funktionshinderspolitiken utgjorts av regleringsbrevsuppdrag 3B16 som redovisas i särskild ordning till Socialdepartementet. Länsstyrelsen har under året prioriterat kompetenshöjande arbete inom delaktighet samt ledning och styrning. Länsstyrelsen har också bidragit till den länsstyrelsegemensamma konferensen *Nationell samling* samt genomfört en konferens tillsammans med länsstyrelserna i Västmanlands län och Södermanlands län, med syftet att främja ett aktivt kommunalt och regionalt funktionshinderspolitiskt arbete för att uppnå full delaktighet och jämlika levnadsvillkor. Bland deltagarna fanns en bred representation från kommun och region men även representanter från andra myndigheter och representanter från det civila samhället.

Personligt ombud

Länsstyrelsens uppdrag om personligt ombud redovisas i särskild ordning till Socialstyrelsen. Sammanfattningsvis har länsstyrelsen fördelat statsbidrag till fem verksamheter med personligt ombud i sex av länets åtta kommuner. Länsstyrelsen har också bistått Socialstyrelsen i uppgiften att följa upp, stödja och utveckla verksamheten med personligt ombud genom att anordna två regionala samverkansmöten. Vid de regionala samverkansmötena har kommunernas verksamhetsansvariga deltagit. Insatserna kan antas ha bidragit till förbättrad regional efterlevnad av FN:s konvention om rättigheter för personer med psykisk funktionsnedsättning och psykisk ohälsa.

Integration

Under året har en väsentlig del av länsstyrelsens arbete inom området integration utgjorts av regleringsbrevsuppdragen 3B16–22 och 3B27, vilka redovisas i särskild ordning till Arbetsmarknadsdepartementet.

Uppdraget 3B17 *Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända* genomförs framför allt på nationell nivå genom samverkan mellan länsstyrelserna. Den nationella bosättningsgruppen inom länsstyrelsernas integrationsnätverk har representerat länsstyrelserna i Migrationsverkets samråd kring fördelningsmodellen av länstal och bidragit till utvecklingen av modellen. En särskild arbetsgrupp bestående av Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, SKR och länsstyrelserna har löpande under året haft dialog om länstal, kommuntal och årsplaneringar. Länsstyrelserna har tillsammans med SKR även medverkat i Migrationsverkets samrådsprocess gällande översyn av fördelningsmodellen avseende asylsökande ensamkommande barn.

Länsstyrelsen i Uppsala län har en väl utarbetad process för fördelning och beslut om anvisning för ensamkommande barn och unga. Länsstyrelsen utgår från Migrationsverkets fördelningsmodell och skickar ut förslag om fördelning till kommunerna för eventuella synpunkter. Därefter lämnas utrymme för dialog på regionala nätverksträffar. Länsstyrelsen informerar även om att det finns möjlighet till omfördelning utifrån förslaget. Migrationsverkets beräkningsmodell omfattar samtliga variabler som länsstyrelsen ska beakta enligt förordning. Mottagandet av ensamkommande barn och unga är fortsatt lågt i Uppsala län och ingen kommun har anmält önskemål om omfördelning för år 2022.

Resultatbedömning

Gott: Vår samlade bedömning för området jämställdhet, folkhälsa, integration och mänskliga rättigheter är att länsstyrelsen uppnått ett gott resultat. Genom etablerade stödstrukturer för det regionala arbetet har länsstyrelsen bidragit till att folkhälsa, jämställdhet, integration och mänskliga rättigheter fått ett ökat genomslag i Uppsala län. Arbetet med att integrera och beakta folkhälsoperspektivet behöver fortgå på myndigheten både internt och externt. Det finns behov att utveckla arbetet. Inte minst genom att höja kompetensen kring folkhälsa och folkhälsoarbete och hur det knyter an till andra tvärsektoriella områden som mänskliga rättigheter, jämställdhet, integration och funktionshinder, liksom till arbetet med Agenda 2030. En tvärsektoriell intern och extern samverkan krävs för att fortsätta utveckla ett starkt helhetsarbete

där de olika perspektiven förstärker varandra. Ett fortsatt stärkt och utvecklat samarbete mellan länets aktörer, liksom fortsatt fokus på hållbara och systematiska arbetssätt är således av stor vikt.

I länets Råd för social hållbarhet möts statliga aktörer, kommuner och regionorganisation i samverkan på flera nivåer vilket har varit en framgångsfaktor. Framskrivna prioriteringar, liksom jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv för ökad hälsa, trygghet och goda livsvillkor har varit centrala delar i rådets arbete. Resultatet bedöms i denna del vara utmärkt och det goda samarbetsklimatet bidrar till en positiv utveckling för ett socialt hållbart Uppsala län.

Övrig redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
2 kap. 4§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 1 och 2§§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Avsnittet innehåller information som länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt uppgifter enligt 3 kap. 1§ och 2§ i samma förordning.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Sammanställningarna är gjorda enligt 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr.

Sammanställning väsentliga övriga uppgifter	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018
Beviljad Låneram i Riksgälden	7 500	7 000	8 000	8 500	8 500
Utnyttjad Låneram i Riksgälden	3 530	3 448	2 051	3 695	5 660
Beviljad Räntekontokredit i Riksgälden	6 000	6 000	6 000	5 500	5 500
Utnyttjad Räntekontokredit i Riksgälden	0	0	0	0	0
Ränteintäkter Räntekonto	435	0	0	13	34
Räntekostnader Räntekonto	0	0	-1	-83	-158
Budget Avgiftsintäkter som disponeras	4 564	4 419	5 062	2 520	725
Utfall mot budget Avgiftsintäkter som disponeras[3)]	3 587	4 110	4 807	5 197	5 230
Utfall enligt resultaträkning Avgiftsintäkter som disponeras	15 919	14 675	8 828	9 937	10 505
Budget Avgiftsintäkter som inte disponeras[3)]	7 100	7 080	6 580	6 260	4 615
Utfall Avgiftsintäkter som inte disponeras	6 671	7 031	7 032	6 393	5 182
Antal årsarbetskrafter[1)]	218	213	201	185	180
Medeltal anställda[2)]	237	236	221	208	205
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 131	1 051	1 017	1 096	1 108
Årets kapitalförändring	-133	94	258	-196	-153
Balanserad kapitalförändring	-1 657	-1 751	-2 010	-1 813	-1 660

1) Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid 1 710 timmar.

2) Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

3) Budget 2022 och 2021 för avgifter är hämtat från myndighetens budgetunderlag 2023–2025 respektive 2022–2024 då tabell i bilaga till regleringsbrevet saknas. Budgetvärdena tidigare år är hämtade från bilagan till regleringsbrevet, prognostiserade intäkter för avgiftsintäkter som disponeras. Den stora skillnaden mellan budgetvärdena och budgetutfallet tidigare år, 2019 och 2018, beror på ökade intäkter för uppdragsverksamhet/resurssamordning. I utfallet enligt resultaträkningen ingår även sådana intäkter som inte ska ge ett årligt resultat och

därmed ej ingår i tabellen i regleringsbrevet, såsom § 4 intäkter.

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m. Uppsala län	3 759	3 648	3 263	3 264	3 226
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m. Uppsala län	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 002	5	5	10	58	58
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 002	0	0	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagssparande	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m. Uppsala län	1 563	237	273	3 192	3 225
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 002	0	0	0	0	89

Sammanställning väsentliga uppgifter tilldelade bemyndigande/åtaganden inom bemyndigande	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018
Tilldelade bemyndigande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m. Uppsala län	0	0	400	1 000	1 000
Åtaganden inom bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 002	0	0	0	202	0

Kommentar till tabellerna sammanställning över väsentliga uppgifter

Av beviljad låneram har 275 tkr tagits i anspråk för anläggningstillgångar som inte var lånefinansierade per den 31 december 2022.

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet redovisas i enlighet med 3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Tabellerna i avsnittet visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för återrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet

Belopp angivna i tkr.

Avgifter – Offentligrättsliga avgifter

Verksamhet	År 2020: Ack. utfall	År 2021: Utfall intäkter	År 2021: Utfall kost-nader	År 2021: Netto utfall	År 2022: Budget intäkter	År 2022: Utfall intäkter	År 2022: Budget kost-nader	År 2022: Utfall kostnader	År 2022: Netto budget	År 2022: Netto utfall	År 2022: Ack. utfall
Registreringsavgift för jaktområden	-15	5	0	5	25	16	25	0	0	16	6
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	-2 013	293	189	104	200	400	233	343	-33	57	-1 852
Delgivning	24	45	35	10	40	51	40	105	0	-54	-20
Övrig offentligrättslig verksamhet	252	154	178	-25	154	154	154	178	0	-25	203
Summa offentligrättsliga avgifter	**-1 751**	**496**	**402**	**94**	**419**	**621**	**452**	**627**	**-33**	**-6**	**-1 663**

Avgifter – Uppdragsverksamhet

Verksamhet	År 2020: Ack. utfall	År 2021: Utfall intäkter	År 2021: Utfall kost-nader	År 2021: Netto utfall	År 2022: Budget intäkter	År 2022: Utfall intäkter	År 2022 Budget kost-nader	År 2022: Utfall kostnader	År 2022: Netto budget	År 2022: Netto utfall	År 2022: Ack. utfall
Resurs-samordning	0	3 614	3 614	-0	4 000	2 966	4 000	2 966	0	0	0
Summa avgift uppdrags-verksamhet	**0**	**3 614**	**3 614**	**-0**	**4 000**	**2 966**	**4 000**	**2 966**	**0**	**0**	**0**

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall av länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet i jämförelse mot budget. Uppställningen utgår från indelningen av avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras enligt punkt 6.1 i länsstyrelsernas regleringsbrev.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till tabeller avgiftsbelagd verksamhet

Verksamheten Djur och lantbruk har en negativ ingående balans. Denna är orsakad av att: 1) Vid vissa kontroller behövs två kontrollanter av arbetsmiljöskäl, men regelverket tillåter bara debitering motsvarande en person. 2) När vi hanterar ärenden där djur saknar ägare finns ingen part att debitera. 3) Vissa djurägare har svårt att betala sin kontrollavgift vilket genererar kundförluster.

Året i siffror

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2 kap. 4§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2.1 ÅR i enhetlig struktur, redovisning av statistik enligt VÄS m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Tabell A – Verksamhetskostnader 2020–2022

Belopp angivna i tkr.

Verksamhetsområde	År 2022	År 2021	År 2020
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning[1)]	4 873	7 431	3 409
201 Allmänna val	4 253	146	21
25 Trafikföreskrifter	679	837	679
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	9 951	9 264	8 755
30 Regional tillväxt	328	313	516
34 Infrastrukturplanering	1 971	2 138	1 461
40 Hållbar samhällsplanering och boende	8 697	8 407	8 288
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 215	2 839	2 333
42 Energi och klimat	3 440	3 816	3 501
43 Kulturmiljö	11 677	11 237	11 200
45 Samhällsskydd och beredskap	19 497	18 052	19 805
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	17 975	13 850	11 980
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	38 422	32 257	24 385
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	3 901	3 748	3 231
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	5 402	5 302	4 365
54 Mineralfyndigheter	4	8	24
55 Miljöfarlig verksamhet	8 345	7 574	6 048
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	636	197	224
57 Förorenade områden, efterbehandling	2 509	2 165	2 183
58 Restaurering	37	0	116
60 Lantbruk och landsbygd	23 681	24 812	25 565
62 Fiske	1 504	1 390	1 212
70 Folkhälsa	3 107	1 724	1 635
80 Jämställdhet	4 039	2 554	2 956
81 Nationella minoriteter	54	41	16
82 Mänskliga rättigheter	1 209	1 326	1 272

Verksamhetsområde	År 2022	År 2021	År 2020
85 Integration	2 976	2 969	2 745
10 Myndighetsövergripande verksamhet	17 002	15 705	15 573
11 Administration och intern service	47 229	42 567	38 931
99 Resurssamverkan [2)]	2 347	2 802	3 375
20–85 Summa produktion	181 381	164 399	147 978
10–85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	245 612	222 670	202 482
10–99 Total verksamhetskostnad[3)]	247 959	225 473	205 857

1) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämställs med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20–21) fr o m 2018.

2) Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

3) Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell A – Verksamhetskostnader 2020–2022

Antalet anställda och antalet årsarbetskrafter har ökat något mellan åren vilket beror på en utökning av antalet uppdrag och en ökad tilldelning av riktade sakanslagsmedel. Förändringar mellan åren inom respektive sakområde är oftast knutet till lönekostnader, det vill säga hur många årsarbetskrafter som arbetat inom området och kan variera beroende på sakanslagstilldelning och verksamhetsprioriteringar.

Antal årsarbetskrafter inom verksamhetsområde 50–51 har ökat de senaste tre åren. Den största ökningen återfinns inom naturvårdsområdet. Anledningen är ökade externa anslag för förvaltning av och bildande av naturreservat samt nya uppdrag inom till exempel pollinering och invasiva arter.

Minskningen inom verksamhetsområdet 20–21 Övrig förvaltning jämfört med föregående år beror på att länsstyrelsens tillsynsuppdrag med anledning av pandemin återfinns under detta område. Antalet årsarbetskrafter som var engagerade i uppdraget år 2021 var 5,5.

Ökningen inom verksamhetsområde 70 Folkhälsa beror på att länsstyrelsen har fått utökade uppdrag inom området. Aktivitetskostnaderna har ökat, de har legat relativt lågt under några år på grund av att fysiska sammankomster inte kunde genomföras som planerat under pandemin. Kostnaderna under 2022 speglar därmed en återgång till en verksamhet som i högre grad liknar den som rådde innan pandemin.

Tabell B1, B2 – Verksamhetskostnader och myndighetsgemensam verksamhet

Belopp angivna i tkr.

Tabell B1 – Verksamhetskostnader 2022

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning[1)]	4 873	1,98%	2 042	3,23%	6 915	2,83%
201 Allmänna val	4 253	1,73%	1 658	2,62%	5 911	2,42%
25 Trafikföreskrifter	679	0,28%	315	0,50%	993	0,41%
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	9 951	4,05%	3 965	6,27%	13 916	5,69%
30 Regional tillväxt	328	0,13%	120	0,19%	448	0,18%
34 Infrastrukturplanering	1 971	0,80%	833	1,32%	2 804	1,15%
40 Hållbar samhällsplanering och boende	8 697	3,54%	3 906	6,18%	12 603	5,15%
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 215	0,90%	814	1,29%	3 030	1,24%
42 Energi och klimat	3 440	1,40%	1 561	2,47%	5 001	2,04%
43 Kulturmiljö	11 677	4,75%	3 287	5,20%	14 964	6,12%
45 Samhällsskydd och beredskap	19 497	7,94%	6 794	10,75%	26 291	10,75%
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	17 975	7,32%	5 391	8,53%	23 366	9,55%
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	38 422	15,64%	8 701	13,77%	47 122	19,27%
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	3 901	1,59%	1 806	2,85%	5 701	2,33%
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	5 402	2,20%	2 486	3,94%	7 888	3,23%
54 Mineralfyndigheter	4	0,00%	2	0,00%	6	0,00%
55 Miljöfarlig verksamhet	8 345	3,40%	3 756	5,94%	12 100	4,95%
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	636	0,26%	284	0,45%	919	0,38%
57 Förorenade områden, efterbehandling	2 509	1,02%	1 027	1,63%	3 536	1,45%
58 Restaurering	37	0,01%	17	0,03%	54	0,02%
60 Lantbruk och landsbygd	23 681	9,64%	9 724	15,39%	33 405	13,66%
62 Fiske	1 504	0,61%	389	0,62%	1 893	0,77%
70 Folkhälsa	3 107	1,26%	966	1,53%	4 073	1,67%
80 Jämställdhet	4 039	1,64%	1 499	2,37%	5 532	2,26%
81 Nationella minoriteter	54	0,02%	25	0,04%	80	0,03%
82 Mänskliga rättigheter	1 209	0,49%	512	0,81%	1 722	0,70%
85 Integration	2 976	1,21%	1 319	2,09%	4 294	1,76%

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
10 Myndighetsövergripande verksamhet	17 002	6,92%				
11 Administration och intern service	47 229	19,23%				
99 Resurssamverkan[2)]	2 347		1 045		3 392	
20–85 Summa produktion	181 381	73,85%	63 186	100,00%	244 566	100,00%
20–85 varav personalkostnad kontoklass 4	136 406					
10–85 Summa verksamhets-kostnad exkl. resurssamverkan	245 612	100,00%			244 566	100,00%
10–99 Total verksamhets-kostnad[3)]	247 959				247 959	

1) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämställs med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20–21).

2) Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

3) Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Tabell B2 – Myndighetsgemensam verksamhet 2022

Myndighetsgemensam verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)
113–115 Samkostnad nivå 1 – Utrustning och gem service, lokaler och IT-verksamhet[1)]	33 331	24,44%
110–112, 116–119 Samkostnad nivå 2 – Ekonomi- och personaladministration[1)]	13 897	10,19%
100–109 Samkostnad nivå 3 – Myndighetsövergripande verksamhet/ledningsfunktion[1)]	17 002	12,46%

1) Summan på nivå 1–3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivås andel av personalkostnaderna vht 2–8 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell B1, B2 – Verksamhetskostnader 2022 och myndighetsgemensam verksamhet 2022

Tabellerna ovan visar hur myndighetens verksamhetskostnader fördelar sig på respektive sakområde, VÄS-kod.

Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2020–2022

Verksamhetsområde	2022 ÅA totalt	2022 ÅA kvinnor	2022 ÅA män	2021 ÅA totalt	2020 ÅA totalt
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning[1)]	5,5	3,8	1,7	8,9	3,5
201 Allmänna val	5,1	2,8	2,3	0,2	0,0
25 Trafikföreskrifter	0,9	0,4	0,5	0,9	0,9
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	11,4	11,4	0,0	11,1	10,3
30 Regional tillväxt	0,3	0,0	0,3	0,3	0,6
34 Infrastrukturplanering	1,9	1,1	0,8	2,1	1,6
40 Hållbar samhällsplanering och boende	10,6	7,9	2,8	10,5	10,8
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2,4	1,7	0,6	4,4	3,6
42 Energi och klimat	4,4	3,7	0,7	4,9	3,4
43 Kulturmiljö	9,9	5,7	4,2	9,4	8,9
45 Samhällsskydd och beredskap	17,4	6,7	10,7	17,5	22,2
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	13,6	9,3	4,3	12,4	11,9
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	27,7	14,8	12,9	26,3	21,4
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	5,7	2,8	2,8	5,4	4,8
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	7,2	5,0	2,2	7,0	5,9
55 Miljöfarlig verksamhet	10,3	6,1	4,1	9,7	8,2
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,9	0,7	0,2	0,3	0,3
57 Förorenade områden, efterbehandling	3,0	1,9	1,1	2,4	2,8
58 Restaurering	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2
60 Lantbruk och landsbygd	30,0	23,8	6,2	32,0	32,2
62 Fiske	1,1	0,1	1,1	1,3	1,3
70 Folkhälsa	2,5	1,5	1,0	2,1	1,9
80 Jämställdhet	4,4	3,9	0,4	3,3	3,3
81 Nationella minoriteter	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
82 Mänskliga rättigheter	1,5	1,2	0,3	1,8	1,4
85 Integration	3,7	2,4	1,2	3,9	3,6
10 Myndighetsövergripande verksamhet	13,1	9,0	4,1	12,2	11,6
11 Administration och intern service	21,1	16,9	4,1	19,4	20,5
99 Resurssamverkan	2,3	1,6	0,7	2,9	3,4
20–85 Summa årsarbetskrafter produktion	181,3	118,8	62,5	178,3	165,1
10–85 Summa årsarbetskrafter exkl. resurssamverkan	215,4	144,7	70,7	209,9	197,2
10–99 Summa årsarbetskrafter totalt	217,7	146,3	71,4	212,8	200,6

1) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämställs med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20–21).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2020–2022

Antalet anställda och antalet årsarbetskrafter har ökat något mellan åren vilket beror på en utökning av antalet uppdrag, riksdagsvalet och en ökad tilldelning av riktade sakanslagsmedel. Förändringar mellan åren inom olika verksamhetsområden kan variera beroende på sakanslagstilldelning och verksamhets-prioriteringar.

Verksamhetsområde 20–21 övrig förvaltning, har minskat med 3,4 årsarbetskrafter 2022 jämfört med 2021, vilket beror på att länsstyrelsens tillsynsuppdrag med anledning av pandemin redovisades under detta område.

Antal årsarbetskrafter inom verksamhetsområde 50–51 har ökat de senaste tre åren. Den största ökningen återfinns inom naturvårdsområdet. Anledningen är ökade externa anslag för förvaltning av och bildande av naturreservat samt nya uppdrag inom till exempel pollinering och invasiva arter.

Uppsala län är ett expansivt län och länsstyrelsen har prioriterat prövning och tillsyn vilket har lett till att verksamhetsområde 52–53 har förstärkts med några årsarbetskrafter under perioden 2020–2022.

Antalet årsarbetskrafter inom verksamhetsområde 60 har minskat under det senaste året, vilket delvis beror på att Länsstyrelsen i Uppsala län periodvis har köpt in tjänster av länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborgs och Västra Götalands län. Detta syns inte i antalet årsarbetskrafter.

Tabell D – Representation

Nyckeltal	År 2022 totalt (tkr)	År 2022 per ÅA (kr)	År 2021 totalt (tkr)	År 2021 per ÅA (kr)	År 2020 totalt (tkr)	År 2020 per ÅA (kr)
Intern representation	142	653	48	224	36	180
Extern representation	489	2 245	253	1 188	169	842

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell D – Representation

Intern representation: år 2022 har en personaldag och en julfest genomförts. 2021 kunde julfest genomföras endast i mindre grupper och personaldagen genomfördes digitalt. År 2020 kunde mycket lite av den ordinarie trivselfrämjande verksamheten genomföras på grund av pandemin.

Under pandemiåren 2020 och 2021 har den externa representationen såsom uppvaktningar, trivselfrämjande aktiviteter, olika besök, sammankomster och statsbesök varit på en låg nivå. Under 2022 har fler aktiviteter genomförts varpå representationen har ökat. Den externa representationen kan variera mycket mellan åren även under normala år beroende på att olika händelser såsom antal besök, statsbesök med mera varierar mellan åren.

Tabell E – Lokaler

Nyckeltal[1)]	Lokal	År 2022	År 2021	År 2020
Lokalkostnader (tkr), VÄS 103 [2)]	Residens	1 790	1 702	1 605
Lokalyta (m^2)	Residens	1 253	1 253	1 253
Lokalkostnad per m^2 (kr)	Residens	1 429	1 358	1 281
Lokalkostnader (tkr), VÄS 113 [3)]	Lokaler, övriga[3)]	10 999	10 656	10 479
Lokalyta (m^2)	Lokaler, övriga	3 825	3 825	3 825
Lokalkostnad per m^2 (kr)	Lokaler, övriga	2 876	2 786	2 740
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	Lokaler, övriga	51	50	52
Lokalyta per årsarbetskraft (m^2)	Lokaler, övriga	18	18	19
Kontorslokalyta (m^2) [4)]	Kontorslokaler	3 434	3 434	3 429
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m^2)	Kontorslokaler	16	16	17
Lokalkostnader (tkr)	**Lokaler totalt**	12 789	12 357	12 084

1) Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

2) Residensets lokalkostnader redovisas under VÄS 103 Servicestöd till ledningen.

3) Med lokaler, övriga avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m. Dessa kostnader redovisas under VÄS 113 Lokaler.

4) Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell E – Lokaler

De ökade lokalkostnaderna mellan åren beror till allra största del på den årliga indexuppräkningen. Under 2022 har även kostnaderna för el ökat något.

Tabell F – Redovisning av ärenden 2022

(samtliga ärenden oavsett databas)

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	81	133	464	605	73	4
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	82	669	54	736	69	2
201 Allmänna val	14	86	14	103	11	0
25 Trafikföreskrifter	32	234	11	228	49	0
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	213	1 153	452	1 595	223	0
30 Regional tillväxt	3	10	0	8	5	1
34 Infrastrukturplanering	6	20	5	30	1	0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	101	901	7	948	61	1
41 Stöd till boende och energiåtgärder	727	59	14	704	96	4
42 Energi och klimat	58	95	2	81	74	7
43 Kulturmiljö	291	1 153	123	1 276	291	20
45 Samhällsskydd och beredskap	108	194	242	431	113	5
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	172	222	33	243	184	48
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	202	191	300	406	287	36
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	150	780	48	803	175	4
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	97	160	12	158	111	19
54 Mineralfyndigheter	0	4	0	4	0	0
55 Miljöfarlig verksamhet	103	153	15	147	124	12
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	8	135	6	135	14	0
57 Förorenade områden, efterbehandling	40	30	14	35	49	13
60 Lantbruk och landsbygd[1)]	8 463	9 059	21	12 165	5 378	3 456
62 Fiske	12	76	3	86	5	0
70 Folkhälsa	55	22	35	71	41	0
80 Jämställdhet	5	8	6	14	5	0
81 Nationella minoriteter	1	1	1	2	1	0
82 Mänskliga rättigheter	13	14	10	19	18	1
85 Integration	33	28	7	38	30	6
10–85 Totalt antal ärenden	10 343	15 531	1 885	20 367	7 392	3 635
varav Vattenmyndighetens ärenden	-	-	-	-	-	-
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	49	47	0	50	46	7

1) Under 2022 har huvuddelen av länsstyrelsernas arbete med jordbrukarstöden och landsbygdsstöden skett i Jordbruksverkets IT-system. Dessa system är till största delen färdigbyggda men rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området jordbrukarstöd (601) är inte möjliga att hämta ut i sin helhet. För området jordbrukarstöd omfattar ärendestatistiken direktstöden och ansökan om utbetalning av kompensationsstöd, ekologisk produktion och miljöersättningarna för betesmarker och slåtterängar, vallodling, minskat kväveläckage samt skyddszoner. Statistik för ansökan om åtaganden och övriga stödformer ingår ej. För landsbygdsstöden (602) redovisas för 2022 komplett ärendestatistik av både ansökningar om stöd och utbetalningar. Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från länsstyrelsens ärendehandläggningssystem Platina summerat med ärenden beträffande jordbrukarstöd (direktstöd, betesstöd och kompensationsstöd) och landsbygdsstöd från Jordbruksverkets IT system, BLIS.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell F – Redovisning av ärenden 2022

Länsstyrelsen har under 2022 avgjort ett stort antal ärenden. Den ingående balansen för samtliga ärendeslag var 10 343 ärenden. Antalet beslutade ärenden var 20 367 ärenden och den utgående balansen är 7 392 ärenden. Den största minskningen av ärendebalansen beror på att antalet beslutade ärenden inom jordbrukarstöd (60) har ökat, på grund av införandet av ett nytt, mer effektivt arbetssätt vad gäller jordbrukarstöden och hjälp med handläggning från andra län. Antalet inkommande ärenden inom stöd till boende och energiåtgärder (41) har minskat eftersom många av stödformerna har avslutats. Därför har även ärendebalansen minskat inom detta verksamhetsområde.

För de flesta andra ärendeslag är ärendebalansen i stort sett oförändrad.

Tabell G – Överklagade beslut 2022

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut [1)]	Antal beslut [2)]	Andel överklagade beslut [3)] (%)
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	2	605	0,3
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	5	736	0,6
201 Allmänna val	0	103	0,0
25 Trafikföreskrifter	20	228	8,8
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	25	1 595	1,6
30 Regional tillväxt	0	8	0,0
34 Infrastrukturplanering	0	30	0,0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	80	948	8,4
41 Stöd till boende och energiåtgärder [4)]	23	817	2,8
42 Energi och klimat	0	81	0,0
43 Kulturmiljö	1	1 276	0,1
45 Samhällsskydd och beredskap	5	431	1,2
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	40	243	16,5
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	4	406	1,0
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	29	803	3,6
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	3	158	1,9
54 Mineralfyndigheter	0	4	0,0
55 Miljöfarlig verksamhet	13	147	8,8
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0	135	0,0
57 Förorenade områden, efterbehandling	3	35	8,6
60 Lantbruk och landsbygd	15	279	5,4
62 Fiske	0	86	0,0
70 Folkhälsa	0	71	0,0
80 Jämställdhet	0	14	0,0
81 Nationella minoriteter	0	2	0,0
82 Mänskliga rättigheter	0	19	0,0
85 Integration	0	38	0,0
10–85 Totalt antal ärenden	268	9 298	2,9
varav Vattenmyndighetens ärenden	-	-	-
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	13	63	20,6

1) Avser beslut som överklagats till högre instans år 2022, oavsett vilket år som beslutet är fattat.

2) Avser beslut som fattats av länsstyrelsen under år 2022.

3) Avser antalet överklagade beslut under år 2022 dividerat med antalet beslut under år 2022.

4) Antalet beslut skiljer sig åt från antalet beslut i tabell F beroende på att registreringen och definitionen av beslutsdatum i integrationen med Boverkets ärendehanteringssystem fungerar på ett annat sätt än i ärendehanteringssystemet Platina.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Kommentar till Tabell G – Överklagade beslut 2022

Den totala andelen överklagade beslut är 2,9 procent vilket är något högre än 2021 års nivå (2,6 procent).

Andelen överklagade beslut är liksom 2021 flest inom följande verksamhetsområden; trafikföreskrifter (25), hållbar samhällsplanering och boende (40), övergripande gemensamt för naturvård och miljöskydd (50) och lantbruk (60). Inom ramen för dessa ärendeslag ingår prövningar en rad olika beslutstyper.

För trafikföreskrifter (25) där andelen överklagade beslut uppgår till 8,8 procent avser beslutstyperna bland annat överklagade parkeringstillstånd för rörelsehindrade, hastighetsgränser, dispenser, parkeringsföreskrifter, vägvisning. Av dessa överklagas beslut som rör parkeringstillstånd för rörelsehindrad i relativ stor utsträckning vidare till Transportstyrelsen. Övriga av länsstyrelsens beslut rörande trafikföreskrifter överklagas sällan.

När det gäller hållbar samhällsplanering och boende (40) där andelen överklagade beslut uppgår till 8,4 procent omfattar länsstyrelsens prövning bland annat prövning av överklagade bygglov och förhandsbesked enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Inom ramen för övergripande gemensamt för naturvård och miljöskydd (50) där andelen överklagade beslut uppgår till 16,5 procent ingår länsstyrelsens prövning av bland annat överklagade beslut rörande till exempel strandskydd och avloppsanläggningar och andra beslut enligt miljöbalken.

När det gäller lantbruk (60) där andelen överklagade beslut uppgår till 5,4 procent ingår bland annat olika typer av stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar, landsbygdsutvecklingsåtgärder och vissa tillsynsåtgärder. Andelen överklagade beslut har inom detta område sjunkit jämfört med 2021 (då det var 14,2 procent).

Den ökade andelen överklagade beslut finns inom verksamhetsområdet övergripande gemensamt för naturvård och miljöskydd (50) där andelen överklagade beslut under 2021 var 12,4 procent.

Som framgår av tabellen överklagas övriga ärendetyper sällan.

Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans 2022

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans [1]	*varav antal ändrade beslut i högre instans [2]*	Andel ändrade beslut (%) [3]
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	-	-	-
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	4	*0*	0,0
201 Allmänna val	-	-	-
25 Trafikföreskrifter	3	*1*	33,3
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	22	*3*	13,6
30 Regional tillväxt	-	-	-
34 Infrastrukturplanering	-	-	-
40 Hållbar samhällsplanering och boende	60	*9*	15,0
41 Stöd till boende och energiåtgärder	6	*0*	0,0
42 Energi och klimat	-	-	-
43 Kulturmiljö	1	*0*	0,0
45 Samhällsskydd och beredskap	-	-	-
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	25	*8*	32,0
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	1	*0*	0,0
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	23	*0*	0,0
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	3	*1*	33,3
54 Mineralfyndigheter	-	-	-
55 Miljöfarlig verksamhet	14	*4*	28,6
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	-	-	-
57 Förorenade områden, efterbehandling	1	*1*	100,0
58 Restaurering	-	-	-
60 Lantbruk och landsbygd	7	*0*	0,0
62 Fiske	-	-	-
70 Folkhälsa	-	-	-
80 Jämställdhet	-	-	-
81 Nationella minoriteter	-	-	-
82 Mänskliga rättigheter	-	-	-
85 Integration	-	-	-
10–85 Totalt antal ärenden	170	*27*	15,9
varav Vattenmyndighetens ärenden	-	-	-
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	12	*4*	33,3

1) Avser antalet beslut som överklagats i högre instans vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2022.

2) Avser beslut som ändrats under 2022 på grund av domar/beslut i högre instans.

3) Antal ändrade beslut i högre instans under år 2022 dividerat med antal beslut som överklagats till högre instans med dom/beslut under år 2022.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Kommentar till Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans 2022

Andelen ändrade beslut är 15,9 procent vilket är något lägre än under föregående år då andelen var 16,5 procent. De ärendeslag där ändringsfrekvensen är något högre avser områden där länsstyrelsens prövning omfattar svårbedömda frågor eller frågor som i huvudsak handlar om bedömningar i sakfrågan. Det framgår av att andelen överklagade beslut är flest inom följande områden:

- Hållbar samhällsplanering och boende där andelen uppgår till 15,0 procent. Området omfattar en rad olika prövningar inom bland annat frågor om lov, ansökningar, förhandsbesked med mera.
- Inom naturvård och miljöskydd (50) är ändringsfrekvensen 32,0 procent eftersom det bland annat rör överklagningar av beslut enligt miljöbalken men även svårbedömda frågor som hanteras av miljöprövningsdelegationen
- Vattenverksamhet och vattenförvaltning (53) har 33,3 procent ändrade beslut och där det ingår svårbedömda prövningar om tillstånd/anmälan för vattenverksamheter.
- Inom miljöfarlig verksamhet (55) uppgår andelen ändrade beslut till 28,6 procent. Här ingår bland annat tillståndsprövningar vid miljöprövningsdelegationen. När det gäller förorenade områden, efterbehandling (57) har ett länsstyrelsebeslut överklagats och ändrats i högre instans.

Tabell I – Handläggningstider

VÄS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2020–2022	Utfall (%) 2022	Utfall (%) 2021	Utfall (%) 2020	Medel-antal dagar 2022	Medel-antal dagar 2021	Medel-antal dagar 2020
202 Anmälan om svenskt medborgarskap[1)]	45	-	-	-	-	-	-
204 Begravningsfrågor[1)]	45	-	-	-	-	-	-
212 Auktorisation av bevakningsföretag[1)]	180	-	-	-	-	-	-
282 Ansökan om tillstånd enligt 6 kap 4§ djurskyddslagen[2)]	90	87,5	90	100	43,5	42.3	17,7
282 Ansökan om förprövning djurstall[2)]	56	94,3	100	100	13	7,1	9,3
282 Anmälningsärenden djurskydd	90	93	91,9	90,7	34,3	33,7	32,6
403 Överklagade av lov, förhandsbesked	150	96,9	97,2	96,3	47	46	51,1
403 Överklagande av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder	120	100	97,2	100	42,1	25,5	31,8
403 Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	90,2	90	96,8	100,4	80,2	47,6
505 Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. författn.	180	83,6	77,8	80	122,9	134,1	134,4
525 Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken	42	75,8	72,5	75,5	34,2	34,3	32,1
526 Granskning av kommunal strandskyddsdispens [3)]	21	95,9	84,3	95,3	11,6	14,4	11,3
551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. Miljöbalken – Ansökan om tillstånd (konc)[2, 4)]	180	71,4	73,3	63,6	156,7	168,9	162,2
555 Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	-	-	-	-	-	-
562 Prövning av avfall och producentansvar	40	72,3	96	82,5	31,3	12,3	25,1
566 Tillsyn av avfall och producentansvar	30	71,4	98,2	75,6	29,9	9,1	25,9
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Företagsstöd [5,6)]	180	37	58	10	353	467	507
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Projektstöd[5, 6)]	180	41	75	17	259	470	453
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Miljöinvesteringar[5, 6)]	180	93	93	64	58	202	284
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden – Företagsstöd[5, 6)]	180	-	-	11	-	-	269
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden – Projektstöd[5, 6)]	180	-	-	100	-	-	168
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder– Företagsstöd[6, 7)]	120	52	28	42	127	155	135

VÄS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2020–2022	Utfall (%) 2022	Utfall (%) 2021	Utfall (%) 2020	Medel-antal dagar 2022	Medel-antal dagar 2021	Medel-antal dagar 2020
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Projektstöd[6, 7)]	120	25	38	62	270	182	110
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Miljöinvesteringar[6, 7)]	120	62	70	51	147	106	143
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – Företagsstöd[6, 7)]	120	-	-	0	-	-	284
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – Projektstöd[6, 7)]	120	-	-	-	-	-	118
623 Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk	30	87,5	75	88,9	23,8	22,6	18,1
623 Ansökan om förordnande som fisketillsynsman	40	100	80	81,8	18,9	76,6	37,2

1) Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

2) Målet är satt från komplett ansökan.

3) Enligt 19 kap 3 b § Miljöbalken.

4) Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

5) Handläggningstid, ansökan om stöd: Mätning från att ansökan kom in till länsstyrelsen fram till att länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom 6 månader.

6) Målet enligt SUSS PoF (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB/Fiskestöden). Hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.

7) Handläggningstid, ansökan om utbetalning: Mätning från att ansökan om utbetalning kom in till länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom 4 månader.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell I – Handläggningstider

Överklagade ärenden enligt plan- och bygglagen (403) och miljöbalken (505)

Målen i regleringsbrevet uppfylls med god marginal både när det gäller överklagade lov och bostäder. När det gäller de mål som inte framgår av tabellen, det vill säga att 75 procent av ärendena ska avgöras inom 80 respektive 105 dagar, är måluppfyllelsen 86 procent för båda ärendeslagen. Det innebär att den är något högre än 2021. Även målen för handläggningstider när det gäller övriga PBL-överklaganden uppfylls med god marginal.

När det gäller miljöbalksärenden är måluppfyllelsen högre än förra året men understiger ändå fortfarande ambitionsnivån 90 procent. Den goda måluppfyllelsen inom ärendegrupperna är ett resultat av ett flerårigt arbete som har fokuserat på att förkorta handläggningstiderna. Under 2022 har vi även arbetat med att komma ifatt med de balanser som uppstod under 2020 och 2021 på grund av personalomsättning och/eller som var pandemirelaterad eftersom medarbetare som arbetade med dessa arbetsuppgifter även bistod med juridiska frågeställningar gentemot den enhet som bedrivit tillsyn enligt den tillfälliga covid-19-lagen.

Prövning avfall och producentansvar (562) samt Tillsyn avfall och producentansvar (566)

Måluppfyllelsen är lägre under 2022 bland annat på grund av ett större antal ärenden som krävt kompletteringar. Handläggningstiden utgår från den dag ärendet inkommer oavsett om ärendet är komplett eller inte.

602 Ansökan om stöd

Under 2022 har rimlighetsbedömningen varit särskilt tidskrävande då det varit svårt att få in dubbla offerter eller jämförande prisuppgifter. Länsstyrelserna noterar även att den generella ekonomiska osäkerheten gör bankerna försiktiga när det gäller lånelöften. Under pandemin har personer i viss mån prioriterats till stabsarbete och under 2022 även till valarbete, vilket påverkat handläggningstiderna.

602 Ansökan om utbetalning

Länsstyrelserna har fokuserat på handläggning av utbetalningar för att underlätta för utsatta grupper av sökande för att klara likviditeten. Handläggningstiderna har generellt en god måluppfyllnad. Det har dock varit tidsödande att genomföra de kompletterande rimlighetsbedömningar av utgifter, som krävs enligt handläggningsrutinerna, vilket förlängt handläggningstiderna under 2022. Dessutom har ärenden som tagits ut för så kallad Kontroll på plats ofta fått vänta länge på besöket och även det har påverkat längden på handläggningstider.

Finansiell redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	2022	2021	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	125 964	119 798	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	15 919	14 675	2
Intäkter av bidrag	105 462	91 065	3
Finansiella intäkter	481	29	4
Summa	**247 826**	**225 567**	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-167 838	-159 684	5
Kostnader för lokaler	-13 341	-12 218	6
Övriga driftskostnader	-65 039	-51 778	7
Finansiella kostnader	-56	-34	8
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 686	-1 758	9
Summa	**-247 959**	**-225 473**	
Verksamhetsutfall	**-133**	**94**	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	6 671	7 031	10
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-6 671	-7 031	11
Saldo	**0**	**0**	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	0	2 129	12
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	40 507	39 430	13
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	-625	-37	14
Finansiella intäkter	2	0	15
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	673	189	16
Lämnade bidrag	-40 557	-41 710	17
Saldo	**0**	**0**	
Årets kapitalförändring	**-133**	**94**	18

Balansräkning

Tillgångar (tkr)	2022-12-31	2021-12-31	Not
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	4 222	940	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	3 261	2 508	
Summa	**7 483**	**3 448**	19
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	1 183	668	20
Fordringar hos andra myndigheter	6 628	6 764	21
Övriga kortfristiga fordringar	1 834	4 487	22
Summa	**9 645**	**11 919**	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	3 484	3 416	
Upplupna bidragsintäkter	19 873	17 558	
Övriga upplupna intäkter	4 061	1 691	
Summa	**27 418**	**22 665**	23
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	10 637	1 225	
Summa	**10 637**	**1 225**	24
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	55 889	49 228	25
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	11 793	6 639	26
Kassa och bank	255	179	27
Summa	**67 937**	**56 046**	
Summa tillgångar	**123 121**	**95 302**	

Kapital och skulder (tkr)	2022-12-31	2021-12-31	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	3 805	0	
Donationskapital	20	20	
Balanserad kapitalförändring	-1 657	-1 751	
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-133	94	
Summa	**2 036**	**-1 637**	**28**
Fonder			
Fonder	49	722	
Summa	**49**	**722**	**17**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	952	532	29
Övriga avsättningar	2 139	1 816	30
Summa	**3 091**	**2 348**	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	3 530	3 448	31
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	0	0	32
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	6 615	5 894	33
Leverantörsskulder	10 778	6 506	34
Övriga kortfristiga skulder	2 760	2 889	35
Depositioner	11 793	6 652	36
Summa	**35 475**	**25 389**	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	13 408	13 619	
Oförbrukade bidrag	69 061	54 859	
Summa	**82 469**	**68 479**	37
Summa kapital och skulder	**123 121**	**95 302**	

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag	Ingående överförings-belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings-belopp	Not
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse									
01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m.	237	122 678	4 529	0	0	127 444	-125 881	1 563	38
Utgiftsområde 19 Regional tillväxt									
19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder	0	100	0	0	0	100	-100	0	39
Summa	**237**	**122 778**	**4 529**	**0**	**0**	**127 544**	**-125 981**	**1 563**	

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	Not
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	1 200	1 092	
2537 Miljöskyddsavgift Täktavgift	4 100	4 174	
2552 03 Avgifter enligt avfallsförordningen	180	155	
2714 01 Sanktionsavgifter	1 600	1 245	
2714 05 Brott mot utlänningslagen	0	4	
Summa	**7 080**	**6 671**	10

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Belopp i tkr

Anslag / Anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		Not
		2022	2022	2023	2024	
19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder	0	0	0	0	0	39

Tilläggsupplysningar och noter

Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges. De flesta belopp i resultatredovisning och de finansiella delarna är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket i Excel. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2023.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 procent. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Avvikelser från generella ekonomiadministrativa regler

I regleringsbrevet 2022 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

- ”Bestämmelsen i 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska omfatta antalet och styckkostnaden för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden, ska inte tillämpas på länsstyrelserna.”
- ”Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur efter närmare anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.”.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor t.o.m. brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningspost. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 20 tkr.

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader såsom hyror med mera för att kostnaden ska belasta rätt period. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och värderegleras i samband med bokslut.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en ekonomisk livslängd om minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. Immateriella anläggningstillgångar vid anskaffningsvärde på minst 100 tkr och för förbättringsutgifter på annans fastighet på minst 50 tkr och markanläggningar som klassas som infrastrukturella tillgångar (naturmiljötillgång) på minst 250 tkr.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer då de utsätts för extra stort slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis.

Tillgångstyp	Avskrivningsplan
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Markanläggningar	Respektive komponents nyttjande period
Förbättringsutgift på annans fastighet	Högst 7 år
Maskiner	5 år
IT-teknisk utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Konst	Ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
Pågående nyanläggningar	Avskrivning startas vid färdigställning och inplacering i anläggningsgrupp

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ersättning	Andra uppdrag
Landshövding		
Göran Enander	1 339 385	Ledamot i insynsrådet på Strålsäkerhetsmyndigheten och ordförande i Miljömålsrådet samt ledamot i Rådet för hållbara städer
Bostadsförmån	206 800	
Länsråd		
Cecilia Magnusson	1 064 839	Inga
Insynsråd		
Marlene Burwick	5 700	Ledamot i Kemikalieinspektionens och i Hav- och vatten-myndighetens insynsråd samt ledamot i Miljömålsberedningen.
Catarina Deremar	0	Ledamot i Boverkets insynsråd, Styrelsesuppleant i Stahres i Tierp AB
Anders Hagfeldt	0	Ledamot i Dyenamo AB
Maria Knutsson Wedel	1 900	Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse
Bengt-Åke Ljudén	3 800	VD Almi Företagspartner AB i Uppsala
Jessika Roswall	1 900	Ledamot i Domarnämnden och Sieps insynsråd. Ordförande i Juristbyrån A Roswall AB.
Margareta Svensson Paras	3 800	Inga
Insynsråd till och med 28 februari 2022		
Mariet Ghadimi	0	Ingen uppgift
Björn-Gunnar Lagström	1 900	Inga
Gabor Nagy	1 900	Inga
Solveig Zander	0	Ledamot i insynsrådet för socialförsäkring (ISF)

Noter till resultaträkning

Not 1	Intäkter av anslag	2022	2021
	01 05 001 000 Förvaltningsanslag	125 881	119 720
	19 01 001 000 Regionala tillväxtåtgärder	100	100
	Summa intäkter av anslag	**125 981**	**119 820**
	Skillnaden mellan summan av intäkter av anslag samt medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelsen till 16 § anslagsförordningen. Beloppet uppgår till 17 tkr (22 tkr).		
Not 2	**Intäkter av avgifter och andra ersättningar**	**2022**	**2021**
	Offentligrättsliga avgifter	1 877	1 410
	Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	12 795	12 122
	Intäkter av andra ersättningar	1 247	1 143
	Summa	**15 919**	**14 675**
	Varav intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av		
	Intäkter uthyrning	*817*	*875*
	Intäkter utbildning/konferenser	*2 248*	*1 024*
	Intäkter konsultuppdrag	*9 729*	*10 223*
		12 795	***12 122***
	Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not. Den separata tabellen avser enbart sådan verksamhet som ska ge ett årligt resultat. Övriga intäkter av avgifter har inte motsvarande kostnader och uppvisar inte något resultat utan ingår bland annat i anslagsredovisningen, älgvårdsfond och externa medel gentemot andra myndigheter. De ökade intäkterna kopplade till utbildning och konferenser återspeglas även i motsvarande kostnader för utbildning och konferenser och beror på återhämtning efter pandemin.		

Not 3	Intäkter av bidrag	2022	2021
	Bidrag från statliga myndigheter	103 973	89 744
	varav		
	Uppsala universitet	*123*	*24*
	Kammarkollegiet	*630*	*28*
	Riksantikvarieämbetet	*5 405*	*5 352*
	Länsstyrelsen i Dalarnas län	*429*	*258*
	Länsstyrelsen i Jönköpings län	*388*	*60*
	Länsstyrelsen i Kronobergs län	*-1*	*68*
	Länsstyrelsen i Stockholms län	*125*	*446*
	Länsstyrelsen i Södermanlands län	*58*	*8*
	Länsstyrelsen i Västmanlands län	*19*	*338*
	Länsstyrelsen i Örebro län	*30 752*	*30 780*
	Länsstyrelsen i Gävleborgs län	*-45*	*0*
	Länsstyrelsen i Västerbottens län	*72*	*0*

Not 3	Intäkter av bidrag	2022	2021
	Länsstyrelsen i Gotlands län	*0*	*-1*
	Länsstyrelsen i Hallands län	*129*	*20*
	Socialstyrelsen	*-0*	*0*
	Länsstyrelsen i Västra Götalands län	*347*	*67*
	Länsstyrelsen i Skåne län	*81*	*230*
	Länsstyrelsen i Västernorrlands län	*-45*	*0*
	Länsstyrelsen i Norrbottens län	*-25*	*0*
	Skogsstyrelsen	*414*	*198*
	Arbetsförmedlingen	*328*	*324*
	Naturvårdsverket	*35 191*	*26 620*
	Livsmedelsverket	*8*	*23*
	Sveriges lantbruksuniversitet	*12*	*24*
	Statens jordbruksverk	*6 882*	*4 040*
	Post- och telestyrelsen	*723*	*613*
	Kärnavfallsfonden	*688*	*41*
	Statens energimyndighet	*4*	*173*
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	*15 762*	*12 291*
	Tillväxtverket	*145*	*467*
	Linnéuniversitetet	*4*	*8*
	Havs- och vattenmyndigheten	*5 163*	*7 179*
	Övriga motparter	*209*	*62*
	Bidrag från övriga	1 489	1 322
	varav bidrag från EU:s fonder		
	Life – program för miljö- och klimatpolitik	*1*	*0*
	Summa	**105 462**	**91 065**
	Skillnaden mellan åren avseende intäkter av bidrag från Naturvårdverket beror till största delen på att vårdmedel till naturreservat har ökat med 5,1 mnkr och bidrag till våtmarker med 3,3 mnkr. Myndighetens arbete inom området civilt försvar och kris-beredskap har skalats upp under året, vilket förklarar de ökade bidragsintäkterna från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Intäkter av bidrag från Havs- och vattenmyndigheten har minskat med ca 2 mnkr mellan åren. Det är svårt att hitta någon enskild förklaring till minskningen då myndigheten erhåller bidrag för många olika insatser och områden. Den intäktspost som minskat mest, med ca -1,5 mnkr, är intäkter av bidrag för åtgärder för att förbättra, bevara, planera, restaurera och skydda havs- och vattenmiljöer.		

Not 4	Finansiella intäkter	2022	2021
	Räntekonto i Riksgälden	435	0
	Övriga finansiella intäkter	46	29
	Summa	**481**	**29**
	Riksgäldens ränta var 0 % år 2021.		

Not 5	Kostnader för personal	2022	2021
	Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-111 430	-106 881
	varav		
	Lönekostnader för insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)	*-269*	*-277*
	Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt övriga kostnader för personal	-56 408	-52 804
	Summa	**-167 838**	**-159 684**
	Personalkostnaderna har ökat mellan åren vilket kan förklaras av att antalet årsarbetskrafter har ökat från 213 till 218 och den årliga lönerevisionen.		
Not 6	**Kostnader för lokaler**	**2022**	**2021**
	Kostnader för lokaler	-13 341	-12 218
	Lokalkostnaderna som redovisas i tabell E i resultatredovisningen överensstämmer inte med denna not. Anledningen är att not E endast presenterar lokalkostnader för residenset samt kostnader för kontorslokaler inklusive biytor, såsom förråd, källare och garage medan denna post omfattar hela verksamhetens lokalkostnader. De ökade kostnaderna för lokaler beror till största delen på den årliga indexuppräkningen. År 2022 är valår och då tillkommer kostnader för hyra av vallokal 140 tkr.		
Not 7	**Övriga driftskostnader**	**2022**	**2021**
	Resor	-1 493	-759
	Varor	-4 638	-3 052
	Datatjänster	-13 431	-12 564
	Konsulttjänster	-19 623	-16 122
	Utbildningstjänster	-2 986	-543
	Övriga tjänster	-22 445	-18 248
	Övrigt	-423	-490
	Summa	**-65 039**	**-51 778**
	Kostnad för resor har ökat jämfört med föregående år främst beroende på en återgång efter pandemirestriktioner. Ökningen av kostnader för varor jämfört med 2021 beror främst på satsningar på naturreservaten vilket medfört inköp av till exempel stängselmaterial, skyltar och skyltställ samt möbler. Inköp av konsulttjänster har ökat jämfört med föregående år främst beroende på två stora poster, dels en biogeografisk uppföljning mossor (1,1 mnkr), dels en kostnad för arbete utveckling av digital säkerhet (911 tkr). Kostnaden avseende övriga tjänster har ökat jämfört med 2021, till en del beroende på återgång till normal verksamhet efter pandemin (hotellkostnader, portokostnader, representation), men även beroende på insatser i naturreservat (gränsåtgärder) och våtmarkssatsningar.		

Not 8	Finansiella kostnader	2022	2021
	Räntekostnader i Riksgälden	-25	0
	Övriga finansiella kostnader	-30	-34
	Summa	**-56**	**-34**
	Riksgäldens ränta var 0 % år 2021.		
Not 9	**Avskrivningar och nedskrivningar**	**2022**	**2021**
	Avskrivningar	-1 686	-1 758

Not 10	Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2020	2021	2022	2022	2022	2022
		utfall intäkter	utfall intäkter	budget intäkter	utfall intäkter	utfall kostnader	Netto utfall
	Avgifter med bestämt ekonomiskt mål						
	Åren 2020 och 2021 har länsstyrelserna haft ett undantag i regleringsbrevet enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras. I regleringsbrevet 2022 är undantaget borttaget. Som en följd av det ändras notens uppställning till att omfatta intäkter för åren 2020, 2021 och 2022 samt kostnader för år 2022. Inga jämförelsetal avseende kostnader för åren 2020 och 2021 kan tas fram.						
	2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	1 124	928	1 200	1 092	-1 255	-162
	2537 Miljöskyddsavgifter	4 069	4 600	4 100	4 174	-6 241	-2 067
	2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	181	161	180	155	-122	33
	Summa	**5 373**	**5688**	**5480**	**5422**	**-7618**	**-2196**
	varav						
	- Avgifter enligt avfallsförordningen	*174*	*162*		*155*	*-122*	*33*
	- Övriga avgifter	*7*	*-2*		*0*	*0*	*0*
	Övriga intäkter som inte disponeras och inte har bestämt ekonomiskt mål	**1 658**	**1 342**	**1 600**	**1 249**		
	2714 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen	1 571	1 200		1 245		
	2714 Särskild avgift enligt utlänningslagen	88	142		4		
	Summa avgifter redovisade mot inkomsttitel	**7 032**	**7 031**	**7 080**	**6 671**		
	Kommentar: Uppgifterna speglar tabell 6.2 i Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende länsstyrelserna. Noten är uppdelad på avgifter med bestämt respektive inte bestämt ekonomiskt mål. Budgetvärdena är hämtade från myndighetens budgetunderlag 2022–2024, då tabell i bilagan till regleringsbrevet med fördelning per länsstyrelse saknas.						

Not	11	Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	2022	2021
		Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-6 671	-7 031
		För mer information se tabell Redovisning mot inkomsttitel och not 10.		

Not	12	Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2022	2021
		01 05 001 000 Förvaltningsanslag	0	2 129
		Summa	**0**	**2 129**
		Enligt 2021 års regleringsbrev 01 05 001 002 ska myndigheten betala ut ett bidrag för finansiering av förvaltningskostnader hos Region Uppsala. Detta villkor är borttaget från 2022.		

Not	13	Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2022	2021
		Från myndighet		
		Riksantikvarieämbetet	5 205	6 906
		Länsstyrelsen i Jönköpings län	-122	-251
		Länsstyrelsen i Örebro län	335	776
		Socialstyrelsen	4 465	4 450
		Naturvårdsverket	23 141	17 827
		Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	254	0
		Havs- och vattenmyndigheten	7 230	9 722
		Summa	**40 507**	**39 430**
		Medel från Riksantikvarieämbetet finansierar olika kulturvårdsinsatser och skillnaden mellan åren beror på normala variationer då utbetalningarna varierar beroende på de ansökningar som inkommer till myndigheten. Negativt belopp från Länsstyrelsen i Jönköpings län beror på att bidrag betalas ut från Länsstyrelsen i Jönköpings län, eventuell återbetalning sker till Länsstyrelsen i Uppsala län. De ökade bidragen avseende Naturvårdsverksmedel kan till större delen härledas till bidrag inom förorenade områden, Lokala naturvårdssatsningar (LONA), naturreservat och våtmark.10,7 mnkr har under 2022 betalats ut till Enköpings kommun för åtgärder avseende Enköpingstvätten (förorenade områden). Inom LONA har fler bidrag, och högre belopp, beviljats jämfört med 2021. Inom våtmarksområdet har länsstyrelsen samverkat med Upplandsstiftelsen som har fått bidrag på knappt 1 mnkr, jämfört med 230 tkr 2021. Avseende naturreservat har övriga förvaltare av statliga naturreservat fått söka medel, och detta har lett till att bidragsutbetalningarna ökat med 900 tkr. Bidragsmedel erhållna från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har använts för utbetalning av ersättning för utomhusvarning, dessa bokfördes under 2021 som övrig tjänst. Dessutom betalades bidrag både för 2022 och 2023 ut under året, i enlighet med avtal.		
Not	**14**	**Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag**	**2022**	**2021**
		Älgvårdsfonden	-751	-161
		Bygdemedel	126	124
		Summa	**-625**	**-37**
		Älgvårdsfondens medel har i huvudsak använts till länsstyrelsens administration och till arvoden till älgförvaltningsgrupper. Båda dessa poster var högre under 2022 än under 2021. Bygdemedel erhålls från vattenkraftsföretagen och ska i första hand gå till reparationer av skador som uppkommit på grund av vattenregleringen. Utöver detta går det även att söka bygdemedel för investeringar som är till allmän nytta i bygden.		
Not	**15**	**Finansiella intäkter**	**2022**	**2021**
		Finansiella intäkter i transfereringsverksamhet	2	0
		Dessa intäkter avser ränta på särskilda bankmedel (bygdemedel). Riksgäldens ränta var 0 % under 2021.		

Not	16	Avsättning till/upplösning av fonder med mera för transfereringsändamål	2022	2021
		Ingående balans	722	911
		Årets förändring	-673	-189
		Utgående balans	49	722
		Uppdelat på		
		Älgvårdsfonden		
		Ingående balans	*405*	*586*
		Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	*-751*	*-161*
		Lämnade bidrag	*0*	*-20*
		Utgående balans	*-346*	*405*
		Bygdemedel		
		Ingående balans	*317*	*325*
		Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	*126*	*124*
		Finansiella intäkter	*2*	*0*
		Lämnade bidrag	*-50*	*-131*
		Utgående balans	*396*	*317*
		Se även not 14		

Not	17	Lämnade bidrag	2022	2021
		Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-29 489	-29 047
		Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-11 068	-12 663
		Summa Lämnade bidrag	**-40 557**	**-41 710**
		inom verksamhetsområden		
		Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m.	-50	-131
		Jakt och viltvård	-679	-1 351
		Övriga ärenden inom övrig förvaltning	-0	0
		Regional projektverksamhet	0	-2 129
		Planeringsunderlag enligt plan- och bygglagen och miljöbalken	0	-737
		Byggnadsvård	-4 790	-5 212
		Fornminnes- och kulturlandskapsvård	-415	-1 200
		Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	0	-493
		Skydd mot olyckor, räddningstjänst	-254	0
		Miljömål	-9 852	-12 485
		Miljöövervakning	-12	-70
		Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturreservat)	-2 523	-1 795
		Förvaltning och skötsel av skyddade områden	-2 565	-1 179

Not	17	Lämnade bidrag	2022	2021
		Dricksvattenförsörjning	-1 480	0
		Förvaltning av kvalitén på vattenmiljön	0	110
		Efterbehandling av förorenade områden	-11 966	-9 257
		Allmänt och övergripande inom fiske	0	-250
		Stöd till fisket	-500	-390
		Fiskevård och fritidsfiske	-948	-510
		Allmänt och övergripande inom folkhälsa	-70	31
		Främjande insatser inom folkhälsoområdet	-100	-336
		Jämställdhetsfrågor	-10	0
		Frågor inom mänskliga rättigheter	-4 465	-4 544
		Integrationsfrågor	122	220
			-40 557	-41 710
		varav finansiering genom EU-fonder	*0*	*0*
Not	**18**	**Årets kapitalförändring**	**2022**	**2021**
		Verksamhetsutfall		
		Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-6	94
		Avslutade externa medel och ANL RTA	-127	0
		Semesterlöne- och löneskuld	17	22
		Årets minskning av semesterlöneskulden från 2008 som finansieras av anslag	-17	-22
		Summa verksamhetsutfall	**-133**	**94**
		Uppbörd	**0**	**0**
		Transfereringar	**0**	**0**
		Summa årets kapitalförändring	**-133**	**94**
		Kapitalförändringen består under 2022 av, förutom avgiftsfinansierad verksamhet, avskrivningarna på en infrastrukturell investering.		

Noter till balansräkning

Not	19	Materiella anläggningstillgångar	2022-12-31	2021-12-31
		Förbättringsutgifter på annans fastighet		
		Ingående anskaffningsvärde	4 765	4 190
		Årets anskaffning	3 805	575
		Utgående anskaffningsvärde	8 570	4 765
		Ingående avskrivningar	-3 825	-3 138
		Årets avskrivningar	-523	-687
		Utgående avskrivningar	-4 348	-3 825
		Bokfört värde	**4 222**	**940**
		Maskiner, inventarier, installationer mm.		
		Ingående anskaffningsvärde	15 093	12 513
		Årets anskaffning	1 916	2 580
		Utgående anskaffningsvärde	17 009	15 093
		Ingående avskrivningar	-12 585	-11 514
		Årets avskrivningar	-1 163	-1 071
		Utgående avskrivningar	-13 749	-12 585
		Bokfört värde	**3 261**	**2 508**
		Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	**7 483**	**3 448**
		Skillnad mot lån i Riksgälden beror på en infrastrukturell investering i naturreservat som inte lånefinansieras		

Not	20	Kundfordringar	2022-12-31	2021-12-31
		Kundfordringar - utomstatliga	1 183	668
		Summa	**1 183**	**668**
		De högre kundfordringarna 2022 jämfört med 2021 beror främst på att Gimokonferensen och Mälarlänsutbildningen fakturerades i december.		
Not	**21**	**Fordringar hos andra myndigheter**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
		Diverse fordringar andra myndigheter	3 374	3 690
		Mervärdesskatt	3 254	3 074
		Summa	**6 628**	**6 764**

Not	22	Övriga kortfristiga fordringar	2022-12-31	2021-12-31
		Uppbördsfordringar	1 827	3 971
		Övriga kortfristiga fordringar	6	515
		Summa	**1 834**	**4 487**
		Minskningen av uppbördsfordringar mellan åren beror på att avgifter för prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet fakturerades tidigare under 2022 än 2021. Övriga kortfristiga fordringar bestod under 2021 av omvänd byggmoms som återbetalades 2022. Denna typ av fordring förekom inte 2022.		

Not	23	Periodavgränsningsposter	2022-12-31	2021-12-31
		Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyror	3 219	2 925
		Övriga förutbetalda kostnader	266	490
		Summa förutbetalda kostnader	3 484	3 416
		Upplupna bidragsintäkter		
		Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter	19 663	17 505
		varav		
		Kammarkollegiet	*28*	*28*
		Riksantikvarieämbetet	*1 948*	*1 737*
		Länsstyrelsen i Jönköpings län	*272*	*46*
		Länsstyrelsen i Kronobergs län	*0*	*14*
		Länsstyrelsen i Stockholms län	*19*	*0*
		Länsstyrelsen i Södermanlands län	*25*	*9*
		Länsstyrelsen i Västmanlands län	*0*	*6*
		Länsstyrelsen i Örebro län	*856*	*251*
		Socialstyrelsen	*0*	*0*
		Länsstyrelsen i Västra Götalands län	*333*	*0*
		Länsstyrelsen i Skåne län	*0*	*148*
		Skogsstyrelsen	*223*	*-217*
		Arbetsförmedlingen	*24*	*27*
		Naturvårdsverket	*561*	*86*
		Livsmedelsverket	*6*	*0*
		Statens jordbruksverk	*14 269*	*14 130*
		Post- och telestyrelsen	*63*	*49*
		Kärnavfallsfonden	*621*	*0*
		Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	*13*	*706*
		Tillväxtverket	*0*	*254*
		Havs- och vattenmyndigheten	*404*	*231*
		Upplupna bidragsintäkter från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	210	53

Not	23	Periodavgränsningsposter	2022-12-31	2021-12-31
		varav finansiering genom EU-fonder	*0*	*0*
		Totala upplupna bidragsintäkter	19 873	17 558
		Övriga upplupna intäkter	4 061	1 691
		Summa periodavgränsningsposter	27 418	22 665
		Ökningen av upplupna bidragsintäkter beror främst på en upplupen bidragsintäkt gentemot Länsstyrelsen i Örebro län avseende samordning värdefull natur där underskottet på 500 tkr får dras mot nästkommande års medel samt att bidragsmedel från Kärnavfallsfonden på 670 tkr inte rekvirerades under 2022. Utöver detta har det under 2022 startats upp fler projekt där ersättning kommer att erhållas i efterhand med Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt Skogsstyrelsen som finansiärer.		

Not	24	Avräkning med statsverket	2022-12-31	2021-12-31
		Uppbörd		
		Ingående balans	-4 028	-771
		Redovisat mot inkomsttitel (-)	-6 671	-7 031
		Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	8 842	3 773
		Skulder avseende uppbörd	-1 857	-4 028
		Anslag i icke räntebärande flöde		
		Ingående balans	55	0
		Redovisat mot anslag (+)	100	100
		Medel hänförbara till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-55	-45
		Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	100	55
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-237	-273
		Redovisat mot anslag (+)	125 881	121 849
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-127 207	-121 813
		Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-1 563	-237
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
		Ingående balans	112	134
		Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-17	-22
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	94	112
		Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
		Ingående balans	5 324	20 555
		Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	132 502	116 918

Not	24	Avräkning med statsverket	2022-12-31	2021-12-31
		Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-115 177	-128 421
		Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	-8 787	-3 728
		Övriga fordringar på statens centralkonto	13 862	5 324
		Summa utgående balans avräkning med statsverket	10 637	1 225
Not	**25**	**Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
		Räntekonto i Riksgälden	55 889	49 228
		Länsstyrelsens räntekontokredit uppgår till 6 000 tkr och den är inte utnyttjad under året.		
Not	**26**	**Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
		Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	11 793	6 639
		Posten består av deponerade medel avseende hyra och arrende. Skillnaden mellan åren beror främst på ett ärende där totalt 4,6 mnkr har deponerats.		
Not	**27**	**Kassa och bank**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
		Danske bank, Bygdemedel	234	158
		Danske bank, Stiftelsen Sveriges nationaldag	20	20
		Summa	**254**	**178**

Not 28	Förändring av myndighetskapitalet							
		Statskapital	Donationskapital	Balanserad kapital-förändring, anslags-finansierad verksamhet	Balanserad kapital-förändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapital-förändring, bidrags-finansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
	Utgående balans 2021	0	20	0	-1 751	0	94	-1 637
	varav							
	Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	*0*	*0*	*0*	*-1 751*	*0*	*94*	*-1 657*
	Ingående balans 2022	**0**	**20**	**0**	**-1 751**	**0**	**94**	**-1 637**
	Föregående års kapitalförändring	0	0	0	94	0	-94	0

Not 28	Förändring av myndighetskapitalet							
		Statskapital	Donationskapital	Balanserad kapital-förändring, anslags-finansierad verksamhet	Balanserad kapital-förändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapital-förändring, bidrags-finansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
	Årets förändring							
	varav							
	Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*-6*	*-6*
	Avslutade externa medel och ANL RTA	*3 805*	*0*	*0*	*0*	*0*	*-127*	*3 678*
	Summa årets förändring	3 805	0	0	0	0	-133	3 673
	Utgående balans 2022	**3 805**	**20**	**0**	**-1 657**	**0**	**-133**	**2 036**
	Donationskapital avser Stiftelsen Sveriges nationaldags medel. Statskapital avser en infrastrukturell investering som inte lånefinansieras, utan där bidragsmedel har förts till statskapital för att avräknas mot avskrivningarna.							

Not 29	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående avsättningar	532	351
	Årets pensionskostnader	755	382
	Årets pensionsutbetalningar	-335	-201
	Utgående avsättning	**952**	**532**
	Under 2022 har beslut om delpension för 4 personer fattats, och kostnad bokats upp.		
Not 30	**Övriga avsättningar**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
	Lokalt omställningsarbete		
	Årets förändring	323	187
	Utgående balans	2 139	1 816
	Omstruktureringsåtgärder		
	Årets förändring	0	0
	Summa övriga avsättningar	**2 139**	**1 816**
	Under 2022 har en kostnad på 11 tkr avseende MI-utbildning tagits på lokalt omställningsarbete. Länsstyrelsen bedömer att ca 100 tkr kommer att användas till lokalt omställningsarbete under 2023.		

Not 31	Lån i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående balans	3 448	2 051
	Under året upptagna lån	1 634	3 155
	Årets amorteringar	-1 552	-1 758
	Utgående balans	**3 530**	**3 448**
	Beviljad låneram	7 500	7 000
	Skillnad mot materiella anläggningstillgångar beror på en infrastrukturell investering i naturreservat som inte ska lånefinansieras samt två anläggningstillgångar som bokförts efter sista december, totalt 3 953 tkr.		
Not 32	**Räntekontokredit i Riksgäldskontoret**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
	Beviljad kreditram	6 000	6 000
Not 33	**Kortfristiga skulder till andra myndigheter**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
	Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	3 385	2 300
	Lagstadgade arbetsgivaravgifter	3 052	2 964
	Mervärdesskatt	177	630
	Summa	**6 615**	**5 894**
	Inomstatliga leverantörsskulder var högre 2022 än 2021 främst beroende på några stora fakturor från Länsstyrelsen i Västra Götalands län (258 tkr), Länsstyrelsen i Skåne (244 tkr) och Uppsala universitet (145 tkr) som kom sent på året. Dessutom bokfördes skulden till Försäkringskassan som upplupen år 2021, men bokfördes som leverantörsskuld 2022 (229 tkr).		
Not 34	**Leverantörsskulder**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
	Leverantörsskulder	10 778	6 506
	Leverantörsskulder varierar från år till år beroende på när fakturor inkommer. 2022 var det ett flertal fakturor på belopp över 300 tkr som inkom i december.		
Not 35	**Övriga kortfristiga skulder**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
	Personalens källskatt	2 738	2 647
	Övriga kortfristiga skulder	22	242
	Bestående av		
	Transfereringar under utbetalning	4	201
	Övrigt	18	42
	Summa	**2 760**	**2 889**
Not 36	**Depositioner**	**2022-12-31**	**2021-12-31**
	Depositioner	11 793	6 652
	Posten består av deponerade medel avseende hyra och arrende. Skillnaden mellan åren beror främst på ett ärende där totalt 4,6 mnkr har deponerats. Av beloppet på 11 793 tkr bedöms 220 tkr regleras efter mer än 12 månader.		

Not 37	Periodavgränsningsposter	2022-12-31	2021-12-31
	Upplupna kostnader		
	Upplupna löner, arvoden inkl. social avg.	26	82
	Upplupna semesterlöner inkl. social avg.	10 807	11 054
	Övriga upplupna kostnader	2 575	2 483
	Summa upplupna kostnader	**13 408**	**13 619**
	Oförbrukade bidrag från annan myndighet	68 070	53 942
	varav		
	Statens energimyndighet	*92*	*96*
	Länsstyrelsen i Jönköpings län	*590*	*468*
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	*5 425*	*6 796*
	Länsstyrelsen i Östergötlands län	*45*	*45*
	Tillväxtverket	*417*	*230*
	Länsstyrelsen i Kronobergs län	*414*	*427*
	Riksantikvarieämbetet	*4 354*	*3 224*
	Statens jordbruksverk	*4 353*	*3 611*
	Lunds universitet	*387*	*329*
	Linneuniversitetet	*36*	*40*
	Länsstyrelsen i Dalarnas län	*333*	*252*
	Länsstyrelsen i Västmanlands län	*3 509*	*552*
	Naturvårdsverket	*24 501*	*21 817*
	Länsstyrelsen i Södermanlands län	*192*	*134*
	Länsstyrelsen i Stockholms län	*145*	*180*
	Länsstyrelsen i Skåne län	*141*	*141*
	Länsstyrelsen i Hallands län	*137*	*266*
	Länsstyrelsen i Västerbottens län	*133*	*0*
	Länsstyrelsen i Örebro län	*12 326*	*11 362*
	Uppsala universitet	*109*	*121*
	Sveriges lantbruksuniversitet	*109*	*121*
	Havs- och vattenmyndigheten	*10 322*	*3 552*
	Socialstyrelsen	*0*	*0*
	Länsstyrelsen i Västra Götalands län	*0*	*69*
	Skogsstyrelsen	*0*	*39*
	Livsmedelsverket	*0*	*2*
	Kärnavfallsfonden	*0*	*67*
	Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas:		
	- Inom tre månader	37%	25 241
	- mer än tre månader till ett år	50%	34 266
	- mer än ett år till tre år	13%	8 563

Not 37	Periodavgränsningsposter	2022-12-31	2021-12-31
	- mer än tre år	0%	0
	Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	991	917
	varav finansiering genom EU-fonder		
	Life - program för miljö- och klimatpolitik	-1	0
	Summa oförbrukade bidrag	**69 061**	**54 859**
	Ökningen av oförbrukade bidrag mellan åren avseende Havs- och vattenmyndigheten beror på att länsstyrelsen dels fick behålla en del oförbrukade medel från Havs- och vattenmyndigheten från 2021, dels har fått högre bidrag under 2022 som ej har kunnat förbrukas. Avseende Riksantikvarieämbetet så har länsstyrelsen i något högre utsträckning än under 2021 rekvirerat medel som ska användas under 2023. Ett nytt EU-projekt, Life2Taiga, startades upp under 2022 där länsstyrelsen fick 2,7 mnkr i bidrag från Länsstyrelsen i Västmanlands län. Oförbrukade bidrag från Naturvårdsverket har ökat då länsstyrelsen har fått ökade bidrag som ej har kunnat förbrukas under 2022.		
	Övriga förutbetalda intäkter		
	Summa förutbetalda intäkter	**0**	**0**
	Summa periodavgränsningsposter	**82 469**	**68 479**

Noter till anslagsredovisning

Belopp i tkr

		Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
NOT	**38**	**01 05 001 002 Länsstyrelserna m.m., Uppsala län**	Anslagskredit	3 759	0
			Anslagsbehållning som disponeras, 3 %	3 816	1 563
			Kredit på räntekonto	6 000	0
			Låneram för anläggningstillgångar	7 500	3 530
NOT	**39**	**19 01 001 002 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Uppsala län**	Anslagskredit	5	0
			Anslagsbehållning som disponeras	inget	
			Uppföljning och utvärdering	100	100
			Beställningsbemyndigande	0	0
		Inga framtida åtaganden har gjorts och länsstyrelsen har inga oinfriade beställningsbemyndiganden från tidigare år.			

Landshövdingens underskrift av årsredovisningen

Årsredovisningen är beslutad den 20 februari 2023.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Uppsala den 20 februari 2023

Göran Enander

Landshövding

Bilagor

Bilaga A. Paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, som redovisas i årsredovisningen

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
1§	Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Om länsstyrelsen
2§ p1	Verka för att nationella mål får genomslag	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p2	Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p3	Följa tillståndet i länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p4	Främja samverkan	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p5	Ansvara för angivna tillsynsuppgifter	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
3§ p1	De allmänna valen	Övrig förvaltnings och trafikföreskrifter
3§ p2	Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
3§ p3	Regional tillväxt	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3§ p4	Infrastrukturplanering	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3§ p5	Hållbar samhällsplanering och boende	Hållbar samhällsplanering och boende
3§ p6	Energi och klimat	Energi och klimat
3§ p7	Kulturmiljö	Kulturmiljö
3§ p8	Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Samhällsskydd och beredskap
3§ p9	Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Naturvård och miljöskydd
3§ p10	Lantbruk och landsbygd	Areella näringar
3§ p11	Fiske	Areella näringar
3§ p12	Folkhälsa	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
3§ p13	Jämställdhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
3§ p14	Integration	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
4§ p1	Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Areella näringar
4§ p2	Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4§ p3	I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Areella näringar
4§ p4	Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppgifter enligt förordningen (2022:1379) (gällande Länsstyrelseinstruktionen före och efter 2022-09-20)	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4§ p5	Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppgifter enligt lagen (2017:244) och förordning (2022:1381). (se Länsstyrelseinstruktion före och efter 2022-09-20)	Regional tillväxt och infrastrukturplanering

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
4§ p6	I Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län att vara ansvarig för kontroller enligt artikel 23.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1299/2013 av den 17 december 2013 om särskilda bestämmelser för stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden till målet Europeiskt territoriellt samarbete (se Länsstyrelseinstruktion före 2022-09-20, datum för ikraftträdande 2022-01-28 (SFS 2022:13))	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4 a§	Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 m.m. (datum för ikraftträdande 2022-01-28 (SFS 2022:13))	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
5§ p1	Integrering av jämställdhetsperspektiv	Integrering av tvärsektoriella frågor
5§ p2	Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Integrering av tvärsektoriella frågor
5§ p3	Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Integrering av tvärsektoriella frågor
5§ p4	Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Integrering av tvärsektoriella frågor
5§ p5	Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Integrering av tvärsektoriella frågor
5§ p6	Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Integrering av tvärsektoriella frågor
5§ p7	Verka för att förenkla för företag	Integrering av tvärsektoriella frågor
5§ p8	Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Energi och klimat
5§ p9	Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Hållbar samhällsplanering och boende
6§	Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Naturvård och miljöskydd
7§	Geografiskt områdesansvar (se Länsstyrelseinstruktion före och efter 2022-10-01)	Samhällsskydd och beredskap
7 a §	Civilområdesansvar	Samhällsskydd och beredskap
7 b §	Beredskapsmyndighet	Samhällsskydd och beredskap
14§	Miljöprövningsdelegation	Naturvård och miljöskydd
15§	Vattendelegation	Naturvård och miljöskydd
16§	Delegation för rennäringsfrågor	Areella näringar
17§	Kampsportsdelegation	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
18§	Viltförvaltningsdelegation enligt förordning (2009:1474)	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
19§	Fjälldelegation	Naturvård och miljöskydd

Bilaga B. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller återrapporteringar och uppdrag som redovisas i årsredovisningen och som framgår i länsstyrelsernas regleringsbrev 2022.

Uppdrag i regleringsbrev 2022	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
1A2 Regionalt livsmedelsstrategiarbete	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A3 Tillsyn hyresbostäder, studentbostäder m.m.	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
1A4 Bevarandeplaner Natura 2000-områden	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A5 Nationella planen för moderna miljövillkor	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A6 Handlingsplan för grön infrastruktur	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A7 Tillsyn strandskydd	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A8 Förorenade områden	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A9 Målsättningar för hantering av EU-stöd	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A10 Landsbygdsprogrammet samt Havs- och fiskeriprogrammet	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A11 EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
1B1 Civilt försvar och beredskapsplanering	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Samhällsskydd och beredskap	Alla län (kopia till MSB)
1B2 Miljökvalitetsnormer luftkvalitet	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Stockholm, Uppsala, Östergötland, Gotland, Västra Götaland, Östergötland, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1B3 Naturvård, biologisk mångfald, friluftsliv m.m.	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter/ Naturvård, artbevarande m.m.	Alla län
1B4 Webbplatsen informationsverige.se	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Västra Götaland

Uppdrag i regleringsbrev 2022	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1C1 Förenkla för företag åtgärder	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Integrering av sektorsövergripande områden	Alla län
1C2 Omarrondering	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Areella näringar	Dalarna, Värmland och Västra Götaland
1C3 Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C4 Mål i regionala utvecklingsstrategin m.m.	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C5 Planeringsstöd större industrietableringar	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Hållbar samhällsplanering och boende	Norrbotten och Västerbotten
1C6 Återfallsförebyggande insatser våld i nära relationer	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
1D2 Brottslighet och gränsöverskridande avfallstransporter	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1D3 Markärenden ovanför odlingsgränsen	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D4 En hållbar rennäring och en gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D5 Långsiktigt hållbar rennäring	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Berörda län
1D6 Ersättning för skada på fisk och fiskeredskap	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Alla län
1D7 Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
1D8 Renbetesavtal	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland
2.1 ÅR i enhetlig struktur, redovisning av statistik enligt VÄS m.m.	Organisationsstyrning	Året i siffror	Alla län
3B3 Samverkansråd vid Statens kulturråd	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Kulturmiljö	Gotland
3B12 Beredskap för testning och vaccination covid-19	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
3B17 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3C2 Förstudie vägledning miljötillståndsprövning m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	Naturvård och miljöskydd	Alla län

Uppdrag i regleringsbrev 2022	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
3C7 Länsstrategier för jämställdhet	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län

Bilaga C. Övriga uppdrag, förordningar m.m. som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller exempel på regeringsuppdrag och hänvisningar till paragrafer i förordningar i vilka det uttryckligen framgår att återrapportering/redovisning ska ske i årsredovisningen.

Uppdrag/Förordning	Område	Avsnitt i årsredovisning
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten	Övrig redovisning
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Avgiftsbelagd verksamhet	Övrig redovisning
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Kompetensförsörjning	Arbetsmiljö och medarbetare
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Skattepliktig ersättning till ledamöter i styrelse, råd utsett av regeringen och myndighetens ledande befattningshavare	Finansiell redovisning
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Frånvaro på grund av sjukdom	Arbetsmiljö och medarbetare
Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm), 2017-12-18	Utveckling av hållbara städer	Bilaga E. Länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som genomförs samordnat

Bilaga D. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning

Bilagan innehåller regleringsbrevsuppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2022 som redovisas i särskild ordning.

Uppdrag i regleringsbrev 2022	Område	Rapporterings-datum	Rapportering till
2.2 Underlag till tabeller i årsredovisningen	Organisationsstyrning	2023-02-22	Lst Örebro
3A1 Minskat och förenklat uppgiftslämnande	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-02-25	Näringsdepartementet, Lst Kronoberg samordnar
3A2 Energi- och klimatpolitiska målen	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-02-17	Lst Dalarna redovisar till Naturvårdsverket och Miljödepartementet (kopia till Infrastrukturdepartementet)
3A3 Resultat och effekter av arbetet med att skydda dricksvatten	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-03-01	Lst Kalmar redovisar till Miljödepartementet (kopia till Näringsdepartementet)
3A4 Statligt stöd för bättre vattenhushållning	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-03-01	Lst Kalmar redovisar till Miljödepartementet

Uppdrag i regleringsbrev 2022	Område	Rapporterings-datum	Rapportering till
3A5 Stöd till kommunernas kontinuitetsplanering	Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-28 2023-02-22	Lst Jönköping samordnar dricksvatten. Lst Västernorrland samordnar avloppsrening. Delredovisas till Miljödepartementet Slutredovisas till Näringsdepartementet och Miljödepartementet.
3A6 Restaurering och anläggning av våtmarker	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-02-15	Lst Gotland redovisar till Miljödepartementet
3A7 Skydd, skötsel och förvaltning av värdefulla naturområden m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-02-15	Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3A8 Uppgifter om strandskyddsbeslut	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3A9 Kostnader för hantering av EU-stöden	Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-01	Statens jordbruksverk (kopia till Näringsdepartementet
3A10 Föregående års fisketillsyn	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-02-01	Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Näringsdepartementet)
3A11 Missbruk av spel om pengar	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-03-31	Socialdepartementet
3A12 Utbildning psykisk hälsa MILSA	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-31	Gäller enbart Lst Skåne som redovisar till Socialdepartementet
3A13 Förstärkt tillsyn Alkohol och nikotinprodukter	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-03-31	Socialdepartementet
3B1 Statlig närvaro och service i länet	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-06-15	Finansdepartementet, Lst Örebro samordnar
3B2 Inriktningsmål för överklagade kommunala beslut om lov	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-02-28	Boverket (kopia till Finansdepartementet)
3B4 Tillämpning av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-11-14	Lst Stockholm och Sametinget (kopia till Kulturdepartementet)
3B5 Verka för minoritetspolitikens fastställda mål	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-04-01	Gäller endast Lst Stockholm som redovisar till Kulturdepartementet
3B6 Minska spridning av granbarkborrar från skyddade områden	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-12-01	Näringsdepartementet, Lst Kronoberg samordnar
3B7 Regionala arbetet med friluftspolitiken	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3B8 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-02-15	Lst Västernorrland redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3B9 Tillämpningen av barns rättigheter	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-03-01 2023-03-31	Arbetsmarknadsdepartementet, Lst Dalarna samordnar Delredovisning Slutredovisning
3B10 Stödja kommunerna i deras arbete med att motverka vräkningar	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-06-15	Boverket i enlighet med förordningen (2011:1160) om regionala bostadsmarknadsanalyser och kommunernas bostadsförsörjningsansvar
3B11 Föräldrarskapsstöd	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-02-28	Socialdepartementet, Lst Örebro samordnar

Uppdrag i regleringsbrev 2022	Område	Rapporterings-datum	Rapportering till
3B13 Aktiviteter på demokratiområdet	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-03-15	Lst Jönköping redovisar till Kulturdepartementet
3B14 Motverka rasism på arbetsmarknaden	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-03-01	Lst Stockholm redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B15 Nationellt kompetenscentrum hedersrelaterat våld m.m.	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-05-31	Gäller enbart Lst Östergötland som redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B16 Lägesbilder om mottagandet av nyanlända och asylsökande	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-03-01	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B18 Kommuners beredskap och mottagningskapacitet för mottagandet av vissa nyanlända invandrare	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-03-01	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B19 Kommuners beredskap och mottagningskapacitet för ensamkommande barn och unga	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-03-01	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B20 Insatser för asylsökande m.fl.	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-03-01	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B21 Redogöra för vilka insatser som ersättning lämnats enligt 37 och 37 a §§	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-03-01	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B22 Bedömning av resultat statlig ersättning insatser för vissa utlänningar	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-03-01	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B23 Redovisning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-03-01	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3C1 Bredbandsutbyggnad	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-01-31	Post- och telestyrelsen (kopia till Infrastrukturdepartementet)
3C3 Redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Näringsdepartementet)
3C4 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Nord m. fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Näringsdepartementet)
3C5 Lämna utgiftsprognoser anslag 1:1 m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	-	Gäller berörda län som redovisar till Tillväxtverket
3C6 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Aurora m. fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-09-23	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Näringsdepartementet)
3C8 Jämställdhetsperspektiv m.m. i krisledningsarbetet	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2024-02-22	Arbetsmarknadsdepartementet, Lst Kronoberg samordnar
3C9 Regionala resurscentra bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-10	Lst Östergötland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3C10 Bidrag till arbete mot mäns våld mot kvinnor	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-01-01	Jämställdhetsmyndigheten (kopia till Arbetsmarknadsdepartementet) redovisas i samband med redovisningen enligt förordningen (2021:995) om länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor.
3D1 Byggnadsnämndernas tillsynsarbete	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-12-09	Boverket (kopia till Finansdepartementet)

Uppdrag i regleringsbrev 2022	Område	Rapporterings-datum	Rapportering till
3D2 Analysera kommunernas användning av att begära planeringsbesked	Uppdrag / D. Tillsyn	2023-01-31	Boverket (kopia till Finansdepartementet)
3D3 Tillsynsutveckling enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2023-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3D4 Prövning enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2023-03-31	Miljödepartementet (kopia till Näringsdepartementet), Lst Västernorrland samordnar
3D5 Uppgifter - inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-11-30	Miljödepartementet, Lst Skåne samordnar
3D6 Effektiv och rättssäker tillsyn	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-12-31	Finansdepartementet, Lst Västernorrland samordnar
3D7 Effektivisera prövningsverksamheten	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-12-31	Finansdepartementet, Lst Blekinge samordnar
3E1 Redovisa prognoser	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2022-02-07 2022-04-27 2022-07-29 2022-10-28	Hermes
3E2 Systematisk användning och analys av data och statistik	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2022-05-16 2022-12-31	Finansdepartementet, Lst Södermanland samordnar
3E3 Erfarenheter av vad pandemin inneburit för minskade utsläpp från tjänsteresor	Uppdrag / E. Övriga uppdrag		Redovisningen ska ske inom ramen för myndigheternas miljöledningsarbete i enlighet med vad som gäller enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.
3E4 Åtgärder för att öka säkerheten i digital infrastruktur	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2022-12-31	Finansdepartementet, Lst Västra Götaland samordnar

Bilaga E. Länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som genomförs samordnat

Länsstyrelsernas gemensamma IT-avdelning

Länsstyrelsernas IT-avdelning har bidragit i den länsstyrelsegemensamma portföljstyrningen i förvaltning och projekt inom bland annat digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen och bidragit i Tillväxtverkets utveckling av verksamt.se.

IT-avdelningen har medverkat i länsstyrelsernas gemensamma samordningskansli med anledning av Rysslands invasionskrig i Ukraina och utvecklat metodstöd, rapportering och analys av en lägesbild av cybersäkerhet i Sveriges kommuner. Länsstyrelserna har via IT-avdelningen aktivt medverkat i eSams projekt om Digital Samverkan (dSam) inom offentlig sektor. Det är av stor vikt för länsstyrelserna att digital samverkan fungerar på ett bra sätt inom offentlig sektor då länsstyrelserna har omfattande kontakter med kommuner och andra myndigheter.

Samordnad löneservice

Funktionens uppdrag är att hantera löner för 22 myndigheter, 21 länsstyrelser samt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Tillfälligt hanterar Löneservice även lönerna för Brottsförebyggande rådet, Brå. Löneservices huvuduppgift är att hantera löneutbetalningarna och leveranser inom utsatta tider för uppdragsgivarna med hög kvalitet och med god service. Värdlän för funktionen Löneservice är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Under 2022 har Löneservice i snitt hanterat 7 900 löner betalat ut cirka 186 miljoner kronor per månad för länsstyrelserna. Samma siffor för 2021 är 7 600 löner och 176 miljoner kronor per månad. Ökningen beror delvis på att de flesta länsstyrelser anställde extra personal för arbetet med årets val, totalt cirka 1 500 personer. För MUCF och Brå hanteras ytterligare cirka 300 löner per månad.

Samordningen bidrar till en enhetlig och kostnadseffektiv hantering av löneutbetalningarna och att Löneservice kan hantera ett ökat antal löneutbetalningar sparar tid och kostnader för uppdragsgivarna.

Samordningen av lönehanteringen underlättar även i kontakt med andra myndigheter till vilka rapportering ska ske, exempelvis pensionsuppgifter, statistik och skatteuppgifter som rapporteras varje månad. Samarbetet med länsstyrelsernas andra nationella funktioner och projekt blir enklare i lönerelaterade frågor. Effekten av samordningen har under åren också lett till att även kompetensen kring lön och avtalsfrågor har samordnats hos Löneservice. Löneservice har en betydligt mer rådgivande roll idag.

Telefonistorganisation

Funktionens uppdrag är att hantera samtal för 20 länsstyrelser genom vår gemensamma växel och En väg in (EVI) Kundsupport för jordbrukarstöd. Den övergripande inriktningen för telefonistorganisationen är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Värdlän för telefonistorganisationen är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Telefonistorganisationen har under ett händelserikt år levererat god service. Vi upplever ett intresse från länen att vi skulle kunna avlasta dem mer genom ett bredare uppdrag. En ökad snitthanteringstid visar att medborgaren förväntar sig ökad service. Resultatet av denna trend är en behovsanalys som kommer att gå ut nationellt till våra kunder.

En väg in (EVI) Kundsupport för jordbrukarstöd har under året avlastat länen mer genom att utföra registreringskontroller. En stor mängd samtal har under året handlat om frågor som berör de nya jordbrukarstöden för 2023.

Vår samverkan med IT-avdelningen på strategisk nivå är fortsatt viktig.

Vi har under 2022 fått en ökad mängd frågor från länsstyrelserna angående att verksamhetsanpassa sin tillgänglighet via telefon. Det har resulterat i flera digitala utbildningsinsatser där responsen från utbildningarna har varit väldigt positiv. Vi har nu därför planer på att under 2023 erbjuda dessa utbildningar vid fler tillfällen.

En god telefonkultur i våra verksamheter stärker varumärket Länsstyrelsen där tillgänglighet är en viktig faktor för hur medborgaren upplever myndigheten.

Ekonomiadministration LstEA

LstEA har i uppdrag att effektivisera och samordna ekonomiadministration och redovisningsmodell så att länsstyrelsernas ekonomiska information är enhetlig, jämförbar och rättvisande. Värdlän för ekonomiadministrationen är Länsstyrelsen i Örebro län.

LstEA har en bemannad support och syftet är att stötta länsstyrelserna gällande ekonomiska frågor för att eftersträva en hög kvalité. Under 2022 har LstEA hanterat drygt 1 000 supportfrågor.

LstEA har gjort ett 30-tal utsökningar ur ekonomisystemet för länsstyrelsernas räkning och på sätt effektiviserat hanteringen och kvalitén för dessa förfrågningar såväl interna som externa. Flera av utsökningsmallarna har förbättrats under året för att bättre fånga in frågeställarens behov.

VÄS-förvaltningen har under året arbetat med att utveckla verksamhets– och ärendestrukturen (VÄS). Som ett resultat av detta har VÄS-strukturen kompletterats med ett nytt verksamhetsområde som ska följa upp de sex nya civilområdena. Processen följer tidslinjen och en uppdaterad VÄS-struktur kommer redovisas i mitten av januari 2023.

LstEA har genom ÅR-mallgruppen förvaltat och utvecklat den länsstyrelsegemensamma årsredovisningsmallen som ligger till grund för länsstyrelsernas årsredovisning. Några av förändringarna är:

- Minskat antalet resultatindikatorer från 27 till 15. Bedömningsgrunden ska ha mer fokus på resultat och mindre beskrivande. Målet är att få en mer rättvisande bild av resultatutvecklingen över tid
- Lyft ur länsstyrelsegemensamma texter och lagt till dem i en ny bilaga E.

Dataskydd och informationssäkerhet

Den länsstyrelsegemensamma stödfunktionen Safirs uppdrag är att främja en god dataskyddskultur och informationssäkerhet både i det länsstyrelsegemensamma perspektivet och inom varje länsstyrelse. Genom gemensam IT, gemensamma system och i stort sett identiska uppdrag behöver de 21 länsstyrelserna hantera och lösa dessa frågor på samma sätt. I funktionen ingår befattningen dataskyddsombud, som är obligatorisk enligt dataskyddsförordningen. Värdlän för den gemensamma stödfunktionen är Länsstyrelsen i Stockholms län.

En effekt av det länsstyrelsegemensamma arbetet med informationssäkerhet och dataskydd är att vi har höjt säkerhetskulturen genom utbildning för att höja basnivån på kunskap och medvetenhet hos medarbetarna och framför allt hos de grupper som arbetar direkt med informationssäkerhetsfrågor. Tillsammans med förvaltningsorganisationen, Gemensamma kansliet och IT-avdelningen arbetar länsstyrelserna systematiskt och riskbaserat med ständiga förbättringar i hanteringen av länsstyrelsens information särskilt när det gäller personuppgifter.

Gemensamma kansliet

Gemensamma kansliets ska i sitt övergripande uppdrag skapa förutsättningar för gemensam utveckling och förvaltning samt inom området stärka och effektivisera samarbetet. Detta innebär att på länsrådens uppdrag arbeta med länsstyrelsegemensamma strukturer och styrning av utveckling och förvaltning. Värdlän för det gemensamma kansliet är Länsstyrelsen i Västmanlands län.

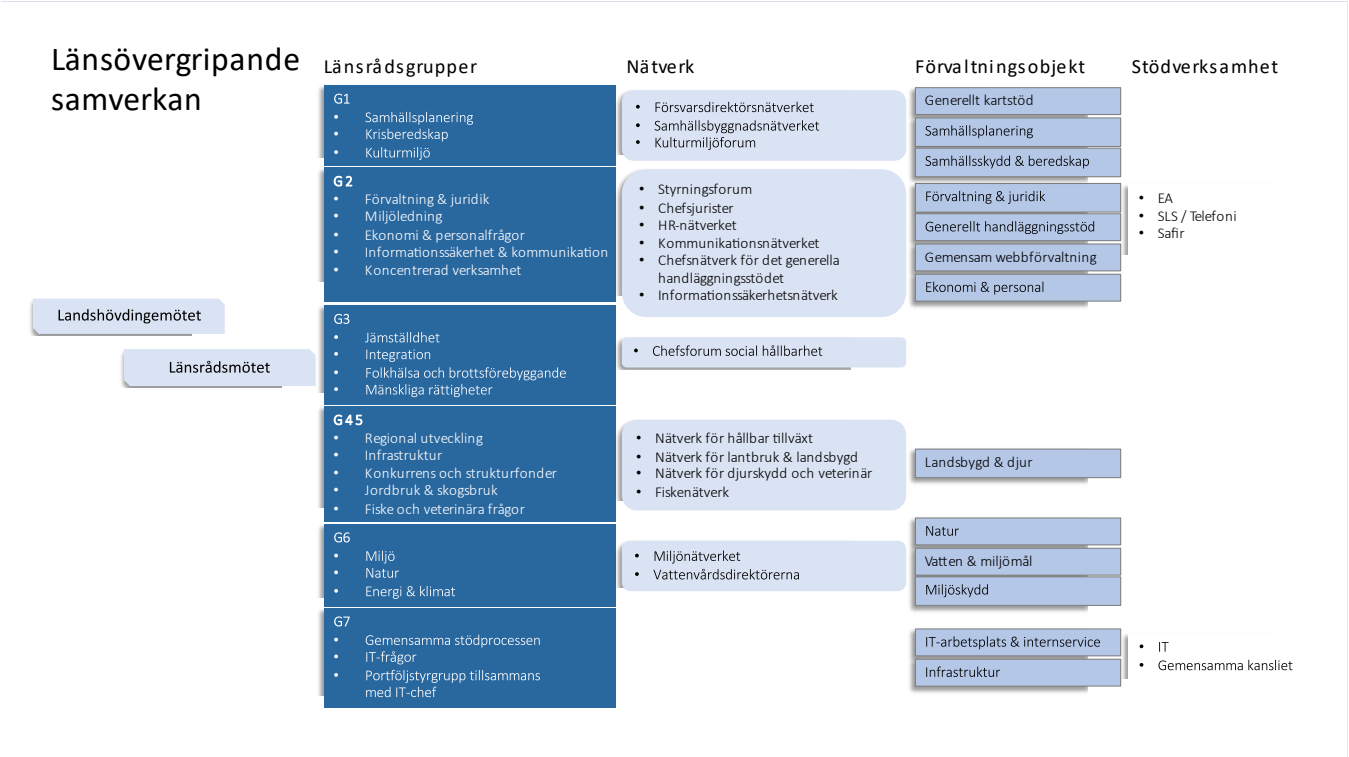

Figur 1. Länsövergripande samverkan

För att kunna hantera länsstyrelsernas bredd av verksamhetsområden har länsråden delat in sig i sex länsrådsgrupper och i respektive länsrådsgrupp deltar fem till sju länsråd. Varje länsrådsgrupp har ett antal nätverk knutna till sig, som arbetar operativt på uppdrag från länsrådsgruppen. Alla nätverk har representation från samtliga 21 länsstyrelser.

Förvaltnings- och utvecklingsportfölj

För att åstadkomma en effektiv samverkan har länsstyrelserna sedan 2015 en etablerad portföljstyrning av sin utveckling och förvaltning. På en övergripande nivå styrs den gemensamma utvecklings- och förvaltningsportföljen genom att planering, uppföljning och beredning m.m. sker hos det gemensamma kansliet. Beslut fattas av länsrådsgrupp 7 som tillsammans med IT-chefen utgör portföljstyrgrupp.

Förvaltningsportföljen har en förvaltningsmodell och tretton etablerade förvaltningsobjekt. Varje objekt styrs, inom ramen för sitt mandat, av en objektstyrgrupp med objektägare från både verksamheten och IT-avdelningen. Objekten är knutna till den länsrådsgrupp som ansvarar för verksamhetsområdet, och har även en koppling till ett eller flera av länsrådsgruppens nätverk.

Utvecklingsportföljens utvecklingsinsatser kopplas till gemensamma strategier och en gemensam digital målbild är under framtagande. Därutöver har länsstyrelserna alltid ett antal initiativ som måste genomföras utifrån beroenden till sektorsmyndigheternas uppdrag. För 2022 är det exempelvis arbete med samtjänster tillsammans med Tillväxtverket och uppdrag samordnade av DIGG (Myndigheten för digital förvaltning) såsom Single Digital Gateway. Inom ramen för arbetet med Tillväxtverket har länsstyrelserna arbetat med flera av de byggblock som finns i ENA för att utveckla hållbara tjänster och lösningar för framtiden. Det har tagits fram flera nya e-tjänster som kopplats till verksamt.se där företag får stöd och vägledningar och inom

kort kommer kunna följa sitt ärende. Länsstyrelsernas e-tjänster kan hämta adressuppgifter från bastjänsten via bolagsverket och arbete pågår utifrån byggblocken Mina ärenden och API-hantering. Under året har även ensade och länsstyrelsegemensamma huvudprocesser för tillsyn och prövning tagits fram. I övrigt anpassas innehållet i de båda portföljerna utifrån verksamheternas behov.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 har som syfte att stödja länsstyrelserna i arbetet med regleringsbrevsuppdrag 1A1 avseende Agenda 2030 och fylla rollen som en regional huvudaktör i arbetet med de globala målen. Arbetet har resulterat i fördjupad kunskap om agendans koppling till länsstyrelsernas verksamhet, spridning av goda exempel och tvärsektoriella arbetssätt, samt en bättre omvärldsbevakning. Exempel på väsentliga insatser under året:

- Länsstyrelserna finns representerade i GD-forum, där svenska myndigheter samverkar för att uppnå de globala målen. Länsstyrelsen har sedan 2022 rollen som samordnare för GD-forum. Det innebär sammankallande av Lilla GD-gruppen, där landshövdingen i Värmland är ordförande, samt den Operativa gruppen, som består av tjänstepersoner.
- Extern samverkan med bland annat Nationella samordnaren för Agenda 2030, Glokala Sverige, SCB och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA1). På uppdrag av nationella samordnaren har Länsstyrelsen i Södermanlands län tagit fram en förstudie om verktyg för tillgängliggörande och visualisering av data.
- Det länsstyrelsegemenamma arbetet har haft två fördjupningsområden; extern samverkan samt hur Agenda 2030 beaktas i beslut och processer.
- Länsstyrelsegemensam konferens för länsledningar, länsstyrelsernas kontaktpersoner för Agenda 2030, chefer och strateger som berörs av arbetet med Agenda 2030.
- Nyhetsbrev om Agenda 2030 och gemensam samverkansytan för Agenda 2030.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målet för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med könsuppdelad statistik

Individbaserad statistik redovisas inte genomgående könsuppdelat vid länsstyrelsen. Ett beslut har tidigare fattats om att länsstyrelserna gemensamt ska driva ett nationellt utvecklingsprojekt då det saknas ett förvaltningsobjekt för sakområdet jämställdhet. Arbetet ska resultera i en vidareutveckling av statistiken och vårt system. Sedan pandemins start har arbetet med könsuppdelad statistik i ärendesystemet Platina försenats och tillfälligt stannat av.

Länsstyrelsernas arbete med att bistå Rådet för hållbara städer (M2017/03235/Mm)

Länsstyrelserna ingår som en av 14 medlemmar i regeringens Råd för hållbara städer. I mars 2022 fick rådet ett förlängt och ändrat uppdrag med tydligare fokus på att arbeta mot mål 11 Hållbara städer och samhällen i Agenda 2030. Rådet ska enligt uppdraget utveckla sin gemensamma webbplats till en plattform för kunskap

och finansiering för utveckling av hållbara städer och samhällen. Rådet ska även stödja kommuner som berörs av större industrietableringar och industriexpansioner i Norrbottens och Västerbottens län. Rådets nuvarande uppdrag sträcker sig till 31 december 2030.

I februari 2022 lämnade rådet enligt tidigare uppdrag sin årliga rapportering till Regeringskansliet. Rådets ledamöter har under året haft fyra möten och rådets expertnätverk har haft nio möten. I juni hölls även ett gemensamt stormöte i Skellefteå där bland annat rådets ledamöter, rådets expertnätverk, representanter från rådets tre referensgrupper och representanter från kommunledningar samt ledningar från regioner och länsstyrelser i Norrbotten och Västerbotten deltog. Syftet med mötet var att skapa kontakter, att skapa förståelse för varandras uppdrag och utmaningar samt lägga grunden för ett framtida gemensamt arbete.

Under året har rådets medlemmar även bidragit med material till den gemensamma webbplatsen i form av information om nya kunskapsstöd, metoder och finansieringsmöjligheter, i syfte att underlätta för kommuner och andra aktörer att hitta aktuellt material inom hållbar stadsutveckling.

I september skickade rådet in en ansökan in till Tillväxtverket om att driva en samverkansplattform med stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Den syftar till att stötta genomförandet av Regionalfondens insatser inom hållbar urban utveckling genom att vara en nationell plattform för erfarenhetsutbyte och samverkan.

Länsstyrelserna roll i rådet är att bidra med kunskap och kompetens om kommunernas förutsättningar att arbeta med hållbar utveckling. Länsstyrelsernas olika regionala nätverk betyder mycket för rådets arbete för att nå ut till kommunerna. Bedömningen är att länsstyrelsernas arbete i rådet mycket väl motsvarar dess roll och ansvar samt att rådet uppfyller sitt syfte.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med energi och klimat (LEKS)

Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS) samordnar det regionala klimat- och energiomställningsarbetet. LEKS bidrar till att utveckla samverkan mellan länsstyrelserna, deras olika sakområden, berörda myndigheter och departement. Exempel på väsentliga insatser som LEKS genomfört 2022 är:

- Arrangerat en ledningskonferens med länsstyrelsernas länsledningar med temat Ledarskap för energi- och klimatomställningen och två nätverkskonferenser för handläggare. Konferenserna har lett till ökat samarbete mellan länsstyrelsernas sakområden och kunskapsutveckling.
- Tre samverkansledare och flera projekt har samordnat arbetet inom respektive område. Arbetet har underlättat länsstyrelsernas handläggning och utåtriktade arbete och lett till snabb och effektiv hantering av ansökningar och projekt, liksom förbättrade arbetssätt och underlag.
- Utvecklat Klimatklivet genom integrering av IT-miljön för ansökningar. Arbetet har lett till effektivare hantering av stödet och synergier mellan olika åtgärdsprojekt.
- Samordnat remissvar. Insatserna har bidragit till ökad kunskapsöverföring inom olika sakfrågor och bättre, samordnade remissvar.
- Framtagande av stöd, mallar och rutiner för arbetet med Elektrifieringspiloter. Insatserna utgjorde en förutsättning för att länsstyrelsens uppdrag kunnat genomföras.
- Tillsammans med Energimyndigheten utvecklat uppdraget om stöd till kommuner och regioner i energibesparingar.

Flera av insatserna sker i samverkan med RUS och olika chefsnätverk.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnås målen för det länsgemensamma arbetet med energi- och klimatomställning.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med miljömålen (RUS)

Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS) är samverkansorgan för det regionala miljömålsarbetet. RUS vision är att miljömålen är uppnådda genom samverkan och effektiva insatser som förverkligar Agenda 2030. RUS bidrar till tydligare uppföljning av miljömålen och till att åtgärdsarbetet intensifieras och följs upp. Vidare förstärker RUS länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå. I RUS styrgrupp ingår chefsnätverk på länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen samt Naturvårdsverket och SKR som adjungerade. I RUS arbetsgrupp ingår medarbetare från flera länsstyrelser.

Väsentliga insatser under året:

- Samordning och utveckling av miljömålsuppföljningen. Insatser inom miljöinformationsförsörjning och miljöövervakning. Medverkan i fördjupad utvärdering av miljömålen 2023.
- Samordning av arbete i Miljömålsrådet och med Agenda 2030.
- Projekt inom sakområden, bland andra samhällsplanering, länstransportplanering, målkonflikter synergier skog, cirkulär ekonomi, kulturmiljö, grön infrastruktur och hållbar konsumtion.
- Vägledning åtgärdsprogram och förändringsledningskurser för länsstyrelser och kommuner. Medverkan i förvaltning av Åtgärdswebb för miljömålen.
- Kommunnätverk, medverkan nationella uppdrag, bland annat hos Tillväxtverket.
- Medarrangör av miljömålsdagar och årligt möte för länsstyrelsernas miljömålsuppdrag.

Flera insatser sker i samverkan med LEKS (länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning) och olika chefsnätverk.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt bidrar till att uppnå uppsatta mål.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med covid-19

År 2020 etablerade länsstyrelserna, efter beslut från landshövdingarna, gemensamt ett samordningskansli med syfte att möjliggöra länsövergripande samordning och en effektiv samverkan med myndigheter på nationell nivå under hanteringen av pandemin. Denna samordning fortsatte under 2021 och fram till och med första kvartalen 2022.

Den gemensamma hanteringen genom samordningskansliet har resulterat i en effektiv fördelning och samordning av information och uppdrag mellan de 21 länsstyrelserna och mellan den regionala nivån och andra centrala aktörer i pandemihanteringen.

Länsstyrelserna initierade under våren 2020 en följeforskning för att belysa och tillvarata erfarenheterna från länsstyrelsernas gemensamma hantering av pandemin och Lunds Universitetet har under hösten lämnat sin slutrapport (Lund: LTH, Avdelningen för Riskhantering och Samhällssäkerhet, 2021-09-16, Diarienummer: F 2021/1603). Bedömningen är att resultatet var gott och studien visade att länsstyrelserna har spelat en betydande roll för hur samhället har lyckats i hanteringen av pandemin.”

Samordningskansliet för gemensam hantering av pandemin har utvecklat länsstyrelsernas förmåga att tillsammans och samordnat hantera allvarliga samhällsstörningar såväl nationellt som regionalt.

Erfarenheterna från samordningskansliet för gemensam hantering av pandemin har legat till grund för länsstyrelsernas gemensamma hantering av den säkerhetspolitiska utvecklingen under 2022 genom samordningskansliet MATS. Lärdomar från den gemensamma hanteringen av pandemin har även varit betydelsefulla för utvecklingen av de beredskapskanslier som håller på att upprättas vid civilområdesansvariga länsstyrelser.

Generellt har erfarenheterna bidragit till att utveckla länsstyrelsernas enskilda förmåga att hantera allvarliga samhällsstörningar regionalt och har också bidragit till utvecklingen av länens totalförsvarsförmåga.

Länsstyrelsernas arbete med tillsyn enligt den tillfälliga covid-19-lagen

Från den 10 januari 2021 till den 31 mars 2022 gällde en tillfällig covid-19-lag i Sverige. Länsstyrelserna var utsedda tillsynsmyndigheter och hade i uppdrag att kontrollera att lagen och tillhörande föreskrifter följdes. Länsstyrelsen i Dalarnas län hade uppdraget att samordna länsstyrelsernas tillsynsarbete, vilket framgår av Förordning (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19.

Länsstyrelsernas arbete med pandemitillsynen visade att det med korta ledtider går att organisera sig och bedriva en likartad tillsyn även om vi är 21 myndigheter. Uppfattningen bland länsstyrelserna var att arbetsmodellen med en nationell samordning som ges ett tydligt ansvar och mandat har varit direkt bidragande till det goda resultatet. Länsstyrelserna har genomfört 61 822 tillsynsåtgärder, varav 30 388 tillsynsbesök vilka lett till 54 föreläggande och 34 föreläggande med vite. För mer information se länsstyrelsernas slutrapport, Länsstyrelsen Dalarnas län Rapport 2022:13 ”En enad insats mot smittan – länsstyrelsernas pandemitillsyn enligt den tillfälliga covid-19-lagen”.

Länsstyrelsernas tillsynsarbete och den nationella samordningens arbetsinsats bedöms ha levt upp till ställda krav och förväntningar. Redan etablerad myndighetsövergripande samverkan har varit avgörande och medfört konkreta resultat i form av tillsynsåtgärder. Länsstyrelsernas redan etablerade nätverk och kompetens inom en variation av sakområden ger en beredskap att med kort varsel även i framtiden klara av liknande arbetsuppgifter.

Länsstyrelsegemensamt arbete till följd av kriget i Ukraina

Landshövdingarna beslutade den 1 mars att upprätta ett gemensamt nationellt samordningskansli med anledning av Rysslands invasion av Ukraina. Kansliets operativa del samordnas av länsstyrelsen i Stockholms län. Kansliet har främst samordnat regeringsuppdrag samt informationsdelning och kommunikation mellan nationella myndigheter och länsstyrelserna, vilket bedöms ha lett till en högre effektivitet i arbetet hos länsstyrelserna och i övriga myndigheter. Länsstyrelserna fick tidigt i uppdrag att regelbundet redovisa lägesbilder från länen och sammanställa en nationell lägesbild inklusive samverkansbehov. Ett särskilt utvecklingsarbete initierades för att sammanställa en lägesbild om cybersäkerhet vilket har resulterat i samlad kunskap om läget rörande cybersäkerhet i kommunerna. Kansliet deltog i Migrationsverkets uppdrag att åstadkomma en jämn fördelning mellan kommunerna vid anskaffning av boenden för skyddssökande från Ukraina och har deltagit i arbetsgrupper rörande civilsamhället och social hållbarhet.

Bedömningen är att samordningskansliets bidrag till den nationella lägesbilden rörande krigets påverkan på samhället varit värdefullt, särskilt genom att lyfta det regionala och lokala perspektivet. En enkät visar att kansliet uppfattats ha startat upp fort och särskilt nämns att kansliets informationshantering har varit positiv. Genom kansliets arbete bedöms länsstyrelserna ha fått bättre planeringsförutsättningar för sitt arbete.

BESÖK **BÄVERNS GRÄND 17**
RING **010 - 223 30 00**
LÄS **LANSSTYRELSEN.SE/UPPSALA**
MEJLA **UPPSALA@LANSSTYRELSEN.SE**

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN